ECHTE STUKKEN

BETREFFENDE

HET VOLBRAGT ONDERZOEK DER VERRICHTINGEN

VAN DE

GENERALE COMMISSIE

IN DEN JARE 1791 BENOEMD GEWEEST

OVER DE

O. I. BEZITTINGEN VAN DEN STAAT

EN DE

KAAB DE GOEDE HOOP,

BENEVENS DEN

FINALEN UITSLAG VAN HETZELVE,

DOOR

MR. S. C. NEDERBURGH,

VOORMAALS LID VAN DEZELVE COMMISSIE,

MET EEN VOORBERICHT UITGEGEEVEN.

IN 'S HAAGE, BY VOSMAER EN ZOONEN, 1803.

Geene exemplaaren worden voor echt erkend, dan die door de Drukkers eigenhandig onderteekend zijn. Vosmaer en Zoonen.

VOORBERICHT.

In het tegenwoordig tijdstip, hetwelk aan de Bataafsche Natie zo veel stoffe aanbiedt tot de ernstigste overwegingen haarer gewigtigste belangen, zoude ik mij niet vermeeten den aandacht mijner Landgenoten te vestigen op den inhoud der volgende Stukken, met welker uitgave ik doch geen ander oogmerk hebbe dan de rechtvaardiging van mijn publiek gedrag, in eene aanzienlijke bediening gehouden, indien de billyke prijs, welke ik stelle op hunne denkenswijze ten mijnen opzichten, mij zulks niet tot eenen pligt maakte.

In het jaar 1791 *op eene mij hoogstvereerende wijze tot de als toen geprojecteerde Commissie naar Oostindiën aangezogt, waren noch het aanzien, noch de voordeelen daar aan verknocht, noch zelfs het bij een welgeplaatst hart zo oneindig zwaarder wegend bezef, van zich eenen ruimen loopbaan geopend te zien, om zijn*

Vaderland van dienst te kunnen zijn, in ſtaat, om mij de moeielijkheden en gevaaren daar aan verbonden, te doen voorbij zien: ik ſpreek hier niet van die van verre zeereiſen, en een verblijf in ongezonde gewesten, waar aan ik mij bloot gaf; ook niet van de opofferingen van een aanzienlijk ambt hier te Lande, en het genot van het hoogst mogelijk huisſelijk geluk, met achterlating van eene Vrouw en vier Kinderen, waar van het oudſte pas drie jaaren bereikt had, behalven zo veele andere dierbaare betrekkingen. Ik wist, dat alle deeze, en ſoortgelijke bedenkingen, moesten zwijgen daar, waar het Vaderland den dienst van eenen van deszelfs Burgers vordert; doch de taak zelve, welke aan Commisſarisſen ſtond te worden opgelegd, leverde zwarigheden op van eenen geheel anderen, en veel zorgelijker aart: het diep verval, ja, ik mag wel zeggen, de bijna hopelooze toeſtand, waar in de zaaken der Oostindiſche Maatſchappij, door eenen zamenloop van noodlottige omſtandigheden, gebragt waren, — het groot gebrek aan allerlei noodwendigheden in de Indiſche Colonien, — derzelver bekende weerlooze toeſtand, — de uitgeputte ſtaat van het gering getal haarer Europeeſche Ingezeetenen, — ſchaarschheid aldaar aan bekwaame en eerlijke ambtenaaren, — verregaande wanordens en mis-

brui-

bruiken in het bestuur, des te moeielijker uit te roeien, of te verbeteren, naar mate dezelven, door langduurigheid van tijd, diepe wortelen hadden geschoten, — de weerzin, waar meede men verwachten moest dat de meesten der ambtenaren die in eenig hoog gezach in Indiën geplaatst waren, of aldaar lucrative posten bekleedden, de Commisſie zouden zien aankomen, — de onnoemlijke hinderpaalen die aan dezelve konden worden in den weg gelegd, in een Land, zo vruchtbaar in uitvindingen om zaaken te verduisteren, of in een verkeerd licht te plaatſen, — zelfs de moeielijkheid eener geſtrenge verandwoording wegens verrichtingen, die op eenen zo grooten afstand van het Vaderland moesten worden ten uitvoer gebragt, — en het gevaar, waar van Aſia in de voorleeden eeuw treffende voorbeelden had opgeleverd, van, tot loon van getrouwe en moeielijke diensten, nog veelligt eens het ſlachtoffer te zullen worden van bijzondere wraakzugt en partijſchappen. — Zie daar de voornaamſte zwarigheden die mij voor den geest kwamen: van het gebrekkige mijner vermogens maak ik alhier geen gewag; wie kon zich tot zulk eenen taak in ſtaat achten, zonder dadelijk te toonen, van haare aangelegenheid geen genoegzaam bezef te hebben? Zij, aan wier zorgen de belangen van het Vaderland en deszelfs

 Oost-

Oostindische Bezittingen waren toebetrouwd, oordeelden, dat ik tot het volbrengen van dezelve van nut kon zijn; dit moest voor mij genoeg zijn, om den gevorderden dienst, op grond van onvermogen, niet te kunnen noch te mogen weigeren.

De andere hindernissen, welke ik zo even opnoemde, hoe gewigtig ook, begreep ik echter, na rijp overleg, dat merkelijk konden worden gematigd, bij aldien mijne Committenten zouden mogen goedvinden uiterste pogingen aan te wenden, om Indiën van het nodige te voorzien, mij een uitgestrekt vertrouwen te schenken, en de Commissie, aan welks hoofd men mij wilde plaatsen, met een genoegzaam gezach te bekleeden: dan deed zich bij mij, die zich eenige kennis mogt aanmatigen van de gesteldheid van 's Compagnies bestaan en aangelegenheden, hoop op, dat aanzienlijke te maken bespaaringen, en de aanwending van gepaste middelen, om sommige gestopte bronnen van welvaart te openen, en aan anderen eenen ruimeren loop te geeven, het evenwigt tusschen de Indische lasten en winsten zouden kunnen herstellen, — dat de retouren zo veel zouden kunnen worden vermeerderd, om ook de kas der Maatschappij hier te Lande in staat te stellen, tot het goedmaken haarer noodzakelijke uitgaven, en het toevoegen van

van billijke voordeelen aan de Deelhebbers, — dan vond ik mij gesterkt, om in Indiën al het kwaade te weeren, en al het goede te doen, dat in mijn vermogen zoude zijn, zonder voor verkeerde uitleggingen van mijn gedrag te behoeven te vreezen; en behoefde ik niet bedugt te zijn, van immer in de verzoeking te zullen komen, om liever mijnen pligt wat enger te beperken, dan mij, door deszelfs gestrenge nakoming, aan de aanrandingen van den laster, en het geweld der wraakzugt, bloot te stellen, — en eindelijk, dan mogt ik de billijke hoop voeden, van eens de goedkeuring mijner Committenten en verdere Landgenoten te zullen mogen verwerven, als de beste beloning mijner aan het Vaderland, en de Maatschappij, welke ik diende, toegeweide pogingen, ja de eenigsten, maar ook overvloedig in staat, om dezelve te vergelden.

Op deeze gronden trad ik dan, na lang beraad, in onderhandeling over het mij gedaan aanbod: de gunstige verzekeringen, welke ik bekwam, zo wel van de voornaamste Hoofden van het Gouvernement, als van de zijde van het Bewind der Maatschappij, lieten geen plaats over aan den minsten twijffel, of men was volkomen gezind om aan Commissarissen Generaal die uitgestrekte middelen van gezach

en uitvoering toe te betrouwen, welke nodig waren ter bereiking der gewigtige oogmerken hunner zending, en om hunne welmenende pogingen in alle opzichten te onderfteunen. Hier aan beandwoordde ook volkomen de inhoud der opene Brieven, zedert aan Commisfarisfen Generaal verleend, en de Inftructie waar van zij wierden voorzien (*)*; en vier jaren lang mogten zij de aangenaamfte blijken van de goedkeuring, en het voortduurend vertrouwen hunner Committenten ondervinden, waar door zij zich niet weinig bemoedigd vonden, om, niet tegenftaande den onvoorzienen ramp van eenen nieuwen oorlog, waar in het Gemeenebest in het jaar* 1793 *gedompeld wierd, en welke eerlang de Indifche Bezittingen van alle onderfteuning en bijftand uit Europa verftoken liet, in hunne getrouwe pogingen te volharden.*

Deeze ftand van zaaken duurde tot den 9 *Augustus* 1795, *toen 's Lands Fregat Medemblik*

(*) *Daar deeze belangrijke ftukken, voor zo veel mij bekend is, hier te Lande geen publiciteit hadden, heb ik gemeend, zo tot verftand van het geen ik alhier zegge, als om een juist denkbeeld te geeven van den aart dier Commisfie, zo nodig tot eene billijke beöordeeling haarer verrichtingen, dezelve onder de volgende authentique ftukken een plaats te moeten geeven, pag.* 131 *feqq.*

blik te Batavia de ontzettende tijding aanbragt, dat het Territoir van de Republiek door de Fransche Legerbenden was overmeesterd: dit, en het vertrek van den Stadhouder met desselfs Famille, naar Engeland, waren echter de eenige daadzaaken tot die gebeurtenis betrekkelijk, waar van men bij die gelegenheid onderricht wierd, en men bleef volstrekt onkundig, of de Franschen de Republiek als een geconquesteerd Land hadden behandeld, of welke andere de gevolgen van die overmeestering geweest waren. Voorzeker konden publieke Ambtenaaren zich nimmer in moeielijker en hachlijker omstandigheden bevinden, dan Commissarissen Generaal in dat ogenblik: den diepen indruk, welken zulks op mij maakte, heb ik niet ontveinsd bij mijnen Brief aan den Raad der Asiatische Bezittingen van den 29 October des voorleeden jaars (*); *doch, hoe duister tijden en omstandigheden ook zijn mogen, wat ook onze bijzondere denkwijze zij over gewigtige Staatsomwentelingen, de regels van pligt blijven onveranderlijk dezelfde, en doen zich genoeg onderscheiden voor hun, die zulks oprechtelijk begeeren, en zich door geene driften of vooroordee-len*

(*) *Men vindt dezelve onder de volgende stukken pag.* 37.

len laten wegſleepen: met deeze beginzelen bezield, hebben Commisſarisſen Generaal niet geaarzeld in dat moeielijk tijdsgewricht zodanige beſluiten (†) te neemen, welke, zo wel als hun verder gehouden gedrag, zedert het geſtrengst onderzoek hebben kunnen doorſtaan.

Het duurde tot in het begin der maand November van hetzelfde jaar, eer men, door berichten uit het Vaderland, met een ingehuurd Amerikaansch Schip overgebragt, enigzints bekend wierd met de onwenteling in het Beſtuur van de Republiek, na haare overmeestering door de Franſchen, voorgevallen, en met de beginzelen, waar op men dat beſtuur voortaan ſcheen te willen gronden. Opmerkelijk was het echter, dat, ofschoon de revolutionaire geest zich onledig hield, met rechts en links alles neêr te vellen, wat onze Voorvaders hadden opgebouwd, en genoegzaam allen, die eenig ambt van gezach, of bewind bekleedden, daar uit ſtiet, men echter het gebouw der Oostindiſche Maatſchappij, zelfs in die eerſte hitte, onaangeroerd, en deszelfs Bewind ongeſchonden liet voortduuren. Veel meer nog moest het Commisſarisſen Generaal verwonderen, dat men hunne perzoonen, zo uitſteekend met het vertrou-

(†) *Zie dezelve pag.* 74.

trouwen van het nu vernietigd Gouvernement vereerd, en onder deszelfs onmiddelijken invloed naar Indiën gezonden, in bedieningen liet, waar aan een zo uitgeſtrekt gezach verbonden was, en, wilde men er het bedoelde nut van verwachten, verbonden moest blijven. Ik voor mij kon van dat alles geene andere redenen uitdenken, dan dat men, begrijpende de nuttigheid van het voortduurend beſtaan der Compagnie, en dat de nieuwe beginzelen, waar na men het beſtuur der Republiek wilde regelen, niet geſchikt waren voor dat harer Indiſche Colonien, dit als op zich zelf ſtaande gedeelte van het Staatsgebouw wilde behouden; terwijl ik verder aan het vertroostend denkbeeld plaats gaf, dat men, overtuigd van de eerlijkheid en goede trouw der Leden de Commisſie uitmakende, deszelfs voortduuring als nuttig beſchouwde voor de algemeene belangen; in welk een en ander ik naderhand bevestigd moest worden door de vleiende uitdrukkingen, voorkomende bij den eerſten brief, welken bij Commisſarisſen Generaal ontfangen wierd van het Committé tot den Oostindiſchen Handel en Bezittingen, (*) *na dat hetzelve op den* 1 *Maart* 1796 *in de plaats van het vorig Bewind was opgetreden.*

Dee-

(*) *Zie deezen brief pag.* 117.

Deeze begocheling was echter van geen langen duur: Brieven van het Committé nog in dat zelfde jaar afgevaardigd, daar zij nu een bepaald voorneemen te kennen gaven, om ook het bestuur der Oostindische Colonien te willen schoeien op den leest der in de Republiek aangenomen grondbeginzelen, droegen tevens openlijke kennerken, dat de bevorens door het zelve betoonde gunstige gevoelens ten opzichten der Generale Commissie, plaats hadden gemaakt voor een vernederend mistrouwen, ja voor eene geneigdheid, om haare verrichtingen, op bloote aanklagten, en partijdige berichten, zonder haar te hooren, of zelfs de officieele narichten der gebeurtenissen af te wachten, in het allerongunstigst licht mogelijk te beschouwen, en, bij voorraad, te veroordeelen; Commissarissen Generaal wierden daar bij tevens in het gezach, hetwelk hun wettiglijk was opgedragen, verkort; men eischte van de Hooge Regeering inlichtingen omtrent hun gedrag in zommige gevallen, om des te duidelijker het wantrouwen, dat men omtrent Commissarissen Generaal voedde, te doen afsteeken, en zoude hun daar door zelfs alle respect en achting in Gewesten, alwaar zij de opperste magt repræsenteerden, geheel ontnomen hebben, indien zulks niet op vaster gronden, dan die van gezach en aanzien,

zien, ware gegrond geweest: de Hooge Regeering, te zeer overtuigd van de rechtvaerdigheid der handelingen van Commisſarisſen Generaal, en zelve door eerlijke beginzelen gedreeven, vond zich buiten ſtaat het Committé in deszelfs onteerende gevoelens te ſterken; doch ook eerlang verviel zij zelve in ongenade: nu wierden alle klagten, alle berichten, wanneer zij tegen het beſtuur, of de daaden van de Generale Commisſie, of de Hooge Regeering, gericht waren, gretig aangenomen, en hij, die zijnen onbeſchaamden laster ſlegts met den ſchijn van Vaderlandsliefde wist te bedekken, wierd terſtond op zijn woord geloofd: er wierden voorwerpen uitgezonden, om aan het Indisch Beſtuur de publieke magt uit de handen te neemen, vreemdelingen, daar toe onder den invloed van het Schrikbewind, dat zich den 22 *Januarij* 1798 *op de puinhopen der Bataafsche vrijheid vestigde, uitgekoozen, en het ſcheen of ik, van wiens werkzaamheden in de Commisſie op dien voet, en door een Committé dat zo dagt en handelde, geen nut hoegenaamd meer kon worden verwacht, alleen in mijne bediening gelaten wierd, om eens op de Hoofdplaats van Indiën tot een ſlachtoffer te verſtrekken aan den geest dier rampzalige tijden: gerugten van eene revolutionaire Commisſie die ſtond te worden uitgezonden, uitdrukkelijke beveelen van*

het

het Committé, volgens welke ik mij van Batavia niet mogt verwijderen, het voorwendzel door hetzelve gebeezigd, om mijn (na te melden) reeds gedaan verzoek om ontſlag buiten dispoſitie te houden, en openlijke bedreigingen van ſommige heethoofden te Batavia zelve, zetteden aan dit vermoeden geen gering gewigt bij.

Men kan zich naauwlijks een denkbeeld maken, hoe bezwaarlijk het door dit alles aan Commisſarisſen Generaal en de Hooge Regeering gemaakt wierd, om de zaaken buiten eene totale verwarring te houden: verandwoordelijk voor de betrachting der belangen van een Lighaam, dat alleen van den Koophandel beſtond, in een tijdſtip dat alle Vaart en Handel tusſchen de Republiek en haare Indiſche Bezittingen ten eenmaal geſtremd was, en deeze geene onderſteuning van eenig belang genoten uit het Moederland, — verandwoordelijk voor het behoud der nog overgebleeven Bezittingen, welke zich reeds jaaren bevorens, wat de defenſie aangaat, in eenen zeer zwakken en zorglijken ſtaat bevonden, zonder daar toe eenige de minste onderſteuning te hebben ontfangen, noch aan Schepen, noch aan Manſchappen, noch aan Ammunitie, en zo veele andere noodwendigheden, als tot het voeren van den oorlog worden vereischt, en echter gedurig door eenen vermogenden vijand bedreigd, — overal worstelen-

lende met een onbeſchrijflijk gebrek aan kundige Dienaaren in alle vakken der publieke directie en adminiſtratie, — voorwaar, onder zulke omſtandigheden mogten zij, die de teugels van het Indisch beſtuur in handen hadden, veel eer verwacht hebben, dat zij door eene meer dan gewoone mate van vertrouwen zouden zijn in ſtaat geſteld en aangemoedigd, om in hunne pogingen ten nutte van het algemeen voort te vaaren, dan dat zij beroofd zouden zijn geworden van die aanſpraak op vertrouwen, welke hun, als publieke ambtenaaren, en zelfs na de omwenteling van 1795 *in hunne functiën gecontinueerd, rechtmatig toekwam, en van dat aanzien, hetwelk aan hun beſtuur kracht en klem moest bijzetten. Ook waren de gevolgen van dit alles op de inwendige geſteldheid dier Bezittingen, ſchrikbarend, en zouden zeker in eene volſtrekte Regeeringloosheid hebben uitgelopen, indien het taai geduld, en de onbezweeke ſtandvastigheid van het Indisch Beſtuur, niet altijd gebleven waren boven de hinderpalen, welke aan het zelve wierden in den weg gelegd. Het behoort niet tot mijn tegenwoordig beſtek daaromtrent in bijzonderheden te treeden: om echter den Lezer eenigzints in ſtaat te ſtellen om daar over te oordeelen, zal ik hier onder de beſchrijving laten volgen, welke Commisſarisſen Gene-*

raal, benevens de Gouverneur Generaal en de Raden van Indiën, er van geeven, bij derzelver officieele depêches aan het Committé van den 28 January 1799. (†)

De

(†) Wij achten het (*wordt op het slot van dien brief gezegd*) ver beneden ons, om op zulke schandelijke insimulatiën (*waar over men zich in eene vorige periode beklaagd had*) te antwoorden, doch wij zijn er geenzints ongevoelig aan. Zelfs vallen ze ons smertelijk, om dat wij de ongehoorde licentie, welke zedert eenigen tijd bij sommigen in zwang is, om onze verrichtingen op de haatelijkste en beleedigendste wijze te taxeeren, ja ons als in het aangezicht te hoonen, met openlijke vertreeding van de wetten, welke ons verklaren voor de hoogste en wettige Overigheid in deeze Gewesten, en aan allen en een iegelijk, van wat rang of conditie ook, opleggen, om ons daar voor te respecteeren, gehouw en getrouw te zijn. — Om dat wij, zeggen wij, die voorbeeldelooze stoutheid alleen daar aan moeten toeschrijven, dat het aan eene hoop onvergenoegde en kwalijkgezinde menschen gelukt is, door valsche en misleidende berichten de religie van U. W. E. H. A. te surpreneeren, en ons van Hoogst derzelver in onze ambtsverrichtingen zo onontbeerlijk vertrouwen te berooven, gelijk de zedert eenigen tijd van U. W. E. H. A. ontfangen ordres en aanschrijvingen maar al te duidelijk bewijzen. Overtuigd van zulk eene behandeling nimmer te hebben verdiend, hebben wij ons altijd voorgesteld, dat de waarheid niet zoude draalen om door de nevelen, met welke men dezelve voor het oog van U. W. E. H. A. heeft omringt, door te dringen, en daar van al-

De invloed van de omwenteling van 1795 *op de inwendige geſteldheid der Commisſie, had mij al vroeg overtuigd, dat van dezelve, zo als die was zamengeſteld, voortaan hetzelfde nut*

alleen onze volkomen rechtvaardiging willen afwachten; dan de gevolgen van eene zo onnatuurlijke en misvormige geſteldheid van Regeering, als thans alhier plaats heeft, ontwikkelen zich met eene rapiditeit en kracht, welke onze harten met ſchrik vervult voor het lot van deeze Bezitting, de kostbaarſte, welke het Bataafsche Volk immer in Aſia heeft bezeeten, en die tot nog toe zo gelukkig is behouden gebleven, en wij zouden ons dus ten hoogſten verantwoordelijk ſtellen, bij aldien wij zulks niet onder het oog van U. W. E. H. A. bragten, met al dien eerbied, welken wij verſchuldigd zijn, maar ook tevens met al dien ernst, en cordaatheid, die van ons, als getrouwe Regenten, moet worden verwacht.

Zo lang wij bekleed zijn geweest met eene genoegzaame magt, zo lang wij bezeeten hebben een gepast vertrouwen onzer Superieuren, zo lang het beſtuur deezer Landen door vaste bepalingen was afgeperkt, hebben wij met recht verantwoordelijk kunnen worden gehouden voor de rust en veiligheid deezer Colonie, zo van binnen, als van buiten, en voor de conſervatie van de goede orde, en eene behoorlijke ſubordinatie, door U. W. E. H. A. zelven zo dikwijls, en met zo veel nadruk, aanbevolen; maar na de, het zij met allen eerbied gezegd, ontijdige veranderingen, welke er in dat alles hebben plaats gehad, moeten wij verklaren daar voor niet langer te kunnen inſtaan. — Wij hebben de ſcherpſte verwijtingen moeten ondergaan wegens

nut niet meer kon worden verwacht; dus had ik reeds bij eenen brief van den 22 December 1795 van de Vergadering van XVII. mijn ontslag uit dezelve verzocht, en de redenen, welke

sommige onzer verrichtingen, gegrond op wetten van den Lande, die, wel is waar, door U. W. E. H. A. zijn afgekeurd en vernietigd, maar naar welke wij nogthans, overeenkomstig onzen eed en pligt, gehouden waren ons gedrag te regelen, zo lang dezelve subsisteerden, en die hetzelve dus ook, volgens alle regels van recht en billijkheid, hadden behoren te rechtvaardigen. Wij zijn openlijk verdacht verklaard, van ons in onze handelingen aan schandelijke misbruiken te hebben schuldig gemaakt, van een willekeurig gezach te hebben geöeffend, van ons door personeele haat tot vervolging van de onschuld te hebben laaten wegsleepen, en deeze onze bedrijven voor U. W. E. H. A. te hebben willen bedekt houden. — Men heeft ons beschouwd als den staat der militie genoegzaam geheel hebbende verwaarloosd, even of dezelve was gedesorganiseerd, zonder subordinatie of discipline. — De troupes zijn aan de directe ordres van ons, die nogthans de wettige Overigheid van dit Land zijn, geheel onttrokken, en de door U. W. E. H. A. aangestelde en uitgezonden nieuwe Chef van de militie heeft, volgens zijne Instructie, aan de Regeering niet verder trouw en adsistentie gezworen, dan voor zo verre zijne pligt zulks zoude gehengen, waaromtrend dus, stilzwijgende, de beoordeeling aan hem is overgelaten. Men heeft de Inlanders en Chineezen beschreeven, als onder ons Opperbestuur zijnde gedrukt, gekneveld, en daar door geïndisponeerd tegens de Bataafsche Natie, en op dat fun-

ke mij daar toe bewogen, breedvoerig opengelegd, en, hoezeer ik, op het betoond verlangen van het Committé (†), dat de Commisſie werkzaam zoude blijven tot behoud en herſtel eener Maatſchap-

fundament ons verpligt, om als een meedelid onzer Vergadering en Commisſaris tot en over de zaaken van den Inlander, te accepteeren een Subject, in het jaar 1795 opgezonden, zonder onze officieele berichten wegens die opzending nog te hebben ontfangen. — De Raad van Justitie, ofschoon bekend door zijne geduurige oppoſitien tegens de Regeering, genoegzaam van het eerſte oogenblik zijner oprichting, tot op dat van heeden, die zo dikwijls door de ernſtigſte tusſchenkomst van het Bewind in Nederland zelve tot zijnen pligt heeft moeten worden te rug gebragt, is door onbepaalde ordres en aanſchrijvingen in den waan gebragt, dat zij eene geheel onafhankelijke magt op zich zelven uitmaakt, en ſchijnt zich door ſtap op ſtap van vermeende vorige verongelijkingen te willen ſchadeloos ſtellen. — Het reſpect, de authoriteit, de kracht der Regeering liggen dus ter neder geveld, en wij zien dagelijksch onze verantwoordelijkheid als Regenten vermeerderen, terwijl ons de middelen van Regeering ſucceſſivelijk worden uit de handen genomen. Wij zijn aan de Natie, aan U. W. E. H. A., aan ons zelven verſchuldigd, rondborſtig te verklaren, dat wij op dien voet niet in ſtaat zijn om in onze functiën langer te continueeren; wij zijn moede om op die wijze langer te kampen met eenige intriganten, die, zo lang zij gehoor en protectie vinden, altijd in ſtaat zijn om door hunne geheime machinatiën meer kwaads te brouwen, dan wij, met een verminkt gezach, en gebrekkige

ſchappij, waar bij het Vaderland zo veel belang had, geen vrijheid vond om mij daar aan te onttrekken, zonder van het Committé zelve, als hebbende het vorig Bewind vervangen, een be-

middelen, in ſtaat zijn af te keeren; wij hopen en vertrouwen als nog, dat U. W. E. H. A., na derzelver wijsheid en rechtvaardigheid, aan onze beginſelen en handelingen recht zullen doen, zo ras de waarheid zich aan haar zal hebben ontdekt, en dat wij als dan eene billijke ſatisfactie zullen erlangen wegens den kwaadaartigen laster, waarmeede men onze eer en ons beſtuur heeft bevlekt; maar zo dit gelukkig tijdſtip nog niet mogt zijn aangebroken, zo wij nog verder van het vertrouwen van U. W. E. H. A. zouden moeten verſtoken blijven, zo wij nog langer zouden moeten blootſtaan, om op blootе aanklagten verdacht gehouden, ja in het ongelijk geſteld te worden, zonder gehoord te zijn, zo U. W. E. H. A. zwarigheid mogten maken om ons geſchonden gezach en authoriteit te herſtellen, en tegens toekomende aanrandingen te verzekeren, alle ondergeſchikte magten binnen behoorlijke grenspalen te beperken en te doen te rug treeden, en ons op nieuw van de nodige middelen van Regeering te voorzien. — Zo eindelijk onverhooptelijk, en tegen onze billijke verwachting, een Wegener, wiens laatst gehouden gedrag ons eenen onveranderlijken afkeer en de diepſte verachting voor zijn perſoon heeft ingeboezemd, andermaal het middel mogt vinden, om zich, in weerwil van onze rechtvaardige dispoſitie ten zijnen opzichten, te ſouteneeren, dan herhaalen alle de Tekenaaren deezer brief op het plegtigst hunne reeds gedaane verklaring, van in hunne functiën niet langer te kunnen continuee-

behoorlijk ontſlag te hebben geöbtineerd, had ik niet nagelaten, door mijne Gemagtigde met den meesten ernst daar op te doen aandringen; vervolgens verneemende, dat het Committé daar in zwarigheid maakte, op fundament dat mijne voormelde misſive aan de Vergadering van XVII. (die toen nog aanwezig was) was gerigt geweest, en dit verzoek nu directelijk aan het Committé zelve moest worden gedaan, zonder inſtantiën, op mijne expresſe qualificatie gedaan, daar toe als genoegzaam te willen aanmerken, en, als voorzegd, vermoedende den toeleg te zijn om mij, met geene gunſtige oogmerken, te Batavia te houden, haastede ik mij bij eenen brief van den 10 *Julij* 1797 *directelijk, en met den meesten nadruk, bij het Committ-*

eeren, dan verzoeken en inſteeren zij op het allernadrukkelijkst, om met de eerſte gelegenheid van hunne bedieningen ontſlagen, en naar het Vaderland te worden opgeroepen, ten einde aldaar, voor het oog van de geheele Natie, van de waarheid te doen blijken, en in ſtaat te zijn, om het dierbaarst, dat zij bezitten, hunne eer en onbevlekte reputatie, nog bij hun leven te kunnen zuiveren van den goddeloozen laster, waarmeede dezelve ſchijnt te zijn beſmet, alles echter, onverminderd de afzonderlijke verzoeken om ontſlag, door ſommigen hunner reeds gedaan, en waarbij dezelve in allen opzichten blijven perſisteeren, *enz.*

(†) *Zie pag.* 119.

mitté nader op mijn ontſlag te inſteeren: ook deeze ſtap ſcheen echter een geruimen tijd vruchteloos te zullen zijn, en het bleef voor mijne Gemagtigde, niettegenſtaande menigvuldige daar toe aangewende pogingen, onmogelijk te bevroeden, wat het Committé met mij voor had: ik zelve bleef daar van even onkundig, tot eindelijk in de maand Mei 1799 een aanſchrijvens van het Committé ontfangen wierd, hetwelk ik, hoe ingewikkeld ook, zodanig kon uitleggen, dat ik vrijheid vond om naar Europa te rug te keeren: er lag juist een Hamburgsch ſcheepje ter reede van Batavia, dat in het begin van October dagt te vertrekken, en ik maakte terſtond de nodige ſchikkingen om van die gelegenheid gebruik te maken, gelijk ik ook den 9 dier maand daar meede in zee ſtak.

Voor mijn vertrek echter mogt het mij nog gebeuren depêches van het Committé te zien aankomen, waar uit bleek, dat hetzelve gematigder denkbeelden omtrent het beſtuur van Commisſarisſen Generaal en de Hooge Regeering van Indiën had aangenomen, en daar bij eene rechtſtreekſche dispoſitie te erlangen op mijn gedaan verzoek: hetzelve wierd niet alleen op eene honorabele wijze toegeſtaan, maar het Committé begeerde, dat te gelijker tijd de Commisſie met die zelfde plegtigheid, waar meede

zij

zij weleer was geïnſtalleerd, zoude worden ontbonden, en de Leden dezelve uitmakende bij die gelegenheid opentlijk namens het Committé voor de door hun beweezen dienſten bedankt, welke plegtigheid den 28 September 1799 plaats had.

Hoe vleiend echter zulks voor mij ſchijnen mogt, kon ik dit ontſlag niet aanmerken als volledig, noch mij zelven daar door van alle verantwoordelijkheid ontheeven achten aan hun, die in de plaats mijner Committenten waren opgetreeden: behalven dat ik, volgens den inhoud mijner Inſtructie, bij mijne terugkomst hier te Lande verpligt was tot het doen van een algemeen verſlag mijner verrichtingen, het welk alzo van zelfs een voorwerp van overweeging, en dus van goed- of afkeuring worden moest, kon het Committé, bij het afgaan van desſelfs laatst gemelde depêches, alleenlijk kennis draagen van de verrichtingen van de Commisſie tot den datum der laatſte berichten uit Indiën, toen ter tijd bij hetzelve ontfangen, en de blijken van goedkeuring, op last van het Committé te Batavia aan de Leden der Commisſie betoond, konden derhalven althans niet worden toegepast op het geen na dien tijd was voorgevallen: deeze natuurlijke bedenking verhinderde mij ook om daar aan eenige bijzondere waarde in dat opzicht te hegten, zo ik al an-

derzints daar toe geneigd ware geweest; doch, na al het voorgevallene, konden diergelijke algemeene betuigingen voor iemand, die de minste kieschheid bezat, in geenen deele worden aangemerkt als een voor het oog van het publiek voldoend getuigenis, van zich behoorlijk van zijnen pligt te hebben gekweeten. De te Batavia ontfangen tijding, dat op den 12 *Junij in de Republiek eene nieuwe omwenteling had plaats gehad, gaf mij ook hoop op eene onpartijdige behandeling bij mijne aankomst aldaar. Ik brandde dus van begeerte, om mijn gehouden gedrag in het Vaderland te gaan verantwoorden: nog voor mijn vertrek van Batavia voltooide ik het verslag van alle de verrichtingen der Commissie, voorzag mij van eene authentieke verzameling van alle documenten, welke tot derzelver onderzoek en beöordeeling van eenig nut konden zijn, en zodanig toegerust verliet ik een Land, alwaar ik mij geduurende zes moeielijke en kommervolle jaaren aan het Hoofd van het Bestuur had geplaatst gevonden.*

Hoezeer veel te laat voor mijne vuurigste verlangen, kwam ik echter nog te vroeg in mijn Vaderland te rug, om niet bloot te staan aan de grofste beledigingen van eenige lasteraars en schotschrijvers, die de onbeschaamdste leu-

gens ten mijnen opzichten in dagbladen en andere geſchriften aan het publiek opdischten, zich verlaatende op de ſtrafloosheid, met welke diergelijke wandaaden toen nog geduld wierden: het ver beneden mij achtende mij met diergelijke ſubjecten in eenen pennenſtrijd in te laaten, welke zij bovendien, door de verkreegen hebbelijkheid om onwaarheden op onwaarheden te ſtapelen, tot in het oneindige zouden hebben kunnen rekken, is het er echter verre van daan, dat ik een ogenblik ongevoelig zoude hebben kunnen zijn omtrent den indruk, welke ſoortgelijke herhaalde beſchuldigingen bij ſommigen mijner Landgenooten konden achterlaten; een billijken prijs ſtellende op hunne gevoelens ten mijnen opzichten, was ſteeds mijn ernſtig verlangen het gedrag door mij in die Commisſie gehouden, voor aller oog gerechtvaardigd te zien. Dit heb ik getoond met, zonder mij te bekreunen aan ijdele bedreigingen, zo ſpoedig mij zulks mogelijk is geweest, in mijn Vaderland te rug te keeren, en aldaar het hoofd te bieden aan hun, die, geduurende mijne afweezigheid, hadden voorgegeven door mij verongelijkt, vervolgd, mishandeld te zijn, ofte zelfs mij van de verwaarloozing der belangen van het Bataafsche Volk, en nog erger bedrijven, hadden durven beſchuldigen, en nu in de gele-

gen-

genheid wierden geſteld hunne klagten en beſchuldigingen rechtſtreeks tegen mij in te brengen; doch waar van ik, tot op het ogenblik dat ik dit ſchrijve, noch nimmer iets heb vernomen; — maar voor al heb ik die rechtvaardiging gezocht in de uitſpraak van den Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etablisſementen, als het bevoegd Collegie om mijne verrichtingen te onderzoeken en te beoordeelen: drie jaren lang heb ik mij getroost den uitſlag van dit onderzoek af te wachten, in het vooruitzigt van den voor mij honorabelen uitſlag daar van, ter volkomen juſtificatie van mijnen eer en goeden naam, eenmaal aan het publiek te zullen kunnen meededeelen, en eindelijk mag ik deezen mijnen wensch vervuld zien: de Aſiatiſche Raad heeft, na een gezet en ſcrupuleus onderzoek der verrichtingen van de Commisſie, verklaard (†), *daar in niet anders te hebben kunnen ontdekken, dan de beste trouw, gepaard met allen dien ijver en omzigtigheid, welke van getrouwe en den Vaderlande een goed hart toedragende Dienaaren konde worden verwacht, en de compleete en honorabele decharge van die Commisſie, op zulke gronden mij door den Raad eindelijk verleend, vindt zich door eene authori-*

ri-

(†) *Zie pag.* 115.

risatie van het Staatsbewind der Bataafsche Republiek bekrachtigd. (†)

De Stukken hier toe betrekkelijk zijn het welke ik thans mijne Landgenoten aanbiede: zij behelzen tevens den geheelen loop van mijn gehouden gedrag in deeze zaak, zedert het ogenblik mijner terugkomst in hun midden; ik vertrouw dat zij er de kenmerken in zullen vinden van een eerlijk hart, en gerust geweeten, dat zich nimmer verlaagd heeft om door ijdele klanken en lastige sollicitatien, gunst- of eerbewijzingen af te bedelen, welke voor het oog van een onkundig publiek vorige wandaden konden bepleisteren, maar in tegendeel zijne openlijke vrijspraak alleen van de strengste rechtvaardigheid heeft durven eischen, en den uitslag daar van met geduld en bedaardheid heeft afgewacht.

Arnhem den 11 *December*
1803.

(†) *Zie pag.* 129.

REGISTER DER STUKKEN.

BYLAGEN TOT DE VOORSCHREEVEN REQUESTE.

E X-

Aan het Staatsbewind der
Bataafsche Republiek!

Geeft met verschuldigd respect te kennen Mr. SEBASTIAAN CORNELIS NEDERBURGH:

Dat de Requestrant in het jaar 1798, door het toenmalig Committé tot de Oost Indische zaaken van de door hem in Oost Indiën bekleedde Commissie op eene honorabele wijze zijnde ontslagen, op het bekomen der tijding daar van, in het jaar 1799 zich ten spoedigsten op reis heeft begeeven naar deeze Republiek, ten einde aldaar het verschuldigd verslag te doen van zijne verrigtingen.

Dat het neutraal schip, op hetwelk hij deeze overtogt deed, op de hoogte der *Vlaamsche Eilanden* door een Engelsch Koningsfregat genomen, en vervolgens in *Plijmouth* opgebragt zijnde, de Requestrant de uiterste pogingen heeft aangewend om uit de magt van den vijand te redden de zeer aangelegen en volumineuse papieren, uitmaakende

 het

het volledig verslag van de verrigtingen van voormelde Commissie, geduurende bijna agt jaaren tijds, met alle de Registers en Documenten, daar toe behoorende, en, zo ras hij daar in, schoon met veel moeite, gelukkig was geslaagd, terstond naar deeze Republiek is overgestooken, en zich, onmiddelijk na zijne aankomst, in het laatst der maand Julij 1800, gesisteerd heeft voor het Uitvoerend Bewind derzelve Republiek, en desselfs bevelen gevraagd, waarop de Requestrant, bij monde van den Voorzitter, is overgeweezen naar den Raad der Asiatische Bezittingen en Etablissementen, te Amsteldam resideerende, welke, kort bevorens, het voormelde Committé had vervangen.

Dat de Requestrant zich daar op onmiddelijk naar derwaards hebbende begeeven, in persoon aan welmelden Raad heeft overhandigd het voormelde verslag zijner verrigtingen, met alle de Registers en Documenten, daartoe behoorende, tevens verklaarende, volkomen bereid en in staat te zijn, om daaromtrent zodanige verdere elucidatiën te geeven, als gedachte Raad zoude mogen begeeren; en toen eerst, na dat de Voorzitter hem gezegd had, dat zijne tegenwoordigheid voor eerst niet verder wierd vereischt, zich veroorloofd heeft, na eene afwezigheid van bijna negen jaaren, tot zijne haardstede te rug te keeren.

Dat, gelijk de Requestrant zich in het vol-

bren-

brengen van den last, welke hem was opgelegd geweest, en in het midden van veele onverdiende wederwaardigheden, welke hem in den loop zijner Commisſie, vooral geduurende de laatſte jaaren, hadden getroffen, altijd had opgebeurd en getroost met het vooruitzicht, dat zijne Committenten, of die in derzelver plaats mogten zijn geſuccedeerd, hem bij een naauwkeurig en onpartijdig onderzoek van alle zijne verrigtingen, het recht zouden doen wedervaren, dat hij zijn Vaderland in die gewigtige Commisſie getrouw, naar zijne vermogens, had gediend, en zich daar in onbevlekt, naar de ſtrengſte beginſelen van eer, eed, en pligt, gedraagen, hij mitsdien ook als nu met een brandend verlangen te gemoet zag den uitſlag van het onderzoek dienaangaande, waar mede hij vertrouwen mogt, dat de Raad der Aſiatiſche Bezittingen zich bezig hield; doch langen tijd van het doen van eenige nieuwe inſtantiën daartoe is te rug gehouden, door de overweeging, dat niet alleen tot een naauwkeurig onderzoek der meermelde verrigtingen, en de volumineuſe papieren, daartoe betrekkelijk, een geruimen tijd wierd vereischt, maar dat ook, hoe vollediger dit onderzoek konde geſchieden, en hoe naauwkeuriger de Raad der Aſiatiſche Bezittingen onderricht zoude worden van den ſtaat der zaaken in Indiën, door geloofwaardige berigten, na het vertrek van den Reques-

 trant

trant van daar afgegaan, en waarop dus zijne tegenwoordigheid, en het eminent caracter, door hem bekleed geweest, van geen invloed meer hadden kunnen zijn, zulks des te meer zoude moeten ſtrekken tot eene gegronde beoordeeling van zijn gehouden gedrag, en gevolglijk tot zijne meest mogelijke ſatisfactie; — tot dat, na dat er meer dan een jaar verloopen was, zonder dat de Requestrant iets hoegenaamd van deeze zaak had vernomen, hij oordeelde aan zich zelven en de zijnen verſchuldigd te zijn, het groot belang, hetwelk hij bij de afdoening daar van had, bij een Request aan meermelden Raad te moeten openleggen, en op fundament van zeer gegronde en gewigtige redenen daarop te moeten inſteeren: gelijk dit een en ander breeder blijken kan uit de Requeste, door hem deswegens gepreſenteerd. (Bijlaage A.)

Dat welmelde Raad daarop bij eene Reſolutie van den 20ſten Augustus 1801 (Bijl. B.) de billijkheid, en volkomen gegrondheid, van het voorſz. verzoek volkomen geadvoueerd, en voorts, om redenen daar bij in het breede gedetailleerd, beſlooten heeft, alle de Stukken, Reſolutien, en Bijlaagen, door den Requestrant voor desſelfs Rapport bij den Raad ingebragt, of naderhand bij denzelven ontfangen, met en benevens alle zodanige andere Documenten en poincten, als eeni-

eenige directe of zijdelingsche relatie mogten hebben tot die voormalige Commissie, te stellen in handen van den Fiskaal bij gemelden Raad, denzelven gelastende, na confrontatie der Instructie, aan Commissarissen Generaal medegegeeven tot het afleggen hunner Commissie, den Raad te adviseeren, of hem Fiskaal, bij het onderzoek der voorgemelde Stukken, al of niet zouden zijn te voren gekomen eenige zodanige poincten, welken den Raad zouden mogen te rug houden, om aan de voormalige Commissarissen Generaal af te geeven alzulke complecte en satisfactoire decharge, als dezelve recht hadden van den Raad te vorderen, *ten einde de Raad, nadat het te requireeren Advies zoude zijn ingekomen, en, gelijk dezelve vertrouwde en verwagtte, de bona fides van Commissarissen Generaal daarbij buiten alle bedenking zijn gesteld, langs dien weg ten vollen in staat wierde gesteld tot het verleenen der bedoelde compleete decharge.*

Dat het den Requestrant wel eenigzints gevoelig viel uit deeze Resolutie, welke hem bij een authentiek Extract wierd medegedeeld, te verneemen, dat zijn Rapport, en de papieren daartoe behoorende, na reeds meer dan een jaar lang te zijn geweest een onderwerp van onderzoek voor den Raad der Asiatische Bezittingen, nu wierden gesteld in handen van eenen publieken aanklaager,

 welke,

welke, pas onlangs (gelijk bij die Resolutie gezegd wierd) tot die bediening aangesteld zijnde, dierhalven met deeze zaaken in het geheel niet bekend konde zijn, en derzelver onderzoek *ab ovo* zoude moeten beginnen; doch dat de Requestrant zich ook dit gaarne getroost heeft: eensdeels, omdat de gestrengheid, waar mede hetzelve als nu stond te worden bewerkstelligd, hem tot een waarborg verstrekte, dat de stricte naarkoming der duure verpligtingen van Commissarissen Generaal, bij den uitslag daar van, des te helderer zoude uitblinken; anderdeels, omdat hij in het plegtig en ernstig te kennen gegeeven voorneemen van den Raad, om, nadat het gerequireerde Advies van den Fiskaal zoude zijn ingekomen, en wanneer daar in geene redenen ter contrarie zouden worden gevonden, de door den Requestrant verlangde compleete decharge te verleenen; de vaste en ontwijffelbaare zeekerheid meende te vinden eener aanstaande afdoening zijner zaak door welmelden Raad.

Dat er echter wederom negen maanden verliepen, zonder dat de Requestrant iets hoegenaamd daaromtrent mogt verneemen; terwijl het belang, hetwelk hij daar bij had, intusschen, door bijkomende omstandigheden, dagelijksch in gewigt toenam, zo dat hij, deswegens ten sterksten aangedaan, het zich veroorloofde, om, ter gelegen-

heid,

heid, dat hij op den 13den Meij 1802 gunstiglijk was toegelaten in de Vergadering van meermelden Raade, bij monde zijne belangen bij eene rechtvaardige uitſpraak over zijne verrigtingen als Commisſaris Generaal, op nieuw met alle beſcheidenheid, doch teevens met eenen, zo hij vertrouwt, gepasten nadruk, voor te dragen, (Bijlaage C.) met dat gewenscht gevolg, dat de Raad, bij zijne Reſolutie, ten zelven dage genomen, (Bijlaage D.) goedvond zijnen Fiskaal te verzoeken en te vermaanen, het onderzoek van de zaak der voormalige Commisſie van Commisſarisſen Generaal, aan denzelven gerenvoijeerd geweest uit krachte van des Raads voorſz. Reſolutie van den 20ſten Augustus 1801, met den meestmogelijken ſpoed, en met postpoſitie van alle andere zaaken, voort te zetten en te voleindigen, om als dan voorſz. Raad te dienen van desſelfs conſideratien en advies.

Dat het den Requestrant, het effect deezer Reſolutie wederom ruim vijf maanden lang hebbende afgewagt, eindelijk gebeuren mogt zich vereerd te zien met eene Misſive van meermelden Raad, geſchreeven te *Amſteldam* den 15den October 1802 (Bijlaage E.) houdende in ſubſtantie, dat de Fiskaal Mr. N. W. MUNTINGHE onderdaags aan de evengemelde Reſolutie had voldaan bij eene ampele Memorie, en daar bij had geadviſeerd tot het verleenen van een generaal ontſlag aan Com-

missarissen Generaal; doch waar in echter voorkwamen drie bedenkelijke punten, welke den bijzonderen aandacht van den adviseur, en ook die van den Raad hadden opgewekt, en *denzelven als nog moesten te rug houden van het neemen eener finale conclusie op bovengedacht verslag*; — dat de Raad, daar over delibereerende, en de respective Leden, zo mondeling, als schriftelijk, over deeze belangrijke zaak geadviseerd hebbende, van oordeel was geweest, daar in noch beter, noch billijker te kunnen handelen, dan door aan den Requestrant, door copielijke toezending, kennis te geeven van die drie bezwaarende punten, (Bijlaage F.) mitsgaders van het eerste gedeelte des schriftelijken advies van een der Raadsleden, WISELIUS, (Bijlaage G.) ten einde door hem Requestrant dienaangaande nader, en zo spoedig doenlijk, te worden geëlucideerd, *ten einde*, (gelijk bij die Missive verder gezegd wordt) *Commissarissen Generaal eenmaal zouden kunnen erlangen eene afdoening deezer zaak*, *zo en in diervoegen*, *als de rechtvaardigheid en billijkheid zouden blijken te vorderen.*

Dat de Requestrant alzo uit de gemelde Stukken ontwaarende, dat zich tegen het verleenen eener compleete en honorabele decharge, waarop hij met recht zo veel prijs stelde, bij den Raad der Asiatische Bezittingen hadden opgedaan eenige

twijf-

twijffelingen omtrent drie gebeurtenisfen, wel is waar, hunne betrekking hebbende tot het moeielijkst en hachelijkst tijdsgewrigt, der door hem bekleedde Commisfie; (wanneer namelijk te *Batavia* de eerfte narigten wierden ontfangen van de invafie en overmeestering van het geheele territoir der Bataafsche Republiek door de Franfchen,) doch waaromtrent het hem echter gemakkelijk viel volledige en voldoende ophelderingen te geeven, zich gehaast heeft om aan het betoonde verlangen van den Afiatifchen Raad te voldoen bij eene ampele Misfive, door hem den 29ften derzelve maand October afgevaardigd, waar van hij de eer heeft hier nevens een afschrift (Bijlaage H.) over te leggen, terwijl het hem vergund zij, tot volledig verftand van desfelfs inhoud, nog twee andere Stukken daar bij te voegen, waar van het eene (Bijlaage I.) de befluiten behelst, door Commisfarisfen Generaal, op het bekomen der voorfz. narigten, genomen, en het andere, (Bijlaage K.) het officieel Rapport van den 's Lands Kapitein DEKKER, waar in die narigten omftandig zijn vervat.

Dat de Requestrant, in de volle overtuiging zijner ziele, van in de voorfz. drie gevallen, even als in alle andere zaaken, tot zijn ambtsverrigtingen gefpecteerd hebbende, te hebben gehandeld overeenkomftig den pligt van een eerlijk man, en

getrouw beminnaar van zijn Vaderland, en zich volkomen verlaatende op de rechtvaardigheid van den Raad der Aſiatiſche Bezittingen, niet anders verwagtende was, dan als nu eindelijk die compleete en honorabele decharge te zullen erlangen, op welke hij meende met recht aanſpraak te kunnen maaken; doch het hartzeer heeft moeten ondergaan van zich nogmaals daar in te zien te leur geſteld, daar welmelden Raad, op den 15den November 1802, wel genomen heeft het voor den Requestrant gunſtig en honorabel beſluit (Bijlaage L.) om bij Misſive aan Uliedcn voor te draagen, „dat de Raad, na een gezet en ſcrupuleus onder„zoek, zo wel van het Rapport van de voorma„lige Commisſarisſen Generaal, ter zaake van „derzelver afgelegde Commisſie in Indiën, als de „daarop ingeleverde conſideratiën en Advies van „des Raads Fiskaal MUNTINGHE, en de verdere „Stukken en Documenten, daartoe relatief, in „alle de handelingen en verrigtingen van opge„melde Commisſarisſen Generaal, vervat bij de „voorzegde Stukken, niet anders had kunnen „ontdekken, dan de beste trouw, gepaard met „al dien ijver en omzigtigheid, welke van getrou„we, en den Vaderlande een goed hart toedraa„gende Dienaaren, in de poſitie, waar in dezelve „zich hadden bevonden geduurende het grootst „gedeelte van hun verblijf te *Batavia*, konde

„wor-

„worden verwagt; dat gevolglijk de Raad, op
„die gronden, en zich gepersuadeerd houdende,
„dat geene redenen exsteerden, waarom de voor-
„malige Commissarissen Generaal nog langer zou-
„den behooren te worden gelaten in die pijnlijke
„onzeekerheid ten aanzien van de afdoening hun-
„ner zaak, waar in dezelve nu zo veele maanden
„hadden verkeerd, van zijne zijde geen ogenblik
„zou aarzelen, om aan hun, geweezen Commis-
„missarissen Generaal in het gemeen, en den
„Requestrant in het bijzonder, te verleenen eene
„compleete en satisfactoire decharge ter zaake van
„derzelver volbragte Generaale Commissie, met
„approbatie, en betuiging van des Raads genoe-
„gen; tot welke compleete decharge de Raad te
„meer zou overhellen, vermits die Generaale
„Commissie derzelver last en Instructie in der
„tijd eeniglijk heeft ontvangen van de toenmalige
„Vergadering van XVII., en aan dezelve geheel
„en alleen verslag en verantwoording verschuldigd
„was." — Doch met verdere bijvoeging; „dat bij
„denzelven Raad was opgekomen deeze beden-
„king, of dezelve, ofschoon vervangen hebbende
„de voormalige Vergadering van XVII., in de
„tegenwoordige orde van zaaken hier te Lande,
„wel kon worden gerekend gequalificeerd te zijn,
„om *propria authoritate*, en zonder tusschenkomst
„van 's Lands Gouvernement, eene zaak van die

„aan-

„aangelegenheid te beſlisſen, en dat de Raad, „uit hoofde van die conſideratie, zich verpligt „had geoordeeld, de onderhavige zaak, met de „daartoe gehoorende Stukken, te brengen ter „cognitie van, en te onderwerpen aan de beoor-„deeling en de dispoſitie van het Staatsbewind."

Dat de Requestrant zich niet wil veroorlooven de minſte aanmerkingen te maaken op den aart van de ſcrupule, waar door de Raad bij de voormelde Reſolutie zegt te zijn te rug gehouden om eene zaak van die aangelegenheid te beſlisſen; doch echter niet voorbij kan op te merken, dat het ten uiterſten hard is voor den Requestrant, dat deeze bedenking eerst bij den Raad is opgereezen, na-dat dezelve zich den tijd van twee jaaren en vier maanden met het onderzoek van deeze zaak bezig, en geduurende al dien tijd den Requestrant in het denkbeeld heeft gehouden, dat hij tot de afdoe-ning daar van zich volkomen bevoegd rekende, eerst door dat onderzoek zonder eenige reſtrictie, of zonder eenige authoriſatie daartoe gevraagd te hebben, dadelijk te bewerkſtelligen; vervolgens door bij desſelfs Reſolutie van den 20ſten Augus-tus 1801 (Bijlaage B.) woordelijk te kennen te geeven, dat hij op de wijze, daarbij breeder om-ſchreven, deeze zaak ſtelde in handen van den Fiskaal, *ten einde de Raad, nadat het te requi-reeren Advies zoude zijn ingekomen, en, gelijk*

de-

dezelve vertrouwde en verwagtte, de bona fides van Commisſarisſen Generaal daar bij buiten alle bedenking zijn geſteld, langs dien weg TEN VOLLEN IN STAAT WIERD GESTELD TOT HET VERLEENEN DER BEDOELDE COMPLEETE DECHARGE; en eindelijk door bij haare Misſive van den 15den October 1802, en dus pas een maand voor dat de Raad zich tot de afdoening onbevoegd rekende, aan den Requestrant te kennen te geeven, dat zij, door de daar bij vermelde *drie bedenkelijke pointen, als nog wierden te rug gehouden* VAN HET NEEMEN EENER FINALE CONCLUSIE *op bovengedagt verſlag* (namentlijk dat van de Generaale Commisſie), en dat zij verzogten door den Requestrant dienaangaande ten ſpoedigſten te worden geëlucideerd, *ten einde Commisſarisſen Generaal eenmaal zouden erlangen eene* AFDOENING DEEZER ZAAK, *zo en in diervoegen, als de rechtvaardigheid en billijkheid zouden blijken te vorderen*, — en dat alles, na bij herhaaling in diezelfde Stukken de treffendſte blijken te hebben gegeeven, zo wel van de volkomenſte overtuiging van de gegrondheid en billijkheid van des Requestrants dringende inſtantiën, om te hebben eene compleete afdoening zijner zaak, als van hartelijke en welgemeende geneigdheid, om hem die te bezorgen, zo en in diervoegen, als de rechtvaardigheid,

heid, na een volledig onderzoek, zulks zoude vorderen, — zo dat de Requestrant zeekerlijk niets minder heeft kunnen verwagten, dan dat de Raad der Asiatische Bezittingen, na een *gezet en scrupuleus onderzoek* van de verrigtingen van Commissarissen Generaal te hebben volbragt; na daarop te hebben bekomen de ampele consideratiën en het Advies van desselfs Fiskaal, na door den Requestrant geëlucideerd te zijn op de eenige drie bedenkelijke pointen, welke den Raad nog te rug hielden van het neemen eener finale conclusie omtrent deeze zaak, en nadat de Raad eindelijk op het volkomenst was overtuigd geworden, dat Commissarissen Generaal recht hadden op eene compleete en satisfactoire decharge van derzelver volbragte Generaale Commissie, met approbatie en betuiging van des Raads genoegen; — dat, nadat alles, en nadat daar mede agt en twintig maanden tijds waren doorgebragt, de Raad zoude eindigen met te twijffelen, of zij tot de beslissing deezer zaak wel bevoegd was, en op dat fundament die beslissing agterwege te laaten.

Dat de Requestrant zich te minder op deeze behandeling heeft kunnen verwagten, daar hij in het jaar 1791 tot het aanvaarden der Commissie naar Oost Indiën zijnde aangezocht, en al het gewigt en mogelijke gevolgen daar van gevoelende, dezelve, op de veelvuldige en respectabele instantiën

daar

daar toe bij hem aangewend, niet heeft geaccepteerd, dan nadat hij zich de volkomen zeekerheid had verschaft, dat de Instructie van dezelve Commissie alleen van het Bewind van de Oost Indische Compagnie hier te Lande zoude afvloeien, en hij ook alleen aan dat Bewind verslag en verandwoording zoude verschuldigd zijn: gelijk zulks ook vervolgens alzo bij de Instructie, waarop de Requestrant is aangesteld, uitdrukkelijk is bepaald; dat zedert wel aan den Requestrant uit eene *aanschrijving* van *Bewindhebberen van de Generale Nederlandsche Oost Indische Compagnie*, gedagtekend *Amsteldam den* 2den *Meij* 1796, gericht aan Commissarissen Generaal, en uit een soortgelijk *aanschrijvens* van Bewindhebberen van diezelfde Compagnie, van den 14 *April* bevorens, aan den Gouverneur Generaal en de Raden van Indiën, beiden copielijk hier nevens gevoegd (Bijlaage M. en N.) gebleken is, dat *het vorig Bestuur der Oost Indische Compagnie was vernietigd, en derzelver algemeen Bewind met den* 1sten *Maart* 1796 *in handen van voornoemde Bewindhebberen overgegaan*; doch dat, wel verre dat hij zoude hebben kunnen vermoeden dat zulks eenige verandering zoude hebben te weeg gebragt in den aart van dat Bestuur, of in de eigenschappen zijner Commissie, hij veel eer van het tegendeel heeft moeten overtuigd worden, zo wel door de *titulature* bij het nieuwe Bewind

wind aangenomen, en bij de voorsz. aanschrijvingen gebezigd, en den last door hetzelve (Bijlaage N.) gegeeven, *om alle zaaken in de Indische Bezittingen bij provisie te houden in den tegenwoordigen staat van directie enz.*, als door de ernstige instantiën bij eerstgemelde aanschrijving (Bijlaage M.) uitgedrukt, dat Commissarissen Generaal, *alle derzelver vermogens aanwendende tot behoud en tot herstel van een zo belangrijk Lighaam, waar bij het Vaderland zo aanmerkelijk geïnteresseerd was, niets onbeproefd wilden laaten, om alle lopende zaaken, behoorende tot derzelver Commissie, in behoorlijke orde af te doen, en dezelve te brengen tot zodanige liquiditeit, dát* DE MAATSCHAPPY *nimmer kon worden geëxponeerd aan den minsten staat van twijffelagtige onzeekerheid* enz. Uit al hetwelk, en den geheelen inhoud der voormelde aanschrijvingen, de Requestrant heeft moeten opmaaken, dat de voorgevallen verandering alleen betrof de persoonen, welken het Bestuur over de Oost Indische Compagnie in *Europa* uitoeffenden; doch dat zo wel die Compagnie, op dezelfde wijze, als dezelve bevorens bestaan had, bleef subsisteeren, als dat zijne betrekkingen als Commissaris Generaal tot die Compagnie onveranderlijk dezelfde bleeven, op welke gronden de Requestrant dan ook geen vrijheid heeft gevonden, om niet te defereeren aan de instantiën van voor-

noemde

noemde Bewindhebberen, om in dezelve Commisſie te continuëeren.

Dat even zo, bij de aanſtelling van den thans nog ſubſisteerenden Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etablisſementen, wel de Perſoonen veranderd zijn, maar geenzints de aart van het algemeen Beſtuur, gelijk die Raad zelve erkend, door zich te beſchouwen *als vervangen hebbende de voormalige Vergadering van XVII.* — Doch dat echter de Requestrant, om niet ſomtijds, uit onkunde van gebeurtenisſen geduurende zijne lange afweezigheid voorgevallen, mis te tasten, terſtond bij zijne aankomst hier te Lande, hebbende gevraagd de beveelen van het Uitvoerend Bewind der Bataafſche Republiek, en door hetzelve zijnde overgeweezen aan den Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etablisſementen, mitsdien niet heeſt kunnen nog mogen twijffelen aan zijne verpligting, om aan dien Raad het verſchuldigd verſlag te doen zijner verrichtingen, en eene daar meede overeenſtemmende bevoegdheid van denzelven Raad, om daar over zodanige uitſpraak te doen, waar toe een politiek Bewind voerend Lighaam in diergelijke gevallen gerechtigd kan worden geoordeeld, en althans, om, na een gezet en ſcrupuleus onderzoek, geene reedenen ter contrarie vindende, aan den Requestrant te verleenen eene compleete en honorabele decharge zijner Commisſie.

Dat deeze nieuwe vertraaging den Requestrant des te meer heeft aangedaan; daar hij, zo geduurende zijn verblijf in Indiën, als zedert zijne aankomst hier te Lande, nimmer iets anders van zijne Committenten, of die dezelve hadden vervangen, begeerd of verlangd heeft, dan dat zijn gehouden gedrag met de ſtrengſte naauwkeurigheid mogt worden onderzogt, en hem RECHT wedervaaren, waar van niet alleen de offieiëele brieven door hem geduurende zijn verblijf in Indiën gezamentlijk met zijne Meedeleden in de Commisſie, en ook afzonderlijk, geſchreeven, maar ook zijn geheele gedrag zedert zijne terugkomst binnen deeze Republiek, de duidelijkſte blijken dragen, terwijl het van zelve ſpreekt, dat, hoe zeer hij zodanig onderzoek nimmer geſchroomt heeft, en nimmer ſchroomen zal, het hem eehter tot geene weezentlijke ſatisfaetie ſtrekken kan, zieh altijd, met een gerust en onbevlekt geweeten, daar aan te blijven blootſtellen, zonder daar van, zelfs na dat het zelve bewerkſtelligd is, het effeet te kunnen genieten, het welk zeekerlijk ook niet kan ſtrooken met die beginſelen van billijkheid en rechtvaardigheid, welke Ulieder Bewind kenmerken, en waartoe de Requestrant met een eerbiedig vertrouwen zijnen toevlugt neemt.

Dat de Requestrant zulks bereids veel vroeger zoude hebben gedaan, en wel onmiddelijk op den ont-

ontfangst van het bovengemeld Extract uit de Resolutie van den Raad der Asiatische Bezittingen van den 15 November 1802, indien Gijlieden den Requestrant niet juist op den 11den derzelfde maand hadden benoemd, om meede te helpen uitmaaken de thans nog fungeerende Commissie tot de Oost-Indische zaaken, en vervolgens de voor hem hoogst vereerende blijken gegeeven van Ulieder verlangen, dat hij zich aan die keuze zoude onderwerpen; daar de Requestrant zelfs den geringsten schijn wilde vermijden, dat hij zodanige dispositie in deezen, als hij alleen van Ulieder rechtvaardigheid eerbiedig verwagt, aan eenige andere oorzaaken of beweegredenen, zelfs maar voor een gering gedeelte, zoude kunnen verschuldigd zijn; doch dat, vermits dezelve Commissie thans ten einde spoed, de Requestrant niet langer vermag uit te stellen, den eenigen weg in te slaan, welke hem overschiet, om eene finale afdoening in deezen te erlangen.

En, vermits de Requestrant vertrouwd, dat volkomen aan Ulieden zal zijn gebleeken, dat de Raad der Asiatische Bezittingen en Etablissementen, na een gezet en scrupuleus onderzoek, zo wel van het Rapport van de voormalige Commissarissen Generaal, ter zaake van derzelver afgelegde Commissie in Indiën, als de daar op ingeleeverde considératiën en advis van des Raads Fiskaal MUNTINGHE, en de verdere Stukken en Documenten daar toe relatief,

 van

van de finale uitſpraak daar over alleen is te rug gehouden door eene opgekomen bedenking, of dezelve in de tegenwoordige orde van zaaken hier te Lande, wel kan gerekend worden gequalificeerd te zijn, om, *propria authoritate*, en zonder tusſchenkomst van 's Lands Gouvernement, de voorſchreeve zaak te beſlisſen;

Zo keert de Requestrant zich tot Ulieden, met eerbiedig verzoek, dat het Ulieden behaagen mag den Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etablisſementen, voor zo veel des noods, te authoriſeeren, om, zonder verder verwijl, op des Requestrants herhaald verzoek aan welgemelden Raade, om eene compleete decharge der door hem bekleed geweest zijnde Commisſie in Indiën, zodanig finaal te disponeeren, als dezelve volgens billijkheid en rechtvaardigheid zal oordeelen te behooren, of wel de voorſchreeve decharge op zodanige andere wijze aan den Requestrant te doen toekomen, als Gijlieden, op het reeds volbragt naauwkeurig en wettig onderzoek door voornoemden Rade, en het desweegens door dezelve bereids geuit advis, overeenkomſtig 's Lands Conſtitutie, zult oordeelen te behooren.

den Haag
den 24 Meij 1803. 't Welk doende,
(Was get.) S. C. NEDERBURGH.

BIJLAAGEN.

A. Aan den Raad der Afiatifche Bezittingen en Etablisfementen!

Geeft met allen eerbied te kennen Mr. *SEBASTIAAN CORNELIS NEDERBURGH:*

Dat de Requestrant, onmiddelijk na zijne te rug komst uit Indiën binnen deeze Republiek, aan Ulieden hebbende ter hand gefteld het volledig verflag der verrigtingen van de Commisfie in die Gewesten, welke hij heeft helpen uitmaaken, met alle de voornaamfte Documenten daar toe behoorende, zich mitsdien gevleid had, dat de voorfchreeven papieren al fpoedig zouden geworden zijn een ernftig onderwerp van Ulieder deliberatien, ten dien effecte, dat

Gijlieden den Requestrant zoudt hebben doen geworden zodanige compleete en satisfactoire decharge nopens zijn aandeel aan die verrigtingen, waar op hij meent aanspraak te mogen maaken, dan wel aan hem zoudt hebben voorgehouden de poincten, welke aan Ulieden zouden hebben mogen toeschijnen alvorens nadere opheldering te vorderen, ten einde hem de gelegenheid te verschaffen om dezelve tot de vereischte klaarheid te brengen.

Dat de Requestrant zich door zijn vuurig, en, zoo hij vertrouwt, niet minder billijk verlangen daaromtrent, reeds meermaalen heeft genoopt gevonden om zich aan Ulieden te adresseeren, en op eene finale afdoening zijner zaaken te insteeren, doch daar van tot nu toe is te rug gehouden door de overweeging, dat niet alleen tot een naauwkeurig onderzoek der meermelde verrigtingen, en de volumineuse papieren daar toe betrekkelijk, een geruime tijd wierd vereischt; maar dat ook, hoe volleediger dit onderzoek konde geschieden, en hoe naauwkeuriger Gijlieden onderrigt zoudt worden van den staat der zaaken in Indiën, door geloofwaardige berigten, na zijn vertrek van daar afgegaan, en waar op dus zijne tegenwoordigheid en het door hem bekleedde caracter van geen invloed meer hadden kunnen zijn, zulks des te meer zoude moeten strekken tot eene gegronde beoordeeling van zijn gehouden gedrag, en gevolglijk tot

zijne

zijne meest mogelijke satisfactie; vooral in aanmerking van verscheiden plaats gehad hebbende omstandigheden, van welker detail de Requestrant vertrouwt zich thans te mogen dispenseeren.

Dat er echter nu reeds meer dan een jaar verloopen is, zeedert de Requestrant de eer heeft gehad zich voor Ulieden te sisteeren, en het voorschreeven verslag overtegeeven, zonder dat hij zoodanige afdoening heeft mogen erlangen, ofte zelfs iets hoegenaamd dien aangaande verneemen, en hij dierhalven thans aan zich zelven, en de zijnen meent verschuldigd te zijn, om met alle bescheidenheid aan Ulieden voor te draagen, hoe zeer er hem aan geleegen ligt, om eindelijk eens tot een afkomst van zaaken te geraaken: dat, gelijk eene pligtmatige ijver om zijn Vaderland naar vermogen van dienst te zijn, en te beantwoorden aan het in hem gestelde vertrouwen, de voornaamste drijfveer is geweest, waarom hij in der tijd eene zo moeielijke taak heeft aanvaard, en daar in ook, na de omwenteling van het jaar 1795, op begeerte van het nieuw Bestuur over de Asiatische Bezittingen, is blijven volharden, hij ook zijne voornaamste belooning altijd gezocht heeft, en nog hoopt te erlangen, in de goedkeuring van zijn gedrag en verrigtingen door hun, welke bevoegd zijn om daar over te oordeelen. — Dat hij daar na standvastig heeft gestreefd, zelfs in de moeielijkste en zorge-

 lijk-

lijkſte omſtandigheden, en dat zodanige goedkeuring ook niet alleen van eenen onmiddelijken invloed zal zijn op de verdere omſtandigheden zijns levens, maar ook op het lot van zijne waardſte betrekkingen, waaromtrent hij niet dan met de grootſte aandoening kan ſtilſtaan bij het denkbeeld, dat er veelligt omtrent deeze of geene verrigtingen der meermelde Commisſie, bedenkingen zouden kunnen ontſtaan, welke hij alleen in ſtaat zoude kunnen zijn, om optelosſen, daar zijne drie medeleden, daartoe aanvankelijk benoemd geweest, waar van er twee een zo notabel aandeel aan de zaaken gehad hebben, allen bereids zijn overleeden, en dat het geval dus zoude kunnen plaats hebben, dat, wanneer hem insgelijks iets menſchelijks overkwam, zaaken zouden moeten onbeſlist blijven, waarbij zijne eer, en de daar aan zo naauw verbonden belangens van zijne vrouw en kinderen, welker getal nu onlangs tot vijf is aangegroeid, aanmerkelijk kunnen zijn gecompromitteerd.

Reedenen, waaromme de Requestrant zich keert tot Ulieden, met ootmoedig verzoek, dat het Uliéden behaagen mag om derzelver deliberatien over de verrigtingen der meermelde Commisſie, waar van hij lid is geweest, zo veel mogelijk te willen beſpoedigen, en den Requestrant, voor het aandeel, hetwelk hij daar aan heeft gehad, te doen

ge-

geworden zodanige compleete en ſatisfactoire decharge, als Gijlieden na derzelver rechtvaardigheid zult oordeelen te behooren, en waarop hij in allen eerbied meent aanſpraak te mogen maaken.

't Welk doende enz.

(Was get.) S. C. NEDERBURGH.

B. EXTRACT uit de Reſolutien van den Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etablisſementen.

Donderdag den 20 *Augustus* 1801.

Door het Departement tot de Indiſche zaaken wordt gedaan productie en lecture van desſelfs Rapport op het Request van Mr. *S. C. NEDERBURGH*, laatſtelijk zijnde geweest Eerſte Commisſaris Generaal over Nederlandsch Indiën en de Kaap de Goede Hoop, en in het voorleeden jaar van Batavia hier te Lande terug gekeerd, tendeerende hetzelve Request, alhier ingediend en commisſoriaal gemaakt den 13 deezer maand, tot bekoming van eene compleete en ſatisfactoire dechar-

ge, ter zaeke der door denzelven bekleed geweest zijnde Commisſie, enz.

Waar over gedelibereerd, de gronden en poſitiven, waar op hetzelve Rapport is gebouwd, geavoueerd, en in het bijzonder in aanmerking genomen zijnde, dat het verzoek van den Requestrant, ten einde eenmaal bij eene finale uitſpraak worde beſliſt, of hij Commisſaris Generaal, met zijne Mede Commisſarisſen, met de beste trouw hebben getracht te voldoen aan het oogmerk hunner zending, naar aanleiding van derzelver Inſtructien, *ja* dan *neen*, alleszins is overeenkomende met de billijkheid, en de voldoening aan hetzelve voor denzelven om zeer gewigtige reedenen van de hoogſte aangelegenheid. — Dat intusſchen een generaal politiek Rapport in de onderhorige zaak, tot eene algemeene approbatie, en even zo zeer tot een desaveu van de verrigtingen eener zo gewigtige en omſlagtige Commisſie, tot welk desaveu uit het dus verre gedaan onderzoek geene reedenen zijn voorgekomen, ten eenemaal onmogelijk en onvoeglijk wordt gemaakt, zo wel door de volume der ingekomen ſtukken, uitmaakende het Rapport van Commisſarisſen Generaal, en door de meer politieke beſchouwing en beoordeeling van derzelver verrigtingen, zo als die aan het Departement is gedemandeerd, als uit hoofde van de daar uit welligt te reſulteeren conſideratien over eene of andere

door.

door Generaale Commisſarisſen gemaakte dispoſitien, veranderingen, beſpaaringen, financieele beſchikkingen, en andere ſoortgelijke maatregelen; waar op gevolglijk geene volledige approbatie zou kunnen of behoren te vallen, en dat deeze Vergadering, dien onverminderd, aan meergemelde Commisſarisſen Generaal gaarn willende toekennen alle goede trouw in derzelver gewezene ambtsverrigtingen, zo lang niet van het tegendeel zal zijn gebleken, alleszins bereid is van nu af aan, zo veel mogelijk, te defereren aan het regtmatig verlangen van den Requestrant, en wijders, zo veel in haar is, de principaale zaak, met den meest mogelijken ſpoed te termineren, wordt beſloten, eeniglijk ter beſpoediging als voren, en zonder dat uit deze Reſolutie eenige de minſte illatien of vermoedens zullen mogen worden afgeleid, als of bij de aangevangen lecture en onderzoek van het verſlag van Commisſarisſen Generaal eenige zodanige pointen waren voorgekomen, welke aan een juridiek onderzoek behoorden te worden geſubmitteerd, dat het Departement tot de Indiſche zaaken zal worden geautoriſeerd, zo als geſchiedt bij deeze, alle de Stukken, Reſolutien en Bijlaagen, door den gewezen Commisſaris Generaal NEDERBURGH voor desſelfs Rapport alhier ingebragt, of naderhand bij den Raad ontvangen, met en be-

nevens alle zodanige andere Documenten en pointen, als eenige directie, of zijdelingsche relatie mogten hebben tot die voormaalige Commisſie, te ſtellen in handen van den onlangs aangeſtelden Fiskaal bij deezen Raad, denzelven gelastende, namens deeze Vergadering, na confrontatie der Inſtructie, aan Commisſarisſen Generaal medegegeven tot het afleggen hunner Commisſie, den Raad te adviſeren, of hem Fiskaal, bij het onderzoek der voorgemelde ſtukken, al of niet zijn te voorgekomen eenige zodanige pointen, welke den Raad zouden mogen terug houden, om aan de voormaalige en veelgenoemde Commisſarisſen Generaal aftegeeven alzulke compleete en ſatisfactoire decharge, als dezelve recht hebben van deeze Vergadering te vorderen, ten einde de Raad, na dat het te requireren advies zal ingekomen, en, gelijk dezelve vertrouwt en verwagt, de *bona fides* van Commisſarisſen Generaal daar bij buiten alle bedenking geſteld zijn, langs dien weg ten vollen in ſtaat worde geſteld, tot het verleenen der bedoelde compleete decharge; blijvende niettemin, en onverminderd al het bovenſtaande, het verder politiek onderzoek der verrigtingen van die hooge Commisſie, en de beoordeeling van derzelver dispoſitien en beſluiten, aangehouden, en het Departement tot de Indiſche zaaken gequalificeerd, ſuccesſive

te rapporteeren op alzulke individueele en gesepareerde pointen, als hetzelve zal oordeelen van de meeste pressance te zijn.

En zal Extract deezer worden uitgegeven aan den gewezen Commissaris Generaal NEDERBURGH, tot informatie en narigt.

Accordeert met voorsz. Resolutie.

(Was get.) SMISSAERT.

C. EXTRACT uit de aanspraak door Mr. SEBASTIAAN CORNELIS NEDERBURGH op den 13 Meij 1802 gedaan in de Vergadering van den Raad der Asiatische Bezittingen en Etablissementen, en vervolgens schriftelijk in welmelde Vergadering overgelegd.

PRAESIDENT EN RAADEN!

Het behaagde Ulieden enz.

Doordrongen van het gewigt der zaake, overtuigd dat de uitslag van de werkzaamheden van

 den

den Raad, de genoegens van de leden, welke denzelven uitmaaken, de belangen van mijn Vaderland, het behoud van de kostbaare Asiatische Bezittingen, afhangen van de eindelijke beslissing der vragen, door het Staatsbewind voorgesteld, had ik wel gewenscht, dat dezelven door mannen van meer verdiensten en bekwaamheden, dan ik mij zelven toeken, waren opgeklaard geworden, en zelfs dan, wanneer ik mij zou kunnen vleijen met het denkbeeld, dat de beste wil, gepaard met eenige ondervinding, mij in staat heeft gesteld, om eenigermaten aan het door den Raad in mij gesteld vertrouwen te beantwoorden, kan ik den wensch niet smooren, dat deeze *Verhandeling* gevloeid ware uit de pen van iemand, die zich van dat algemeen vertrouwen konde verzeekerd houden, waar van de nog onafgedaane staat der zaaken tot de Indische Commissie specteerende, mij voor als nog verstooken laat. Het is waar, de blijken van achting en vertrouwen, welke de Raad bij deeze gelegenheid wel jegens mij heeft willen aan den dag leggen, de gevoelens van het Staatsbewind zelve, hetwelk mij niet onwaardig heeft gekeurd om in deezen te worden geraadpleegd, strekken tot eene ruime schadeloosstelling voor onverdienden laster; maar aan den anderen kant is de publieke aanklaager, welke den Raad is toegevoegd, nu zeedert negen maanden bezig geweest te onder-

zoeken, of in den loop van de verrigtingen der Commisſie, ook zaaken voorkomen van zodanigen gewigtigen en ernſtigen aart, dat dezelve den Raad zouden behooren te verhinderen de uitſpraak te doen; dat de leden derzelve, waar onder ik de eerſte was, zich ter goeder trouw, als mannen van eer, van den hun opgedraagen last hebben gekweeten! Ik mag het diep gevoel, hetwelk de onbegrijpelijke voortduuring van eene zo harde onzeekerheid mij veroorzaakt, voor den Raad niet ontveinzen, en van alle wederwaardigheden, welke mij geduurende mijne getrouwe dienſten aan mijn Vaderland getroffen hebben; en waar door alleen de beſchermende en onderſteunende hand der Voorzienigheid mij heeft kunnen redden, valt deeze mij de ſmertelijkſte. De Raad weet, en ik maak geen zwaarigheid zulks bij deeze gelegenheid opentlijk te herhaalen, dat ik, bij al de toegeevendheid, welke mijne geringe bekwaamheden zo zeer nodig hebben, er geene de minſte verlang in de beoordeeling mijner verrigtingen als burger der Bataafsche Republiek, als aan dezelve trouw en gehoorzaamheid verſchuldigd, als in mijne voormaalige qualiteit haare belangen hebbende moeten voorſtaan, den mij opgedraagen last getrouwelijk naar mijn beste weeten hebbende moeten volbrengen, als de onſchuld en het recht hebbende moeten verdeedigen en handhaaven,

ven; doch de rechtvaardigheid eischt, dat er uitſpraak geſchiede, dat ik aan alle deeze pligten zo getrouw ben gebleeven, als mijn geweeten zulks in dit ogenblik getuigt, of dat mij gelegenheid gegeven worde mijn gedrag, daar zulks nodig mogt ſchijnen, te rechtvaardigen. De dringende reedenen, welke eene ſpoedige afdoening in mijn geval nog belangrijker maaken, heb ik reeds onder het oog van den Raad gebragt. Dezelve zijn zeedert nog vermeerderd door treurige ſterfgevallen, zo dat ik, met den preſenten Gouverneur Generaal *Siberg*, van de leden, welke de Commisſie geduurende negen jaaren tijds hebben uitgemaakt, alleen ben overgebleeven. Mijn grijze Vader (*) verwagt op den rand van het graf, dat men zijnen zoon recht doe wedervaaren. Ik zelve zie het onſchatbaar belang van mijne kinderen bij de eer van hunnen Vader, met hunne jaaren en de vermeerdering van hun getal, dagelijksch in gewigt toeneemen. Eene geliefde vrouw, welke zich de wreedſte afweezigheid en de moeielijkſte opofferingen geduurende negen jaaren getroostte, in het vooruitzicht van de vergenoegde dagen onzer jeugd nog eenmaal te zien herbooren worden, ziet mij nu reeds twee jaaren, zeedert onze hereeniging, gekweld door zorgen, welke de belooning niet

(*) In de maand Julij daar aan volgende overleden!

niet behoorden te zijn van hun, die met verzaaking van de meest mogelijke huisfelijke genoegens, zich aan de gevaaren van de zee en van eenen verpesten dampkring blootftellen, om hun Vaderland van dienst te zijn. De Raad verfchoone mij dus, indien ik met al den ernst van een eerlijk man, met al het gevoel van een zoon, van een vader, van een echtgenoot, nogmaals op haaren uitfpraak over de verrigtingen der Commisfie aandringe; en, zo den ijver, waar mede ik in deeze Verhandeling getracht heb aan haare begeerte te beantwoorden, eenige aanfpraak mag maaken op haare goedkeuring, vinde zij daar in eene nieuwe drangreden om aan mijn billijk verzoek te voldoen!

D. EXTRACT uit de Refolutien van den Raad der Afiatifche Bezittingen en Etablisfementen.

Donderdag den 13 *Meij* 1802.

De gewezen Commisfaris Generaal over Indiën en de Kaap de Goede Hoop Mr. S. C. NEDERBURGH, op deszelfs verzoek ter Vergadering verfcheenen, doet, eerst mondeling, en vervolgens bij overgelegden fchriftelijken voordragt, ouverture van het oogmerk dezer zijner apparitie, in fub-

ftan-

ſtantie hier op nederkomende, dat dezelve, ten deele hebbende voldaan, bij zijne misſive van den 19 December l. l., aan de van hem gerequireerde conſideratien, vervat bij des Raads misſive van den 17 November te voren, en naderhand in den Hage eene conferentie hebbende bijgewoond met Leden van het Staatsbewind en Gecommitteerden uit dezen Raad, over de meest gepaste maatregelen voor het toekomſtig beſtuur der Indiſche Gewesten, en van den Indiſchen handel, van welke conferentie, en het daar bij geconveniceerde, hij had gemeend het best effect te mogen verwagten, al nu herwaards was overgekomen, om aan deze Raadsvergadering aantebieden en te overhandigen eene door hem geformeerde Verhandeling over de twee overgebleven pointen, zijnde de twee eerſten, voorkomende bij des Raads opgemelde misſive van den 17 November des voorleden jaars, geſchreeven naar aanleiding van het beſluit des Staatsbewinds van den 10 November te voren, No. 62., en lopende de nu ingeleverde Verhandeling mitsdien over eenen eventueelen vrijen handel op 's Lands Oosterſche Etablisſementen, en het daar mede in een onafscheidelijk verband ſtaande zogenaamd Coloniaal Sijstema, terwijl bij het laatſte gedeelte van deszelfs bovengenoemden voordragt door hem Mr. *S. C. NEDERBURGH* met kragt van redenen, en op gemotiveerde gronden

wordt

wordt aangedrongen op eene spoedige afdoening van de zaak van Commisfarisfen Generaal over Indiën, welke nog was hangende voor dezen Raade, op eene daar mede verknochte dispofitie op het door dezelve ingeleverd generaal verflag hunner Commisfie, welke afdoening en dispofitie, voor hem gewezen Commisfaris Generaal in het bijzonder van de hoogfte aangelegenheid, hij zeedert verfcheiden maanden, fchoon tot hier toe te vergeefsch, reikhalzende had te gemoet gezien.

En hier op door den Prefident zijnde geantwoord, dat de Vergadering den meergemelden voordragt, door dezelve met genoegen en met behoorlijke hulde aan de daar bij op nieuw gedeveloppeerde talenten aangehoord, zoo wel als de daar bij overgelegde Verhandeling, in gezette overweging zal neemen, en de verlangde finale afdoening zijner zaak zoo veel mogelijk, en, des noods, met postpofitie van alle andere zaaken, doen befpoedigen daar waar zulks behoort, wordt de Raadzaal door Mr. NEDERBURGH verlaten.

En wordt vervolgens, na deliberatie, befloten;

1. Dat de bovengedagte nu alhier ingeleverde twee ftukken met den meesten fpoed zullen afgefchreven, en als dan, met eene gepaste conductoire misfive, aan het Staatsbewind gezonden worden.

2. Dat inmiddels de Griffier van het Bewind *Dasſevael* door den Secretaris dezer Vergadering zal worden geïnformeerd van de receptie der voorzegde twee ſtukken, en van des Raads voornemen om dezelve binnen weinige dagen aan het Staatsbewind te doen toekomen, met verzoek, om de Leden van welgemeld Bewind daar van voorlopig te verwittigen.

3. Dat de meergedagte Verhandeling en voordragt, alzoo afgeſchreven en verzonden zijnde, als dan alhier zullen worden geëxamineerd en overwogen bij de reſpective Departementen, ten einde de Leden zich zullen kunnen bekwamen om eerlang aan het Staatsbewind te dienen van de conſideratiën en advies, van deeze Vergadering gevorderd bij des Bewinds bovengementioneerd beſluit van den 10 November laatstleden.

4. Dat den gewezen Commisſaris Generaal Mr. S. C. NEDERBURGH zal worden te kennen gegeven, bij Extract deezer, dat de Raad, zo wel de overgeleverde Verhandeling, als den uitgeſprooken, en naderhand ſchriftelijk afgegeven voordragt, met welgevallen en erkentenis hebbende ontvangen, en recht doende aan de bij het laatſte ſtuk gedetailleerde loffelijke gevoelens, het toege-

zegd

zegd aanhangſel op de onderwerpelijke Verhandeling met verlangen zal te gemoet zien.

5. Dat de Secretaris zal worden geautoriſeerd, zo als geſchiedt bij deze, aan den veelgenoemden Mr. NEDERBURGH te doen extraderen autentieke Copiën of Extracten van of uit alzulke ſtukken, als dezelve zal verlangen ter bereiking van het in deze bedoeld oogmerk.

6. Dat de Fiskaal dezes Raads zal worden verzocht en vermaand, bij Extract dezer, zo als dezelve wordt verzocht en vermaand bij deze, het onderzoek van de zaak der voormaalige Commisſie van Commisſarisſen Generaal, aan denzelven gerenvoieerd geweest door het Departement tot de Indiſche zaken, uit kragt der Reſolutie van deze Vergadering van den 20 Augustus des voorleden jaars, met den meest mogelijken ſpoed, en met postpoſitie van alle andere zaken, voorttezetten en te voleindigen, om als dan dezen Raad te dienen van deszelfs conſideratiën en advies.

Accordeert met voorſz. Reſolutie.

(Was getek.) SMISSAERT.

E. De Raad der Afiatifche Bezittingen en Etablisfementen

Aan

Den Burger Mr. S C. NEDERBURGH, oud Commisfaris Generaal over Neêrlands Indiën en Cabo de Goede Hoop.

Amfteldam den 15 *October* 1802.

MEDEBURGER!

Het verflag van Commisfarisfen Generaal door ons in der tijd gefteld zijnde geworden in handen van onzen Advocaat Fiskaal *Mr. H. W. Muntinghe*, omme dezen Raad te dienen van deszelfs confideratiën en advies, heeft dezelve onderdaags aan die Refolutie commisforiaal voldaan, door de productie van eene zeer ampele Memorie, waar bij wordt geadvifeerd, tot het verleenen van een generaal ontflag aan welgemelde Commisfarisfen Generaal; doch waar in echter voorkomen drie bedenkelijke punten, welke den bijzonderen aandacht van den Advifeur, en ook die van onze Vergadering, hebben opgewekt, en ons voor als nog moeten te rug houden van het nemen eener finale con-

conclusie op bovengedacht verslag. Het is dan ook, dat wij, hier over delibererende, en de respective Leden des Raads, zo mondeling, als schriftelijk, over deze belangrijke zaak geadviseerd hebbende, van oordeel zijn geweest, dat wij, noch beter, noch billijker in dezen zouden kunnen handelen, dan door U kennis te geven van die drie bezwarende punten, mitsgaders van het eerste gedeelte des schriftelijken advies van eenen onzer medeleden *Wiselius*, welk alles dan ook copiëlijk hier nevens is gevoegd, met verzoek, dat wij dienaangaande door U nader, en zo spoedig doenlijk, mogen worden geëlucideerd, ten einde Commissarissen Generaal eenmaal zouden kunnen erlangen eene afdoening dezer zaak, zo, en in dier voege, als de rechtvaardigheid en billijkheid zullen blijken te vorderen; eene afdoening, op welke Gij in 't bijzonder meer dan eenmaal hebt aangedrongen.

Heil en Broederschap!

De Raad voornoemd

DL. VAN LAER Vt. l. P.

Ter ordonnantie van denzelven

(Was get.) SMISSAERT.

F. EXTRACT uit het advies van den Fiskaal Mr. H. W. MUNTINGHE in de zaak van Commisſarisſen Generaal.

In Ulieder Vergadering enz.

En, hoe zeer de ondergetekende zich overtuigd houdt, dat de Aſiatiſche Raad deeze maatregelen van Commisſarisſen Generaal overwegende, en in conſideratie neemende de wisſelvallige en criticque omſtandigheden, waar in dezelve zijn genomen, dezelve in alle deelen zal vinden overeenkomſtig het geen eene ſtrenge rechtvaardigheid zoude kunnen vorderen, en uit dien hoofde niet zal aarzelen aan Commisſarisſen Generaal toetekennen die braave en eerlijke gevoelens, waar mede dezelve betuigen bij het neemen deezer dispoſitie te zijn bezield geweest, zo vindt zich echter de ondergetekende, ſchoon hulde biedende aan dezelve ſentimenten van Commisſarisſen Generaal, uit hoofde van het gewigt der materie, 't welk niet toelaat, dat 'er eenige twijffel omtrent overblijve, verpligt, eene bedenking te opperen, welke echter niet van die natuur is, dat daár door, naar goede beginſelen van

recht,

recht, eenige atteinte zoude kunnen worden toegebragt aan de door den geheelen loop van dit onderzoek bevestigde goede trouw van Commisſarisſen Generaal, en aan het eminent caracter, waar mede zijlieden bekleed waren.

Het is namelijk den ondergetekenden niet gebleeken, dat Commisſarisſen Generaal, ſchoon zij op de ontvangen tijdingen, door den Capitein ter Zee *Dekker*, noodzaaklijk oordeelden, om aan de Ministers op de reſpective Buitencomptoiren, aanſchrijving te laaten doen, met last, om zich ſtiptelijk te reguleeren naar de jongſte bevelen van de Vergadering van XVII., en dienvolgens op hunne hoede te zijn, zo wel tegen de Engelſchen, als alle andere Natiën, mitsgaders, om, indien door eenige Europeeſche Natie, wie het ook zoude mogen wezen, onverhooptelijk poogingen mogten worden aangewend, die zouden kunnen ſtrekken, om zich van eenige Compagnies-Bezittingen te empareeren, zulks, des noods, met geweld te keeren, eenige Reſolutie hebben genomen, of zelfs het tot een point van deliberatie hebben gemaakt, om in den genoegzaam weerloozen toeſtand, waar in zich, volgens het eigen aveu van Commisſarisſen Generaal, bijkans alle de reſpective Buitencomptoiren bevonden, aan dezelve eenige hulp en verſterking te doen toekomen, waar door

 Com-

Commisſarisſen Generaal in dit tijdſtip van dreigend gevaar, zo veel mogelijk, moesten trachten, om althans de aangelegendſte deezer Bezittingen in ſtaat te ſtellen, om, met het meeste effect, het geweld te kunnen gebruiken, waar mede zij zelve de Ministers op die reſpective Gouvernementen gelastteden, om eene eventueele vijandelijke pooging van eene Europeeſche Natie, welke die ook mogte zijn, te moeten keeren.

En, ſchoon de Engelſche vloot, onder het commando van den Admiraal *Keith Elphinſtone*, zich in het laatst der maand Junij reeds bevond aan Cabo de Goede Hoop, en de Capitein van 's Lands Fregat *Medemblik*, *Dekker*, zijne opinie aan Commisſarisſen Generaal had medegedeeld, dat deeze Engelſche vloot zich binnen korten tijd zoude begeven naar *Ceijlon*, en van daar naar de Hoofdplaats der Indiſche Bezittingen zelve, zo komt het echter den ondergetekenden voor, dat men op den 10 Augustus nog wel had kunnen beproeven, om aan de Buitencomptoiren eenige hulp te verſtrekken, zonder vrees, dat deeze hulp door de meermelde Engelſche magt zoude zijn geïntercepteerd geworden, of de Hoofdplaats zelve aangedaan of overrompeld, zo ſchielijk, dat niet de verzwakking, die het Bataviaasch guarniſoen noodzakelijk door deeze verſterking der Buitencomptoiren had moeten on-

ondergaan, inmiddels door het in dienst neemen van Inlandſche Militairen, aan welker geſchiktheid tot den krijgsdienst, Commisſarisſen Generaal zelve, op meer dan eene plaats, het gunſtigſte getuigenis geven, had kunnen worden gerepareerd.

Dan, daar manſchappen alleen, tot het verſtrekken van eene efficacieuſe hulp, niet genoegzaam waren, maar daar toe bovendien vereischt wierd ammunitie van oorlog, geſchut, ſcheepen, en alles, wat tot het attirail van diergelijke expeditiën behoort, zo zoude het noodzakelijk, voor en al eer aan Commisſarisſen Generaal eenig doleus oogmerk, of nalatigheid, op dit point konde worden toegeſchreven, moeten conſteeren, dat van dit alles te *Batavia*, of althans op *Java*, eene magt en hoeveelheid ware aan handen geweest, meer dan toereikende tot de beveiliging en de verdediging der Hoofdplaats zelve. Dan, dewijl zulks uit de hem ter hand geſtelde papieren door den ondergetekenden niet heeft kunnen ontdekt worden, zo kan dan dezelve hier uit ook geen vermoeden van kwaade trouw tegen Commisſarisſen Generaal eliciëren.

En bij deeze reflexie vermeent de ondergetekende nog te moeten voegen eene andere obſervatie, hier uit ſpruitende, dat het denzelven, uit het 4de gedeelte van het verſlag van Commis-

missarisſen Generaal §. 146. is gebleeken, dat reeds op den 16den Meij 1795 bij Commisſarisſen Generaal was ontvangen, en gedelibereerd wierd over eene ſecreete Misſive van den Heer Commisſaris voor het Gouvernement aan Cabo de Goede Hoop, Mr. *A. J. Sluijsken*, geſchreven in het Kasteel *de Goede Hoop* den 14den Februarij 1795, met het ſchip *de Reſolutie* te *Batavia* aangebragt, dienende ter communicatie van de daar bij geïnſereerde Misſive, door den Heer *P. J. Guepin*, eerſten Advocaat van de Nederlandſche Oost Indiſche Compagnie, aan welgemelden Commisſaris *Sluijsken* geſchreven, gedateerd 's Hage den 10den October 1794, bedeelende onder andere daar bij voorkomende pointen, met voorkennisſe en toeſtemming der Vergadering van XVII., dat de ſtaat der publicke zaaken in Europa langs zo meer zorglijk wierd, de vijand van dag tot dag naderde, en zelfs zich reeds had meester gemaakt van een gedeelte van het grondgebied der Republiek, zo dat het volſtrekt niet te voorzien was, welke de gevolgen van de criticque ſituatie der publieke zaaken zouden zijn, en het allernoodzaaklijkst was en bleef, om altoos en in alle gevallen, zo aan de Kaap, als in Indiën, zorgvuldig op hoede te zijn, om door *geen Europeeſche vijand*, *wie het ook zoude mogen wezen*, overvallen te worden.

En,

En, daar het den ondergetekenden wijders uit de 192ste §. van het zelfde 4de gedeelte van het verslag van Commisſarisſen Generaal is te voren gekomen, dat na den ontfangst van deeze officieele Misſive van den Advocaat der Oost Indiſche Compagnie, *Guepin*, en wel in den tusſchentijd van den 16den Meij tot den 18den Julij 1795, door den eersten Commisſaris NEDERBURGH in het beſoigne van Commisſarisſen Generaal is gedaan een propoſitie, *of het niet geraden zoude zijn, van de vier als toen ter* Bataviaſche *rheede gearriveerde Engelſche retourſcheepen van* China *gebruik te maaken, om bij hun vertrek, het ſchip* de Onderneeming, *benevens de twee over* Ceilon *gedestineerde retourbodems*, Berlicum *en* de Eensgezindheid, *te gelijk met dezelve tot buiten Straat* Sunda *te doen zeilen, en de Overheden der bovengenoemde drie ſcheepen te ordonneeren, daar gekomen zijnde, zich van de Engelſchen aftezonderen, om hunne reizen te vervolgen*, welke propoſitie de overige Leden der Commisſie, behalven de Heer Commisſaris Generaal *Frijkenius*, in zo verre ampleсteerden, dat zij goedvonden den Commandeur der voormelde vier Engelſche retourſcheepen te ondertasten, of hij genegen mogt weezen met onze voornoemde retourſcheepen, gecombineerd te zeilen tot buiten Straat *Sunda*, en, wanneer

hij zich daar toe genegen betoonde, de gemelde bodems als dan, te ſamen, met de onder zijn commando ſtaande vier Engelſche retourſcheepen, van de rheede van *Batavia* te laaten vertrekken; doch de Scheepsoverheden te ordonneeren, om zich, na het pasſeeren van Straat *Sunda*, op eene zekere, te bepaalen hoogte, als ongemerkt, van de Engelſchen te ſepareeren, en hunne reize voorttezetten;

Zo wil de ondergetekende niet ontveinzen, dat door dit gedaan voorſtel, en de daar op genomene Reſolutie, de meerderheid van Commisſarisſen Generaal eenigzins ſchijnt gedevieerd te zijn van die voorzigtigheid, welke zij, ten gevolge der zo evengemelde aangehaalde zeer aanmerkelijke periode, uit de officieele Misſive van den eerſten Advocaat der Oost Indiſche Compagnie, Mr. *P. J. Guepin*, hadden kunnen obſerveeren.

Immers, daar voormelde Misſive onder andere pointen inhield, dat de ſtaat der publieke zaaken in Europa langs zo meer zorgelijk wierd, de vijand van dag tot dag naderde, en zelfs zich reeds had meester gemaakt van een gedeelte van het grondgebied van de Republiek, zo dat het volſtrekt niet te voorzien was, welke de gevolgen van de criticque ſituatie der publieke zaaken zouden zijn, zo kan de daar op onmiddelijk volgende

gende periode, dat het echter allernoodzakelijkst was en bleef, om in Indiën zorgvuldig op hoede te zijn, om door *geen Europeesche vijand, wie het ook zoude mogen wezen, overvallen te worden*, in eene gezonde zin niet wel iets anders betekenen, dan dat de Ministers in Indiën, deeze waakzaamheid hadden te betrachten, niet alleen tegens den toenmaaligen vijand; maar ook tegens elke Europeesche Natie, welke door de niet voor uit te ziene gevolgen van de criticque situatie der publieke zaaken, in vijandschap met de Republiek zoude kunnen geraaken.

En, daar volgens de politicque betrekkingen der Europeesche Mogendheden, Commissarissen Generaal konden bezeffen, dat bij eene eventueele verandering der publieke zaaken, naar alle waarschijnlijkheid, nieuwe vijandelijkheden zouden te vreezen zijn, in de eerste plaats van de Engelschen, zo schijnt het ook niet volkomen te strooken met de behoedzaamheid, welke aan Commissarissen Generaal zo zorgvuldig, bij de Missive van den Advocaat *Guepin*, met voorkennis en toestemming der Vergadering van XVII. was aanbevolen, dat zij, na den ontfangst deezer aanbeveeling, in den Commandant der vier Engelsche Chinasche retourscheepen, als toen ter rheede van *Batavia* liggende, zo veel fiducie bleeven stellen, dat zij aan deszelfs geleide de drie retourbodems

Ber-

Berlicum, *de Eensgezindheid*, en *de Onderneming*, tot buiten Straat *Sunda* wilden toevertrouwen.

Te meer, daar Commisfarisfen Generaal door eene claufule van deeze hunne Refolutie, om namelijk de Scheepsoverheden te ordonneeren, om zich, na het pasfeeren van Straat *Sunda*, op een zekere te bepalen hoogte, ALS ONGEMERKT, van de Engelfchen te fepareeren, zelve fchijnen bevroed te hebben, dat het gezelfchap deezer Engelfchen voor onze retourbodems gevaarlijk konde worden, en men zich naauwlijks motiven kan voorftellen, waarom Commisfarisfen Generaal onze retouren, zonder noodzaak, hebben willen ftellen in een fituatie, waar van zij het gevaar vervolgens ALS ONGEMERKT zouden trachten te eviteeren.

Te meer nog, dewijl, volgens het aangevoerde bij het disfentieerend advies van den Commisfaris Generaal *Frijkenius*, 's Lands Fregat *de Amazoon*, met de gewaapende fcheepen *de Hertog van Brunswijk* en *Christophorus Columbus*, als toen dagelijks van JAVA op de rheede van *Batavia* wierden terug verwagt; door middel van welke fcheepen de drie meermelde retourbodems een allezins veilig geleide door Straat *Sunda* hadden kunnen bekomen.

Dan daar Commisfarisfen Generaal bij deeze voorneemens niet langer perfisteerden, als tot dat hun

hun door 's Lands Fregat *Medemblik*, de nadere tijding wierd aangebragt, dat het geheele grondgebied der Republiek door de Fransche magt was overmeesterd, zo komt het den ondergetekenden voor, dat daardoor ook het vermoeden van kwaade trouw op dit point genoegzaam wordt verwijderd.

Eindelijk is nog bij den ondergetekenden eene bedenking ontstaan, uit hoofde dat hij uit het verslag van Commissarissen Generaal niet heeft kunnen nasporen, dat in hunne besoignes, na de aankomst van 's Lands Fregat *Medemblik*, eenige verdere besluiten of deliberatien relatif de nu meermelde vier Engelsche Chinasche retourscheepen, zijn gevallen, dan dat Commissarissen Generaal eenvoudiglijk hebben gedesisteerd van hun voornemen, om dezelve te doen strekken ten geleide van onze retourbodems *Berlicum*, *de Eensgezindheid* en *de Onderneeming*: daar het echter, schoon met alle onpartijdigheid dit poinct beschouwende, als nog dubieus voorkomt, of niet Commissarissen Generaal, ook ten deezen opzigte, eenige verdere demarches tot eene provisioneele aanhouding der voormelde scheepen hadden behooren te doen.

Aan de eene zijde consteerde wel uit de door den Capitein ter Zee *Dekker* met 's Lands Fregat *Medemblik* aangebragte tijdingen, dat de Engelsche magt aan het Gouvernement van Cabo de Goede

Goede Hoop, was verscheenen als afgezonden van eene Mogendheid, in vriendschap en alliantie met Hun Hoog Mogende, dat zij de protectie van Zijne Brittannische Majesteit aan de Ministers aldaar aanboden, alleen om de Colonie voor Hun Hoog Mogende te bewaaren, en tegen hunne vijanden, de Franschen, te helpen verdedigen, dat zij tot dat alles waren gemunieerd met eene aanschrijving van Zijne Doorluchtige Hoogheid, den Heere Prince van Orange, — en, het geen 't meeste afdoet, dat zij ook, ten tijde van het vertrek van 's Lands Fregat *Medemblik*, geene verdere dadelijkheden hadden gepleegd, maar zelfs dit 's Lands schip, op de bloote belofte, van geene Fransche havens of Bezittingen te zullen aandoen, zonder verdere bemoeienisfen, hadden laaten vertrekken, en zonder dat zelfs (*q. b. n.*) van hunne zijde belet wierd, dat de twee onder convooi van het Fregat *Medemblik*, behoorende Compagniesscheepen, onder het zelve convooi verder naar Indiën hunne reis bevorderden, daar deeze Scheepen, alleen op het verlangen van den Commisfaris *Sluijsken*, ten dien Gouvernemente waren gebleeven.

Dan van de andere zijde consteerde teffens uit deeze aangebragte tijdingen, dat het geheele territoir van de Republiek der Vereenigde Nederlan-

den

den was geraakt onder de overwegende invloed van eene Mogendheid, in openbaare vijandſchap met het Rijk van Groot Brittanniën; — dat de Britſche magt, welke aan het Gouvernement van Cabo de Goede Hoop was verſcheenen, niet was gemunieerd met eene authoriſatie van den Souverain zelven, welke de Ministers op eenige onzer Bezittingen zouden hebben kunnen ontſlaan van de verpligting hun, uit hoofde der Reſolutie Hunner Hoog Mogende van den 5den Maart 1789, incumberende, om geen oorlogſcheepen of gewapende manſchappen van vreemde Natiën in de Indiſche Etablisſementen van de Nederlandſche Compagnie te admitteeren; — en Commisſarisſen Generaal reflecteerden zelven, dat, daar nergens bleek van eene qualificatie van den wettigen Souverain, op Zijne Doorluchtige Hoogheid afgegeven, om buiten de Republiek, en dat uit een vreemd land, diergelijke orders te expedieeren, als deszelfs aanſchrijvingen, gedateerd *Kew* den 7den Februarij 1795, bevatteden, alle deeze en ſoortgelijke lastgeevingen onvoldoende waren, om in de voormelde verpligtingen van 's Compagnies Dienaaren, eenige verandering te wege te brengen. —

En daar dus alle de voorſtellen en aanbiedingen, door de Engelſchen gedaan, waren onbevoegd, ſtrijdig met de ſubſisteerende bevelen van Hun Hoog

Hoog Mogende, vervat in derzelver Refolutie van den 5den Maart 1789, en volgens het eigen aveu van Commisfarisfen Generaal, ftrekkende, om 's Compagnies Bezittingen te brengen onder eene zekere dependentie van eene vreemde Mogendheid; — en zij deeze pogingen bovendien nog lieten verzeld gaan, door eene vertooning van magt, die, in de gegevene omftandigheden, wel konde doen vreezen, dat, zoo 's Compagnies Ministers bleeven weigeren, aan hunne herhaalde voorflaagen het oor te leenen, zij weldra dezelve door kragtdadige middelen zouden trachten te onderfteunen;

Zoo zoude het kunnen fchijnen, dat Commisfarisfen Generaal reeds van toen af geene gelegenheid hadden behooren te laaten voorbijgaan, om zich te verzekeren van een middel, waar door aan 't Land de fchaade eenigzins had kunnen worden vergoed, welke het zelve, bij verdere dadelijkheden, eventueel, had kunnen lijden.

En, fchoon van agteren, wanneer de zaak *ab eventu* mogt worden beoordeeld, eene diergelijke mefure, waarfchijnlijk voordeelige gevolgen zoude gehad hebben; zo ftaat daar echter tegen over, dat de verrigtingen van Commisfarisfen Generaal ook tegenswoordig, welke de loop der evenementen moge geweest zijn, moeten beoordeeld wor-

worden, met in acht neeming alleen van die omstandigheden, waar in zij zich werkelijk bevonden, op het moment, dat zij een diergelijk besluit hadden kunnen neemen.

En dewijl op dat ogenblik door de Engelschen met de daad nog geene vijandelijkheden waren gepleegd, en de mooglijkheid daar was, dat zij in hun sijstema waren blijven volharden van te zijn geallieerden van Hun Hoog Mogende, en om uit dien hoofde geene dadelijkheden te pleegen, tegens eenige gedeeltens van de Republiek en van haare Indische Bezittingen, ten zij dezelve mogten zijn of geraaken onder de magt der Fransche wapenen: in welk geval het aanhouden der nu meermelde scheepen eene provocatie had kunnen worden tot vijandelijkheden, welke anderzins niet zouden zijn gepleegd; zo moet de ondergetekende bekennen, dat hij uit hoofde van deeze consideratie ook geene kwaade trouw, uit het niet aanhouden deezer scheepen, kan ontdekken.

En de ondergetekende moet zich overzulks vergenoegen, de aangeduide poincten aan den Raad voortedraagen, blootelijk als de zodanigen, waaromtrent de goede redenen, die Commissarissen Generaal hebben kunnen moveeren, om geene andere directie, betrekkelijk die zaaken, te houden, wel voor eenige nadere opening en elucidatie vatbaar zijn, welke de Raad, van den gewezen

Commisſaris Generaal *NEDERBURGH*, zoude kunnen vorderen.

En hier mede enz.

(Was get.) MUNTINGHE Fiscl.

Accordeert.

(Was get.) SMISSAERT.

G. EXTRACT uit een advies van Mr. S. IZ. WISELIUS, Lid van den Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etabliſſementen, in de zaak van Commisſarisſen Generaal over Nederlandsch Indiën.

Met de vereischte aandacht het omſtandig en doorwrocht advies van den Advocaat Fiscaal, welk het onderwerp is der tegenwoordige deliberatiën, gelezen en rijpelijk overdacht hebbende, moet ik zwaarigheid maaken, mij ten vollen met de concluſie van dat advies te vereenigen, zo van wegens de zaak ten principaalen zelve, als van wegen den vorm.

Wat

Wat de zaak ten principaale betreft, blijft het bij mij, al het overige des verslags van Commisfarisfen Generaal daarlaatende, immer ten hoogften bedenkelijk, of dezelve zich niet aan nalaatigheid en verzuim van 's Lands belang hebben fchuldig gemaakt, met de Engelfche fcheepen, die, na de aankomst van het Fregat *Medemblik*, zich nog ter rheede van *Batavia* bevonden, vrijelijk en onverhinderd derzelver reize naar Europa te laaten vervorderen.

Ik immers ben van gedachte, dat evengelijk er in het burgerlijk recht zekere middelen zijn aangegeven, welken men, zonder eenen ingang van geding daarteftellen, ter verzekering van zijn eigendom of recht, of wel ter weering zijner fchaade, kan aanwenden, in het recht der volken eensgelijks dergelijke middelen aanweezig zijn, welken men kan gebruiken, zonder dat daar uit een vijandelijk oogmerk behoeft te worden afgeleid, of een oorlog geboren worden: en als een zodanig middel befchouw ik het leggen van *embargo*, het welk men, ofschoon ééne Natie daar bij bijzonderlijk op 't oog hebbende, echter, om alle haatlijkheid te vermijden, algemeen pleegt te maaken.

In den toeftand, waar Commisfarisfen Generaal zich destijds in bevonden, hadden zij, mijns inziens, zulk een *generaal embargo* moeten leggen op alle fcheepen, zonder onderfcheid, in verwach-

 ting

ting van welhaast zekere en officieele berichten van den werkelijken ſtand der zaken in Europa, en van de politieke relatiën, uit het Vaderland te zullen ontvangen. En, behalven dat zij, naar mijn oordeel, hiertoe hadden moeten geleid worden, zo wel door de voorzigtigheid, als door de gewoonheid van het aanwenden van zulke voorbehoedende middelen in Europa, bij bedenkelijke ſtaatkundige omſtandigheden, hadden zij een ſterkſpreekend voorbeeld van het ſchadelijke des verzuims van het gebruik maaken van die door het publieke recht aangenomen middelen, voorhanden in den voorgaanden Engelſchen oorlog; daar wij *in het IIIde Deel des Vervolgs op de Vaderl. Hist. van J. Wagenaar pag.* 284, het volgende, op de onderhavige omſtandigheden, toepasſelijk geval geboekſtaafd vinden, met de volgende bewoordingen. „Op *Batavia*, waar *Reinier de Klerk*, „Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indiën, „in den voorleden jaare [1780] overleden, en „in die hooge waardigheid, door Mr. *Willem* „*Arnold Alting*, opgevolgd was, ontving men „de tijding der vredebreuk [met Engeland] in „'t begin van Zomermaand. Men vondt er, gelijk ſommigen willen, die aan de echtheid van „dezelve twijffelden. Althans wist de Capitein „van een Engelsch ſchip, *Gordon*, korte dagen „na het ontvangen, zo veel intebrengen tegen de

„echt-

„echtheid van de oorlogstijding, dat men hem,
„ſchoon hij veel gelds in had, uit zijn *beſlag* los-
„liet. Hij vertrok, en gaf den Engelſchen in
„Indiën, zo veel mogelijk, bericht van de vrede-
„breuk, het geen het verlies van ſommige onzer
„Bezittingen eerlang ten gevolge had."

Hier heeft dan een dadelijk beſlag op het ſchip van deezen *Gordon* plaats gehad, en het zal misſchien van belang zijn, het voorſchreeven geval in de ſecreete Reſolutiën van Generaal en Raaden na te ſlaan, waar men hetzelve circumſtantieel kan beſchreven vinden.

Wanneer wij voorts enz.

Amſterdam den 14den October 1802.

(Was get.) S. IZ. WISELIUS.

Accordeert.

(Was get.) SMISSAERT.

H. Aan den Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etablisſementen, reſideerende te Amſteldam.

WELEDELE HOOG AGTBAARE HEEREN!

Zo dikwijls ik mij heb herinnerd het gewigt der zaaken, aan de Generaale Commisſie in Indiën,

 wel-

welke ik heb helpen uitmaaken, gedemandeerd geweest, desſelfs langduurigheid, en vooral de buitengewoone gebeurtenisſen, geduurende de laatſte jaaren haarer werkzaamheid, betrekkelijk de Republiek en de Aſiatiſche Bezittingen voorgevallen, heb ik niet anders kunnen verwagten, dan dat er onder eene zo groote meenigte onderwerpen van verſcheiden aart, als Commisſarisſen Generaal geduurende bijna neegen jaaren tijds hebben bezig gehouden, gevonden zouden worden, welke bij hunne ſchriftelijke Rapporten die klaarheid niet hadden bekomen, welke vereischt wierd, om U Wel Edele Hoog Agtbaaren, met volkomen gerustheid en overtuiging, te doen overgaan, om aan dezelve Commisſie die compleete en honorabele decharge te geeven, welke dezelve meende recht te hebben te verwagten, en waarop ik meermalen bij U Wel Edele Hoog Agtbaaren heb aangedrongen: doch mijn verlangen ſtrekte zich altijd daar heenen, dat ik in de gelegenheid mogt worden geſteld, om aan U Wel Edele Hoog Agtbaaren die ophelderingen te doen toekomen, welke omtrent zodanige onderwerpen nodig mogten worden geoordeeld.

Ik heb dan ook met de levendigſte erkentenis ontvangen U Wel Edele Hoog Agtbaaren Misſive van den 15den deezer lopende maand, waarbij dezelve, met toezending van een Extract uit het

Ad-

Advies van den Fiskaal MUNTINGHE op het verslag van Commissarissen Generaal, en van een gelijk Extract uit een schriftelijk Advies van het Raadslid WISELIUS, mijne elucidatiën gelieven te vraagen omtrent *drie* bedenkelijke pointen, voorkomende bij het eerstgemelde advies, welke den bijzonderen aandacht van den adviseur, en ook die van U Wel Edele Hoog Agtbaaren hadden opgewekt; en ik grijp met ijver deeze gelegenheid aan, om het carácter van welgemelde Commissie, door mij zo vlekkeloos afgelegd, als ik het weleer had ontfangen, van allen twijffel dien aangaande te ontheffen, waartoe ik vertrouwe volkomen in staat te zijn.

Het zal echter daartoe niet nodig zijn deeze ophelderingen te bekleeden met de form eener juridicque verantwoording: de wijze, waarop U Wel Ed. Hoog Agtbaaren dezelve hebben gevorderd; — het gedeclareerde van den voorn. Fiskaal zelven, dat zijne bedenkingen niet van die natuur zijn, dat daar door naar goede beginselen van recht eenige atteinte zoude kunnen worden toegebragt aan de door den geheelen loop van dit onderzoek bevestigde goede trouw van Commissarissen Generaal, en aan het eminent caracter, waar mede zijlieden bekleed waren; — de aart der geöpperde bedenkingen zelve — dispenseert mij van zodanig een betoog, en vorderen alleenlijk,

 dat

dat ik nader openlegge, dat Commisſarisſen Generaal in de drie bedoelde gevallen diezelfde beginſelen van eer, eed, en pligt getrouwelijk hebben aangekleefd, welke ook alle hunne overige handelingen hebben beſtuurd.

De *eerſte* bedenking is dan daar uit ontſtaan, dat Commisſarisſen Generaal, ſchoon zij op de ontfangen tijdingen door den Kapitein ter Zee *Dekker*, noodzaakelijk oordeelden, om aan de Ministers der reſpective Buitencomptoiren aanſchrijving te laten doen, met last om zich ſtiptelijk te reguleeren naar de jongſte beveelen der Vergadering van XVII., en dienvolgende op hunne hoede te zijn, zo wel tegen de Engelſchen, als alle andere Natiën, mitsgaders om, indien door eenige Europeeſche Natie, wie het ook zoude mogen weezen, onverhooptelijk pogingen moggen worden aangewend, die zouden kunnen ſtrekken, om zich van eenige 's Compagnies Bezittinte empareeren, zulks, des noods, met geweld te keeren; — nogthans geene Reſolutie hebben genomen, of zelfs het tot een poinct van deliberatie hebben gemaakt, om in den genoegzaam weerloozen toeſtand, waar in zich, volgens het eigen adveu van Commisſarisſen Generaal, bijkans alle de reſpective Buitencomptoiren bevonden, aan dezelve eenige hulp en verſterking te doen toekomen.

Uit de Retroacta van de Oostindiſche Maat-

ſchap-

ſchappij is bekend (*), dat reeds lang voor het vertrek van Commisſarisſen Generaal in het jaar 1791 naar Indiën, de Bezittingen van de Compagnie allen (het eiland *Ceilon* misſchien alleen uitgezonderd, alwaar zich eene tamelijke Europeeſche krijgsmagt bevond) waren in eenen genoegzaam weerloozen ſtaat, en wel verre dat daarin na het vertrek van de Commisſie zoude zijn voorzien, had dezelve het hartzeer te moeten ondervinden, dat er geene de minſte verſterkingen van zo hoognodige Europeeſche militairen, daar het voornamenlijk op aankwam, wierden gezonden.

Zij vonden dus bij hunne aankomst te *Batavia* in de maand November 1793, de krijgsmagt der Maatſchappij in dat gedeelte van Indiën in een zeer zwakken, en daarenboven in dien ſtaat van diep verval, welke door de Militaire Commisſie, die kort bevorens de Indiſche Posſesſiën had opgenomen, zo energicq beſchreeven is, en bijna geen hoop overig liet, dat daar van, in cas van nood, eenig effect zoude kunnen worden verwagt.

Zij verzuimden niet dit ſtuk ter harte te neemen met al dien ernst en ijver, welke de alleruiterſte aan-

(*) Hier van getuigen ook de herhaalde en nadrukkelijke Vertoogen, door de Vergadering van XVII. in der tijd aan Hun Hoog Mogende gedaan over dit gewigtig onderwerp.

aangelegenheid daar van vorderde. De herſtelling der goede orde en discipline, de behoorlijke waarneeming van den militairen dienst, en oeffening van den ſoldaat in de nodige evolutiën, de hernieuwing en aanwakkering van den militairen geest, vooral onder het Corps Officieren, de zuivering, en aanvulling van dit Corps met de meest geſchikte voorwerpen, de gezondheid van het volk, met een woord, alles, wat tot verbeetering van het krijgswezen nodig was, of ſtrekken kon, waren de voorwerpen, waaromtrent de Commisſie werkzaam was, en waar in zij eene aanmerkelijke hulp ondervond van den Raad extraordinair van Indiën en Commisſaris over de Militie VAN DE WEERT, die wederom daartoe met het beste effect gebruik maakte van de militaire kundigheden der beste Officieren van het garniſoen: het militaire weezen verkreeg dan ook binnen een jaar tijds eene geheel andere gedaante, en zo wel de Cavallerij en Artillerij, als de Infanterij, vonden zich gebragt op een voet, welke te voren op *Batavia* onbekend was geweest.

In diezelfde tijd was men aldaar voor het eerst bedagt om te beproeven, of de Inlander niet op de Europeeſche wijze konde worden geëxerceerd en gedisciplineerd, ten einde van denzelven, in cas van nood, onder aanvoering van Europeeſche Officieren en Onderofficieren, een wezentlijker

nut

nut te trekken, dan men er zich tot dien tijd toe van had kunnen beloven: dit gelukte boven verwagting, en men zag zich daar door in ſtaat geſteld, om eenigermaten in het hand over hand toeneemend gebrek aan gemeene militairen te voorzien.

Zo ver was men gevorderd, toen in het begin van Augustus 1795, met 's Lands Fregat *Medemblik*, de tijding ontfangen wierd, dat de Franſchen het territoir van de Republiek hadden geïnvadeerd en overmeesterd. Men had voor de Hoofdplaats een garniſoen gecreëerd, dat ten minſten in ſtaat was om dezelve voor de inſultes van eene kleine vijandelijke magt te dekken: op JAVA's N. O. kust was men ook begonnen met de Inlanders tot den militairen dienst op de Europeeſche wijze bekwaam te maaken; doch dit hulpmiddel, hoe zeer daar aan zeedert al die uitbreiding gegeven is, waar voor hetzelve vatbaar was, is nimmer toereikende geweest, om alleen het eiland JAVA in genoegzaamen ſtaat van beveiliging te ſtellen tegens zulke ernſtige aanvallen, als van de zijde der Engelſchen konden worden verwagt, laat ſtaan om aan de Buitencomptoiren verſterkingen toe te ſchikken, die eenigzints aan dat zelfde oogmerk zouden hebben kunnen voldoen. Zelfs kan uit de corresſpondentie tusſchen de Hooge Regeering en het Gouvernement van JAVA's N. O. kust blij-

ken,

ken, hoe ten uiterſten bezwaarlijk het in de laatſte tijden reeds geworden was de nodige Inlandſche manſchappen te bekomen tot completeering van het door gedúurige ſterftens wegſmeltend garniſoen van *Batavia.* Daarenboven zoude het niet genoeg zijn geweest Inlanders te verzenden; zonder Europeeſche Officieren en Onderofficieren was zodanige adſistentie niets beduidende, en deezen konden volſtrekt niet gemist worden.

Vooral zoude het in dat tijdſtip, waar in, gelijk gezegd is, de grond pas gelegd was tot de wederopbeuring van het militaire wezen, eene zeer onberaade en gevaarlijke ſtap zijn geweest, om den wel zeer verbeeterden, maar echter nog zeer zwakken ſtaat van de guarniſoenen op het eiland JAVA, verder te verzwakken door het zenden van detachementen naar Buitencomptoiren. Aan JAVA doch lag alles geleegen. Het was ver de belangrijkſte Bezitting van de Compagnie; de Hoofdzeetel van haar vermogen en gezag in het geheele Oosten was aldaar gevestigd, en met JAVA, indien dit immer door den vijand vermeesterd wierd, moesten ook alle de andere Bezittingen onmisbaar vallen. Eeven daarom was het ook waarſchijnlijk, dat de operatiën van een vijand altijd in de eerſte plaats tegens JAVA zouden gericht zijn. En hoe zouden Commisſarisſen Generaal het dierhalven immer hebben kunnen verantwoorden, om het

emi-

eminent gevaar, waarin dit kostbaar eiland zich reeds bevond, nog te vergrooten door het detacheeren van troupes naar Buitencomptoiren, welke daar door tog niet genoegzaam te verzeekeren waren.

Men was ook algemeen te *Batavia* zodanig overtuigd van de onmogelijkheid, om aan de Buitencomptoiren eenige efficacieuse bijstand toe te schikken, dat hier aan alleen moet worden toegeschreven, dat daar van geen opzettelijk poinct van deliberatie is gemaakt, en door geen enkel lid, noch van de Generaale Commissie, noch van de Hooge Regeering, daartoe eenig voorstel gedaan is; hoe zeer veelen zich beijverden, om door allerhande voorstellen en ostentatiën, welke tot de grootste nutteloze geldverspillingen aanleiding hebben gegeeven, en duizenden Inlanders en Chineezen op de doodelijke strandbatterijen doen omkoomen, hun voorgeeven, dat het stuk van defensie verwaarloost zoude zijn, te staaven. Alleen ik, heb op den 21sten December 1795, met overlegging van een Extract uit de bedenkingen van de Militaire Commissie over een generaal plan van defensie voor onze Indische Bezittingen, voorgeslagen, om op de gronden en motiven, daarbij vervat, de Ministers van de Gouvernementen *Ambon*, *Ternaten*, en *Macassar*, ten spoedigsten aan te schrijven, om bij eerste gelegenheid de aldaar

gar-

garnifoen houdende Militairen met derzelver Officieren naar *Banda* te laaten overgaan, met aanhouding alleen van zo veelen derzelven, als zij zouden nodig oordeelen om de roverijen te kunnen tegengaan; ten einde ten minften dit eiland, ingevalle de vijand zijne wapenen naar die quartieren mogt wenden, zoude kunnen worden behouden, — en de Gecombineerde Vergadering, zich eenpaarig met dit voorftel conformeerende, gaf ook bij die gelegenheid opentlijk haar gevoelen te kennen, dat men *volftrekt buiten ftaat was, om van* Batavia *eenige adfistentie naar derwaards te kunnen toefchikken*, waar door dierhalven ten overvloede bevestigd wordt, het geen ik daaromtrent bereids gezegd heb.

Tot een *tweede* bedenking heeft aanleiding gegeeven mijne bij Commisfarisfen Generaal gedaane propofitie: *of het niet geraden zoude zijn van de vier als toen ter* Bataviaafche *reede gearriveerde Engelfche retourfcheepen van* China, *gebruik te maaken, om bij hun vertrek het fchip de* Onderneeming, *benevens de twee over* Ceilon *gedestineerde retourbodems* Berlicum *en* de Eensgezindheid, *te gelijk met dezelve, tot buiten Straat* Sunda *te doen zeilen, en de Overheden der bovengenoemde drie fcheepen te ordonneeren, daar gekomen zijnde, zich van de Engelfchen af te zonderen, en hunne reizen te vervolgen,* — en

het

het daarop bij meerderheid door Commisſarisſen Generaal genomen beſluit, „om den Commandeur „der voormelde vier Engelſche retourſcheepen te „ondertasten, of hij geneegen mogt weezen met „de voornoemde retourſcheepen gecombineerd te „zeilen tot buiten Straat *Sunda*, en, wanneer hij „zich daartoe geneegen betoonde, de gemelde „bodems alsdan, te ſamen met de onder zijn „commando ſtaande vier Engelſche retourſchee-„pen, van de reede van *Batavia* te laaten vertrek-„ken; doch de Scheepsoverheden te ordonneeren, „om zich, na het pasſeeren van Straat *Sunda*, „op eene zeekere te bepaalen hoogte. als onge-„merkt, van de Engelſchen te ſepareeren, en „hunne reize voort te zetten." — Alles nadat ter kennisſe van Commisſarisſen Generaal gekomen was de *Misſive* van den eerſten Advokaat der Oost Indiſche Compagnie Mr. P. J. GUEPIN, aan den Commisſaris van de Kaap *de Goede Hoop* SLUIJS-KEN geſchreeven, en gedateerd *'s Hage den* 10*den* *October* 1794, welke onder andere pointen inhield: „dat de ſtaat der publicke zaaken in Euro-„pa langs zo meer zorgelijk wierd, de vijand van „dag tot dag naderde, en zelfs zig reeds had „meester gemaakt van een gedeelte van het grond-„gebied van de Republiek, zo dat het volſtrekt „niet te voorzien was, welke de gevolgen van „de critieke ſituatie der publieke zaaken zouden

„zijn:

„zijn: — dat het echter allernoodzakelijkst was „en bleef, om in Indiën zorgvuldig op hoede te „zijn, om door geen Europeesche vijand, wie „het ook zoude mogen weezen, overvallen te „worden."

De Fiskaal MUNTINGHE merkt wel bij desfelfs Advies aan, dat, daar Commisfarisfen Generaal bij deeze voorneemens niet langer perfisteerden, als tot dat hun door 's Lands Fregat *Medemblik* de nadere tijding wierd aangebragt, dat het *geheele* grondgebied der Republiek door de Fransche magt was overmeesterd, het hem Fiskaal voorkomt, dat daar door ook het vermoeden van kwaade trouw op dit point genoegzaam wordt verwijderd; dan, Wel Edele Hoog Agtbaare Heeren! deeze verontfchuldiging, hoe voldoende dezelve ook mag zijn in rechten, beantwoordt weinig aan de kieschheid van iemand, door wien de minfte zweem van verdenking, als of hij voorbedagtelijk de regels van voorzigtigheid, in de betrachting der hem toebetrouwde belangen van zijn Vaderland, zoude hebben kunnen uit het oog verliezen, voor zijne eer van hetzelfde gewigt wordt gehouden, als het volledigst bewijs van dadelijke ontrouw. Zonder dierhalven daartoe mijne toevlugt te neemen, en mij overtuigd houdende dat voor iemand, die uit eerlijke beginfelen werkzaam is geweest, eene eenvoudige en ronde open-

legging

legging van zijn gehouden gedrag, een onfeilbaar middel is, om foortgelijke twijffelingen bij onpartijdige beöordeelaars weg te neemen, zal ik mij ook daar toe bepaalen.

Om dan den geest van mijne voorfchreeven propofitie, en het daar op gevallen befluit van Commisfarisfen Generaal, wel te penetreeren, dient men de volgende omftandigheden in het oog te houden.

De noodzakelijkheid, om fommige depeches van het uiterfte gewigt (als onder anderen de papieren, raakende de opzending der Raaden van Justitie VAN HOEZEN, HARTMAN, en WEGENER, de belangrijke berigten, vervat in de Misfive van Commisfarisfen Generaal van den 4den Julij 1795, enz.) ten fpoedigften naar Nederland voort te zenden, had reeds op den 20ften Junij het befluit doen neemen, om het daartoe geprojecteerde fchip *de Onderneeming* in de toen aanftaande week te doen vertrekken. Bij de Refolutie van Commisfarisfen Generaal van den 27ften derzelve maand wierd dit vertrek nader voor vast bepaald op den 12den der volgende maand Julij; doch op den 11den dier maand vonden zij zich verpligt hier van weder af te zien, uit hoofde van de van *Bantam* ontfangen berigten van de verfchijning van vijandelijke fcheepen in Straat *Sunda*, welke bereids een Engelsch partikulier fchip, en drie Inlandfche

D vaar-

vaartuigen hadden genomen: en de voortduurende ongerustheid deswegens maakte, dat verder op den 18den Julij besloten wierd, dit schip aan te houden tot de aankomst van het toen verwagt wordende 's Lands Fregat *Medemblik*; nadien 's Lands Fregat *de Amazoon*, met de gewapende scheepen van de Compagnie, *de Hertog van Brunswijk* en de *Christophorus Columbus*, welke anderzints tot dat convooi hadden kunnen worden geëmploieerd, zich toen op JAVA's Oostkust bevonden, alwaar dezelve, uit hoofde van de gemelde ingekomen tijdingen, meede zeer noodzakelijk waren; zo dat Commissarissen Generaal zelfs op den 12den Julij resolveerden, om dezelve, wanneer zij volgens hunne Instructien naar *Batavia* mogten te rug komen, weder naar derwaards te depecheeren.

Het Fregat *Medemblik* echter nog niet zijnde komen opdaagen, deed zich de gelegenheid op van het op handen zijnde vertrek van de bewuste vier Engelsche Chinasche retourscheepen: men was, wel is waar, door het voorn. schrijvens van den Advokaat GUEPIN onderricht van den zorgelijken toestand der publieke zaaken, en dat de Franschen zich van een gedeelte van de Republiek hadden meester gemaakt; men had daar bij de aanbeveeling, om op hoede te zijn, ten einde door geen Europeeschen vijand, wie het ook zijn mogte,

te, overvallen te worden; dit had een aanfchrijvens te weeg gebragt aan de Buitencomptoiren, om, bij onvoorziene gebeurtenisfen, zelfs tegen de Engelfchen, op hoede te zijn, en ik ftem volkomen toe, dat, hoe ingewikkeld dit aanfchrijven ook was voor hun, die op eenen afstand van 4000 mijlen, en met de toenmalige inwendige gefteldheid van zaaken in de Republiek weinig bekend waren, het echter onvoorzigtig zoude zijn geweest, na het ontfangen van hetzelve, 's Compagnies fcheepen aan het geleide van Engelfche fcheepen tot in de havens van Europa toe te betrouwen; maar hoe kon er het minfte gevaar in gelegen zijn, om, daar wij, voor zo veel te Batavia bekend was, nog dadelijk waren geällieerd met Engeland, en in een ftaat van vijandfchap met Frankrijk, daar nog niets, hoegenaamd, zo min aan de Bevelhebbers der meermelde Engelfche retourfcheepen, als aan ons, bekend was van gebeurtenisfen, welke die alliantie konden ftooren, onze fcheepen, in gezelfchap van die Engelfche fcheepen, te doen zeilen *tot buiten Straat Sunda*, — een traject, hetwelk in dat jaargetijde zeer fpoedig, ja dikwijls van de *Bataviafche* reede af in een enkeld etmaal volbragt wordt. Men zal immers niet willen ftellen, dat alleen de mogelijkheid van gebeurtenisfen, welke tegen alle menfchelijk doorzigt, tegen alle waarfchijnlijkheid ftreeden, de handel-

 wij-

wijze van Commisfarisfen Generaal had moeten reegelen. Toen de Engelfchen en Rusfen in het jaar 1799 de vloot, en een gedeelte van het territoir van de Republiek, hadden overmeesterd, was er zeeker geen minder mogelijkheid, dat de geheele Republiek voor derzelver overmagt zoude hebben moeten bukken, dan in de maand October 1794 omtrent de Franfchen; en echter zoude het ongetwijffeld de goedkeuring van U Wel Edele Hoog Agtbaaren zo min verdiend, als ondervonden hebben, wanneer de Hooge Regeering van Indiën zich door die mogelijkheid had laaten *influenceeren*; en dan was het nog in het voor handen zijnde geval nodig, niet alleen dat zulke onvoorziene gebeurtenisfen in Europa waren voorgevallen, maar dat ook, door één toeval uit duizenden, de Engelfche retourfcheepen daar van de eerfte onderrichting juist bekwamen geduurende het kort traject van de *Bataviafche* reede tot buiten Straat *Sunda*, (een vaarwater, hetwelk in dat jaargetijde door hunne uit Europa komende fcheepen nimmer wordt gefrequenteerd) om een weezentlijk gevaar voor de Hollandfche fcheepen, welke met hun zeilden, te doen geblooren worden.

Ik voor mij was zodanig overtuigd, dat er geen de minfte fchijn of fchaduw van een diergelijk gevaar was, dat ik er gerust mijn hoofd

voor

voor zoude verpand hebben, gelijk ik nog ten vollen verzeekerd ben, dat, wanneer onze scheepen, voor de aankomst van het Fregat *Medemblik*, met de Engelschen gezamentlijk waren gezeild, tot buiten Straat *Sunda*, dezelve van dien kant geen het minste leed zoude zijn wedervaaren.

Men meende dierhalven van deeze gelegenheid gebruik te moeten maaken, om het schip *de Onderneeming*, in welkers spoedig vertrek men met reden zo veel belang stelde, de reize te doen vervorderen, en hetzelve in veiligheid te stellen tegens de Fransche Fregatten, welke zich in Straat *Sunda* hadden vertoond: en, daar er insgelijks veel aan gelegen lag, om de over *Ceilon* naar Nederland geprojecteerde retourscheepen *Berlicum* en *de Eensgezindheid* spoedig te depecheeren, ten einde dezelve nog in het goede saisoen van daar de reize zouden kunnen onderneemen, zo wierd besloten, deeze bij die zelfde gelegenheid, en op die zelfde wijze, te doen vertrekken.

De Heer Commissaris Generaal FRYKENIUS was op den 8sten Augustus, toen deeze besluiten bij Commissarissen Generaal genomen wierden, van een contrarie begrip, onder anderen, omdat men, naar zijn inzien, *vast diende te stellen, dat de vreede met Frakrijk getroffen zoude zijn, en het alsdan te dugten was, dat de Republiek*

 zich

zich in oorlog met Engeland zoude bevinden. De redenen, welke den Heer FRYKENIUS bewogen, om zulks *vast te ſtellen*, hebben de andere leden der Commisſie niet mogen verneemen, even min als die, welke zijn Ed. twee dagen later, (blijkens het aangetekende bij onze Reſolutie van den 10den Augustus) en wel bij onze deliberatiën (*) over de aangebragte tijdingen met het Fregat *Medemblik*, (†) deeden vast ſtellen, dat, *hoe de zaaken in Europa ook geſchikt mogten zijn, de Republiek nogthans de Republiek zoude zijn gebleeven, en dat Engeland, hoewel alle moeite aanwendende om de Nederlanders tot zich te lokken, echter niet zoude overgaan tot het declareeren van den oorlog aan Hun Hoog Mogende:* doch de overige leden vonden in het eerstgemelde Advies even weinig grond om gevaar te zien, daar weezentlijk op dat tijdſtip geen gevaar was, namenlijk bij het laaten zeilen van onze drie ſchéepen met de Engelſchen tot door Straat *Sunda*, als in het laatſte om geen

(*) Zie dezelve in het Extract uit de Reſolutiën van Commisſarisſen Generaal van den 10den Augustus 1795, BIJLAAGE I.

(†) Deeze tijdingen zijn vervat in het Rapport door den Kapitein *Dekker* ſchriftelijk bij Commisſarisſen Generaal ingediend, te vinden in de BIJLAAGE K.

geen gevaar te zien daar, waar weezentlijk gevaar was, namenlijk het laaten vertrekken van een Compagnie's ſchip naar *China*, nadat men onderricht was, dat de Republiek door de Franſchen was overmeesterd; gelijk er ook niet aan kan worden getwijffeld, of dit ſchip zoude een prooi geworden zijn van den vijand, indien het, overeenkomſtig het advies van den Heer FRIJKENIUS, desſelfs destinatie naar *China* had voortgezet.

Het zoude mij echter altijd aangenaamer geweest zijn, wanneer Heeren Commisſarisſen Generaal zich op den 8ſten Augustus met mijne propoſitie, zo als dezelve lag, hadden gelieven te conformeeren; als wanneer vermijd zoude zijn, zo wel het komen in eenige onderhandeling met den Bevelhebber der Engelſche ſcheepen, als de ordre aan die van de Compagnie, om zich, buiten Straat *Sunda* gekomen zijnde, *ongemerkt* van dezelve te verwijderen, door welk een en ander deeze, in zich zelven, en volgens mijne propoſitie, zeer eenvoudige zaak, eene gecompliqueerde houding heeft gekreegen, welke, naar mijn inzien, volſtrekt onnodig was, en, zo het ſchijnt, wel het meest heeft toegebragt, om dezelve door den Fiskaal MUNTINGHE als ſpeculatief te doen beſchouwen. — Dan, gelijk ik er echter ook geene weezentlijke zwaarigheden in vond, heb ik ook niet gedifficulteerd,

teerd, om aan dat gevoelen mijner medeleden te defereeren.

Eindelijk is het aan den Fiskaal MUNTINGHE ook nog dubieus voorgekomen, of ook Commisſarisſen Generaal, na de aankomst van 's Lands Fregat *Medemblik*, en de daar mede aangebragte tijdingen, eenige verdere demarches hadden behooren te doen tot eene proviſioneele aanhouding der bovengemelde vier Engelſche Chinaſche retourſcheepen; en U Wel Edele Hoog Agtbaaren hebben dierhalven ook op dit point, waartoe ook het voorſz. Extract uit het Advies van het Raadslid WISELIUS betrekkelijk is, mijne elucidatiën begeerd.

Bij vergelijking van het gemelde Extract met het Advies van den Fiskaal, mag ik veilig de voorſz. dubiëteit brengen tot de vrage: of Commisſarisſen Generaal, op het bekomen der meermelde tijdingen, het vertrek deezer ſcheepen door het leggen van een *embargo* hadden behooren te verhinderen.

De Fiskaal MUNTINGHE, deeze zaak met die onpartijdigheid overweegende, welke ook in het overige gedeelte van het mij medegedeelde Extract uit desſelfs Advies doorſtraalt, en zo zeer voegt aan eenen waarneemer van het recht der Hooge Overigheid, heeft dan ook de billijke

aan-

aanmerking gemaakt, dat de verrigtingen van Commisfarisfen Generaal ook tegenwoordig, welke de loop der evenementen moge geweest zijn, moeten beöordeeld worden, met in acht neeming alleen van die omftandigheden, waarin zij zich werkelijk bevonden, op het ogenblik, dat zij een diergelijk befluit hadden kunnen neemen.

Men moet in de daad in de fituatie geweest zijn, waar in ik mij bevond op de aankomst van het Fregat *Medemblik*, om zich daar van een gegrond denkbeeld te kunnen vormen. Gebooren en opgevoed in een Gemeenebest, mildelijk gezeegend met alles, wat weleer gereekend wierd den publieken voorfpoed, en het geluk der Ingezeetenen, uit te maaken, had de befchouwing en ondervinding daar van mij van die jaaren af, in welken het denkvermogen zich meer ontwikkelt, de plaatshebbende inftellingen doen beminnen: dus hadden ook in mijne jongelingfchap de lesfen van achtenswaardige mannen, de leer zelve van den om de zaak van de vrijheid weleer vervolgden grooten HUGO DE GROOT, *dat het de pligt van een goed burger is die inftellingen aan te kleeven en voor te ftaan*, bij mij eenen gemakkelijken ingang gevonden, en diepe wortelen gefchoten; van ouders tot ouders uit Hollandsch bloed gefproten, befchouwde ik fteeds het grootfte onheil, dat mijn geliefd Vaderland konde overkomen,

 dat

dat van te moeten bukken onder een vreemd juk; de twisten en verdeeldheden, welke voor vijf en twintig jaaren de algemeene wel te vredenheid met een akelig floers overtoogen, hadden mij bedroefd; doch uit den aart niet geneigd, en door geene betrekkingen geroepen, om daar aan eenig deel te neemen, ftrekten mijne ftille wenfchen zich alleen, dat men zich omtrent de middelen, die tot meeste bevordering van 's Lands heil konden ftrekken, mogt verftaan, en de blijde eensgezindheid herleeven; mijne opgevolgde bedieningen bij de Oost Indifche Maatfchappij lieten mij toe daar bij te volharden, en ik wijdde aan dit aanzienlijk Lighaam blijmoedig mijne dagen en vermogens toe, toen dezelve het in den jaare 1787 waagde, om den gewigtigen post van haaren eerften Minister op mijne jeugdige fchouderen te laaden. In die hoedanigheid zwoer ik trouwe aan 's Lands toen vigeerende Conftitutie. Vervolgens in den jaare 1791 geroepen, om aan die Maatfchappij, en aan mijn Vaderland, in een ander waerelddeel van dienst te zijn, onderwierp ik mij aan deeze keuze, op de plegtige verzeekering van het volle vertrouwen van het toenmalig Gouvernement te bezitten, en eene daar aan geëvenredigde onderfteuning te zullen genieten. Ik verliet mijn Vaderland in eenen uitwendigen ftaat van kalmte, en volle vreede

 met

met desfelfs Nabuuren; doch ik had de *Kaap de Goede Hoop* nog niet verlaaten, of hetzelve wierd door de Franfchen vijandelijk aangetast, en, na eene lange worfteling, welke echter nog altijd veel hoop op eene gelukkige uitkomst had overgelaaten, komt de tijding, dat het geheele territoir van de Republiek door de Franfchen was OVERMEESTERD. Ik bevond mij dus in de daad zonder Vaderland; en benevens mijne medeleden met het opperbeftuur van desfelfs gewigtigfte Coloniën belast, in de volftrekfte onzeekerheid, wat er van de Republiek, na die overmeestering, en wat er van mijne Committenten geworden was.

Het meermelde aanfchrijvens van den Advokaat GUEPIN was de eenige, maar voorwaar, wel befchouwd, eene zeer onvolleedige richtfnoer, hoedanig Commisfarisfen Generaal zich in eene zo vreemde en hachgelijke pofitie, waar van misfchien geen voorbeeld te vinden is, hadden te gedragen; verder moesten zij als eerlijke lieden handelen, zo als zij ter goeder trouw meenden met hunnen eed en pligt over een te komen, en het meeste te ftrekken tot behoud der aan hunne zorgen toebetrouwde Coloniën. Hier van vertrouw ik, dat hunne genomen Refolutiën onlochenbaare blijken draagen (*): de Fiskaal MUNTINGHE zelve doet daar

(*) Zie de volgende BIJLAAGE I.

daar omtrent bij zijn Advies aan Commisſarisſen Generaal recht wedervaaren: deeze eenige bedenking omtrent het onverhinderd vertrek der voormelde Chinaſche ſcheepen blijft bij hem overig. De redenen, welke Commisſarisſen Generaal van het leggen van een *embargo* op die ſcheepen hebben moeten te rug houden, zal ik brengen tot deeze *twee* poincten: zodanige maatregel zoude in de omſtandigheden, waar in Commisſarisſen Generaal zich bevonden, en na de informatiën, welke zij hadden, onbeſtaanbaar zijn geweest met de rechtvaardigheid, *en* zij zoude zijn geweest ten uiterſten gehazardeerd, onſtaatkundig, en van apparente ſchadelijke gevolgen voor de belangen van den Staat.

Zij zoude *voor eerst* onbeſtaanbaar zijn geweest met de rechtvaardigheid: om hier over naar billijkheid te oordeelen, moet men voor een ogenblik treeden in het ſijstema van het vorig Gouvernement, hetwelk, indien Commisſarisſen Generaal, die door hetzelve waren uitgezonden, en aan hetzelve trouw gezwooren hadden, eerlijke lieden, en geen verraaders waren, ook het hunne moest zijn, in zo verre dit Gouvernement begreepen had, eenen rechtvaardigen oorlog te voeren tot verdediging van de Republiek tegens den aanval van de Franſchen, en tot dat zelfde einde ook gebruik te moeten maaken van den bijſtand der

En-

Engelſchen, als haare geallieerden. De Franſchen moesten dus door Commisſarisſen Generaal als openbaare vijanden van den Staat worden beſchouwd, en de Engelſchen als haare vrienden en bondgenooten: zelfs de bloote tijding, dat de Franſchen (in het gemelde ſijstema) den ramp des Vaderlands hadden voltooid, met het territoir van de Republiek door het geweld der wapenen geheel te overmeesteren, maakte daar in geen verandering, zo lang de omſtandigheden, welke die overmeestering hadden verzeld of agtervolgd, geheel onbekend waren, gelijk Commisſarisſen Generaal dezelve in den volſtrekſten zin ignoreerden, en ik twijffel er voor mij geen ogenblik aan, of de pligt van het Indisch Beſtuur zoude geweest zijn, om, bij aldien zich in dat ogenblik een Franſche magt had vertoond, dezelve als vijandelijk te behandelen, en de Oost Indiſche Bezittingen zo wel tegen haar, als tegen allen en een iegelijk, door alle mogelijke middelen te verdedigen, tot dat het Vaderland van alle vreemd juk weder ontſlagen, of desſelfs lot bij eene finale vreede zoude zijn bepaald.

Het aanſchrijvens van den Advokaat GUEPIN bragt zeeker meede, dat men zo wel omtrent de Engelſchen, als alle andere Europeeſche Mogendheden *op hoede* moest zijn; maar zulks was, uit den aart der zaak, van eene ſtricte interpretatie, en

zulks

zulks uit te ſtrekken tot daaden, waar door eene geallieerde Mogendheid, welke op het ogenblik dat de voornoemde Advokaat dien brief ſchreef, de Republiek nog met alle haare magt bijſtond, zich konde beledigd achten, zoude zeeker eeven zeer tegens de intentie, welke bij mogelijkheid in den ſchrijver konde onderſteld worden, aangeloopen hebben, als zulks lijnrecht zoude geſtreeden hebben met de goede trouw, en de wederkeerige pligten van de Republiek jegens Engeland; zonder dat al wederom hieromtrent eenige verandering konde maaken de tijding, dat de gemeene vijand het territoir van de Republiek had overmeesterd, zo lang niet bleek, dat de Engelſchen eenige vijandelijke voorneemens omtrent dezelve hadden gemanifesteerd.

Hier van nu was geen blijk ter waereld. Immers het gebeurde aan de *Kaap de Goede Hoop*, voor zo verre het aan Commisſarisſen Generaal bekend was, en zij daar over konden oordeelen, kon daar voor niet worden gehouden: de Fiskaal MUNTINGHE zegt wel bij desſelfs Advies, dat hunne voorſtellen waren onbevoegd: met meer naauwkeurigheid kan men zeggen, dat dezelve, van agteren beſchouwd, onbevoegd geweest zijn, in zo verre gebleeken is de intentie van de Engelſchen bij het doen dier voorſtellen geweest te zijn, om dezelve, wanneer ze niet

goed-

goedſchiks wierden aangenomen, met geweld op te dringen; want de Engelſchen, als onafhankelijke Mogendheid, en geallieerde van de Republiek, waren zeeker niet onbevoegd om, ook na dat de gemeene vijand zich van desſelfs grondgebied in Europa had meester gemaakt, hunne protectie *aan te bieden* aan eene van desſelfs Coloniën, ten einde dezelve tegens de aanvallen van dien zelfden vijand te ſecureeren, tot dat de Republiek, aan haare onafhankelijkheid te rug gegeeven, zelve in die verdediging weder zoude kunnen voorzien. Eeven min komt hier in conſideratie dat dit aanbod verzeld ging met de vertooning van eene aanzienlijke magt; want het zoude ongerijmd geweest zijn, aan eene Colonie hulp en beſcherming aan te bieden tegens een magtige vijand, zonder ſcheepen en troupes bij zich te hebben, welke daar toe konden dienen, ingevalle dat aanbod wierd geaccepteerd: ook kan men geen vijandelijk oogmerk daar uit afleiden, dat deeze demarches der Engelſchen ſtrijdig waren tegens de ſubſiſteerende beveelen van Hun Hoog Mogende omtrent de admisſie van vreemde Oorlogſcheepen op 's Compagnies Bezittingen; want, daar deeze bevelen nimmer aan eenige vreemde Mogendheid, ook niet aan de Engelſchen, waren genotificeerd, waren zij ten hunnen opzigte niet obligatoir: waar bij nog

kwam,

kwam, dat de onmogelijkheid, om die bevelen ten uitvoer te brengen, dezelve genoegzaam van zelfs had doen vervallen, en dat deeze bevelen ook *ſano ſenſu* niet wel konden gereekend worden van applicatie te zijn op de adſistentie van eene geallieerde Mogendheid tegens een gemeenen vijand.

Het gedrag door de Engelſchen gehouden met opzigt tot 's Lands Fregat *Medemblik*, en de twee ingehuurde ſcheepen, tot desſelfs convooi behoorende, moest ook ten ſterkſten medewerken, om Commisſarisſen Generaal te rug te houden van het geeven van eenige de minſte offenſie aan die geallieerde Mogendheid. Niet alleen was door hun aan den Kapitein DEKKER, op desſelfs herhaalde afvrage, de plegtigſte verzeekering gegeeven, dat hij, van daar willende vertrekken, geen de minſte verhindering zoude ontmoeten, zo min als de twee gemelde ſcheepen, indien hij die onder zijn convooi meedenam; maar het opgevolgd onverhinderd vertrek van het Fregat *Medemblik* ſcheen allen twijffel omtrent de oprechtheid van die verzeekering te moeten doen ophouden. Er was dus ten minſten de mogelijkheid, welke de Fiskaal MUNTINGHE zelve opmerkt, dat de Engelſchen in hun ſijstema waren blijven volharden van te zijn geallieerden van Hun Hoog Mogende, en die mogelijkheid ſtond tegen over aan

die,

die, dat zij de vijandelijkheden konden pleegen, waar tegen Commisfarisfen Generaal meenden de Ministers op de Buitencomptoiren de nodige behoedzaamheid te moeten aanbevelen; doch de Republick was nog nimmer bekend geworden door het fchenden van haare verbindtenisfen of pligten omtrent haare Bondgenooten, en verga liever de naam en de gedagtenis van Commisfarisfen Generaal, dan dat zij daar van het eerfte fchandelijk voorbeeld zouden hebben gegeeven!"

Het Raadslid WISELIUS merkt aan, dat het hatelijke van zodanig *embargo* met betrekking tot de Engelfchen zoude zijn voorgekomen, bijaldien hetzelve algemeen gelegd was. Dit moge aangaan in fterk gefrequenteerde havens, alwaar zich doorgaans eene groote menigte van fcheepen van allerlei Natiën bevinden; doch hoe kan men verwagten, dat de Engelfchen niet zouden begreepen hebben, dat deeze maatregel, juist in het werk gefteld op den ontfangst van de tijdingen, met het Fregat *Medemblik* aangebragt, tot voornaam oogmerk had, om het vertrek te verhinderen van hunne vier Chinafche retourfcheepen, op de *Bataviafche* reede liggende, en dat dus Commisfarisfen Generaal, bij voorraad ontrouw aan hunne eeden en gehoudenisfen, met wenfchen en daaden anticipeerden op het geen zeedert gebeurd is: en men verlieze niet uit het oog, dat men hier te

doen had met eene Mogendheid, welke althans in dat tijdſtip niet nodig had, vermeende beledigingen van onze Natie ongemerkt te verduwen.

Hoe eenvoudig ook het middel van *embargo* in den eerſten opſlag moge ſchijnen, zijn de gevolgen echter genoeg bekend, welke hetzelve meermalen gehad heeft. Deezer dagen is nog gebleeken, dat hetzelve althans aanleiding kan geeven tot importante eisſchen van ſchâvergoedingen (*). Het was dierhalven ongeraden de Republiek daar aan bloot te ſtellen, en nog minder van Commisſarisſen Generaal te vergen, om in den volmaakt onzeekeren ſtaat, op wat voet men met Engeland was gebleeven, en welke beſlisſende keer de zaaken in Europa eindelijk zouden neemen, zich aan eene eventueele afkeuring van hun gedrag, en de daar aan verbonden gevolgen, te exponeeren. Eene gelijke onzeekerheid heeft ook op den 10den December 1795 de gecombineerde Vergadering te rug gehouden, om een proviſioneel *embargo* te leggen op de ſcheepen van de Portugeeſche Natie; ofschoon partikuliere berigten meedebragten, dat dezelve onder de vijanden van Frank-

(*) Ik bedoele het *embargo* in het jaar 1801 in Rusland gelegd op de ſcheepen aan de Engelſche Natie toebehoorende, en de ſchâvergoeding, welke deswegens heeft plaats gehad.

Frankrijk, die bij de nieuwe alliantie ook vijanden van de Republiek geworden waren, behoorden. — Men begreep, *dat deeze onzeekerheid geen bevoegdheid gaf tot eene daad van zo veel aanbelang en gevolgen.* Dit brengt mij tot mijne *tweede* obſervatie: dat deeze maatregel zoude zijn geweest ten uiterſten gehazardeerd, onſtaatkundig, en van apparente ſchadelijke gevolgen voor den Staat.

Hij zoude zijn geweest ten uiterſten gehazardeerd, omdat men niet was voorzien van zodanige magt op de *Bataviaſche* reede, waar van de vertooning alleen genoegzaam zoude zijn geweest, om de Engelſchen te overreeden zich aan onze begeerte te onderwerpen. Het voornaamſte gedeelte van onze zwakke zeemagt bevond zich op JAVA's N. O. kust. Op de *Bataviaſche* reede beſtond dezelve, behalven het Fregat *Medemblik*, voornamenlijk in eenige batterij ſcheepen, die wel geſchikt waren om die reede, wanneer dezelve vijandelijk wierd aangetast, te beſchermen; doch niet konden dienen, om aan ſcheepen, welke dezelve wilden verlaaten, zulks te beletten. Daar nu de Engelſche Chinaſche ſcheepen doorgaans wel bemand en gearmeerd zijn, was het dierhalven ten uiterſten gehazardeerd, zich in het geval te ſtellen, om tot handhaving van een gelegd *embargo*, tegens dezelve gebruik te moeten maaken

 van

van middelen van geweld, welke ik voor mij rondborſtig moet verklaaren niet te kunnen bereekenen, dat daartoe voldoende zouden zijn geweest; en wat, bij aldien zodanig eene onderneeming eens mislukt was? Zouden Commisſarisſen Generaal dan niet met reden aanſprakelijk zijn gehouden voor eene daad, die ons met ſchande en oneer had overladen, terwijl dezelve, wat ook de uitkomst mogte geweest zijn, den oorlog met Engeland dadelijk zoude hebben geprovoceerd.

Deeze maatregel zoude verder geweest zijn onſtaatkundig, en van apparente ſchadelijke gevolgen voor den Staat. De regels, welke de voorzigtigheid voorſchreef omtrent eene Mogendheid als Engeland, vorderden, alles zorgvuldig te vermijden, wat maar direct of indirect de minſte aanleiding, of aan het Engelsch Ministerie voorwendſels konde geeven, om met ons te breeken: onze weerlooze Indiſche Bezittingen boden hun, indien zij goedvonden een gering gedeelte van hunne immenſe zeemagt daartoe te beſteeden, honderde middelen aan, om zich van eene gemeende verongelijking te wreeken; en wegens het gemis van vier Chinaſche laadingen, tiendubbeld ſchadeloos te ſtellen. Waren de, ons nog onbekende, gevolgen van de overmeestering van de Republiek door de Franſchen zodanig, dat daar uit eene vredebreuk met Engeland volgde,

bleef

bleef er niets anders overig, dan zich aan den loop der gebeurtenisfen te onderwerpen, en tegens hunne overmagt te doen wat men kon; doch, daar er nog een ftraal van hoop was overig gebleeven, dat die noodlottige gebeurtenis geen plaats had gehad, zoude het roekeloos, onverantwoordelijk geweest zijn, dezelve van onze zijde te provoceeren.

Het Raadslid WISELIUS gelieft aanhaaling te doen van een geval, dat in den vorigen Engelfchen oorlog op *Batavia* heeft plaats gehad, en *in het III^de* Deel *des Vervolgs op de Vaderl. Hist. van Wagenaar pag.* 284: *aldus befchreeven wordt:* „op *Batavia*, waar REINIER DE KLERK, Gouver„neur Generaal van Nederlandsch Indiën, in den „voorleeden jaare [1780] overleeden, en in die „hooge waardigheid, door Mr. WILLEM ARNOLD „ALTING, opgevolgd was, ontving men de tij„ding der vredebreuk [met Engeland] in 't be„gin van Zomermaand. Men vond er, gelijk „fommigen willen, die aan de echtheid van de„zelve twijffelden. Althans wist de Capitein van „een Engelsch fchip, GORDON, korte dagen, na „het ontvangen, zo veel in te brengen, tegen „de echtheid van de oorlogstijding, dat men hem, „fchoon hij veel gelds inhad, uit zijn beflag los „liet. Hij vertrok, en gaf den Engelfchen in „Indiën, zo veel mogelijk, bericht van de vre-

„debreuk, het geen het verlies van fommigen on-
„zer Bezittingen eerlang ten gevolge had.”

Zonder mij in de beoordeeling van dit geval, hetwelk mij daartoe niet genoeg in zijne waare omftandigheden bekend is, in te laaten, zij het mij alleen vergund, behoudens alle achting voor het gevoelen van den Raad, of desfelfs bijzondere Leden, te mogen aanmerken, dat hetzelve zeer ten onrechte zoude worden van applicatie gemaakt op dat, waar van ik thans handele. *Daar* hadden zeedert langen tijd hevige gefchillen tusfchen de Republiek en de Kroon van Engeland plaats gehad, waar uit eene vredebreuk zeer ligt konde gebooren worden, en door 's Lands Staaten, indien zij hunne rechten op geene andere wijze konden handhaaven, niet fcheen te worden geapprehendeerd. *Hier* was men met Engeland op het naauwst verbonden; geen fchijn van misverftand had er plaats; in tegendeel had die Mogendheid haare uiterfte poogingen aangewend, om de Republiek voor de overheerfching der Franfchen te helpen bevrijden. *Daar* was de dadelijke tijding van eene vreedebreuk aanweezig. *Hier* was daar van geen fchijn noch fchaduw. *Daar* wordt het vertrek van den Capitein GORDON gezegd het verlies van fommigen onzer Bezittingen te hebben te weeg gebragt. *Hier* heeft het vertrek der Engelfche retourfcheepen geene de minfte

ſte nadeelen aan den Staat veroorzaakt, en althans zulke haatelijke gevolgen niet gehad. Dit notabel onderſcheid tusſchen die beide gevallen, vertrouw ik dierhalven meer dan voldoende te zijn, om een iegelijk, die zulks met aandacht en onpartijdigheid nadenkt en overweegt, te rug te houden, om van het eene tot het andere te argumenteeren, vooral wanneer de eer van een eerlijk man daar meede gemoeid is; en zulks is dan ook gewisſelijk aan den Heer WISELIUS zo niet te voren gekomen, wanneer zijn Ed. het gemelde geval, *als op de onderhavige omſtandigheden toepasſelijk*, heeft beſchouwd.

Met meer recht vertrouw ik daarop van applicatie te mogen maaken de handelwijze van het Bataafsch Gouvernement zelve, na de overmeestering van de Republiek in Januarij 1795 door de Franſchen, gehouden. Uit het *Manifest* van de Nationale Vergadering, repreſenteerende het Volk van Nederland, tegens het Rijk van Groot Brittanniën, gedateerd den 2den Meij 1796, en dus ruim vijftien maanden daarna, blijkt, *dat Hun Hoog Mogenden Commisſarisſen naar London hadden gezonden, om de in de Engelſche havens liggende ſcheepen (waar op een* embargo *gelegd was) te reclameeren, die met de bondigſte bewijzen hadden aangetoond, dat de Nederlandſche Republiek, na de plegtige vrijverklaaring,*

niet meer onder het gebied van Frankrijk ſtond, en dat het zich jeegens de Bataafsche Natie, als jeegens een onafhankelijk Volk, gedroeg; dat de Nederlandſche kooplieden het niet wagen zouden hunne ſcheepen in de havens der Republiek te laaten binnen komen, als het zoude zijn, om die aan de Franſchen over te leeveren, en dat de Koning van Groot Brittaniën eerst op den 19den September 1795, (dus agt maanden na dat de Republick door de Franſchen was overmeesterd) een Manifest van Oorlog tegens dezelve heeft uitgevaardigd, onder anderen op fundament, *dat de Oorlogſcheepen, uit de havens der Vereenigde Nederlanden uitgeloopen, ordres hadden bekomen, om alle Engelſche vaartuigen te neemen en te vernielen.* Welk een en ander dus ten bewijze ſtrekt, zo wel dat de vredebreuk met Engeland geen onmiddelijk gevolg is geweest van de overmeestering der Republick door de Franſchen; zelfs nog niet toen dezelve, door de plegtige vrijverklaaring, wederom was geworden *ſui juris*; maar dat Hun Hoog Mogenden toen nog de hoop bleeven koesteren, dat die vredebreuk zoude kunnen worden vermijd, zonder welke onderſtelling aan de door hun gedecerneerde Commiſſie naar *London*, en de door dezelve gebruikte drangredenen bij het Britſche Ministerie, niet wel eene gezonde zin

kan

kan worden gegeeven. Zeeker is het, dat Hun Hoog Mogende die Commisfie zendende, het niet voor onmogelijk hielden, dat dezelve haar oogmerk bereikte; doch hoe deerlijk zouden Commisfarisfen Generaal te pas zijn gekomen met hun *embargo* op de Engelfche retourfcheepen; indien de tijding daar van eens in een gunftig ogenblik voor die onderhandelingen was aangekomen? Immers zoude het minfte, waarop zij zich hadden kunnen verwagten, geweest zijn eene fchâvergoeding, en fatisfactie voor den hoon, aan de vlag van zijne Britfche Majesteit aangedaan. Commisfarisfen Generaal hebben dus compleet in het fijstema van Hun Hoog Mogenden gehandeld, met, zo veel mogelijk, het geeven van aanftoot aan de Kroon van Engeland door dadelijkheden te vermijden, zo lang niet geheel hoopeloos was eene formeele vredebreuk met dezelve voor te komen, waar van de doodelijke gevolgen voor de belangen van het Vaderland zo klaar konden worden vooruitgezien.

Vertrouwende, hier mede aan de intentie van U Wel Edele Hoog Agtbaaren te hebben voldaan, mag ik mij vleien, dat de bij het Advies van den Fiskaal MUNTINGHE voorkomende bedenkelijke punten Hoogst dezelven niet langer zullen behoeven te rug te houden, om aan Commisfarisfen Generaal, of althans aan mij, eene compleete decharge

 van

van die Commisſie te verleenen, en heb de eer, in dat ſtreelend vooruitzigt, met het meeste reſpect te zijn,

WEL EDELE HOOG AGTBAARE HEEREN!

Arnhem den 29 Octob. 1802.

Uw. Wel Ed. Hoog Agtb. zeer gehoorz. Dienaar

(Was get.) S. C. NEDERBURGH.

I. EXTRACT uit de Reſolutiën van Commisſarisſen Generaal, genomen op

Maandag den 10 *Augustus* 1795.

Des avonds ten 6 uuren.

Extraordinair Beſoigne.

Deeze extraordinaire bijeenkomst expres belegd zijnde om in overweeging te neemen, welke maatregelen beraamt en in het werk geſteld zouden dienen te worden, ter zaake van de ingekomen zeer importante tijdingen door den Heer Capitein ter Zee S. DEKKER, commandeerende het op giſteren ter deezer reede gearriveerd

's Lands

's Lands Fregat van Oorlog *Medemblik*, alhier aangebragt, volgens eenige in het befoigne gecommuniceerde korte aanteekeningen door gemelden Heer Capitein DEKKER gehouden, hoofdzaakelijk behelzende:

Dat bij zijn aanweezen in de baaij Fals aldaar ten anker was gekomen een Esquader Engelfche Oorlogfcheepen en Fregatten, en dat hij zig des daags daarna aan boord begeeven hebbende van het Admiraals fchip, ten einde den zig daar op bevindenden Admiraal GEORGE KEITH ELPHINSTONE met zijn aankomst aldaar te complimenteeren, zo bij die gelegendheid, als vervolgens, door genoemden Admiraal onderricht was geworden, dat de Franfchen in de maand Januarij 1795 het territoir van de Republiek der Vereenigde Nederlanden geheel geinvadeert en overmeeftert hadden, en dat zulks bereits eene notabele verandering in het publiek beftuur aldaar ten gevolge gehad, mitsgaders zijne Doorlugtige Hoogheid, met de Mevrouw de Princesfe, en Hoogstdeszelfs Vorftelijke Familje, zig naar Engeland begeeven hadden. Dat hij Admiraal ELPHINSTONE nevens de bij hem zijnde Generaal Major J. H. CRAIG door zijne Groot Brittannifche Majefteit met die magt was afgezonden, om voortekoomen dat de Caabfche Colonie, en meer andere van Compagnies Etablisfementen in Indiën, niet door de Franfchen

zou-

zouden worden geinvadeert, en dat hij ten dien einde, om het oogmerk zijner afzending te konnen bewijzen, was voorzien met brieven van zijne Doorlugtige Hoogheid.

Dat voornoemde Admiraal ELPHINSTONE hem een dag of twee daar na had ter hand gesteld eene Missive van zijne Doorlugtige Hoogheid, geschreeven te *Kew in Engeland* den 7 Februarij 1795, geadresseert aan den Commanderenden officier van 's Lands Scheepen zig bevindende aan *Cabo de Goede Hoop*, houdende order, om op de reede van Cabo de goede Hoop, en in baaij Fals, te admitteeren, als Scheepen van eene Mogendheid, die in Vriendschap en Alliantie staat met Hun Hoog Mogende, zodanige Scheepen van Oorlog, Fregatten, of gewapende Vaartuigen, die van wegens zijne Groot Brittannische Majesteit derwaards wierden gezonden, om voor te komen dat de Colonie door de Franschen niet geinvadeert zoude worden, en zig te stellen onder de orders van den Commandeerenden Officier der voorschreeven scheepen; zo hij ouder of hoger in rang mogt zijn, en zig niet te opponeeren, ingevalle hij eenige troupes aan land wilde zetten tot bezetting der Forten; nader blijkende bij het afschrift der gemelde Missive, door de Heer Capitein DEKKER overgegeeven, volgende in deezen geinsereert:

Dat

F. I.

Dat wyders de Generaal Major CRAIG zig over de Landweg naar de *Caab* had laaten transporteeren, zo ter overgaave aan het Caabſche Ministerium van eene Misſive door zijne Doorlugtige Hoogheid aan hun geſchreeven, mede gedateert *Kew in Engeland*, den 7 Februarij 1795: en ook van zoortgelijken inhoud als die, welke bij hem was ontvangen, als ter uitnodiging van het Gouvernement, om zig te ſtellen onder de protexie van Groot Britannie, tot dat 'er eene generale bevrediging der onlusten in Europa zonde plaats vinden, breeder omſchreeven bij de daar toe betrekkelijke propoſitien, door genoemden Generaal Major CRAIG in geſchrifte aan de Caabſche Ministers gedaan, desgelijks in copia in het beſoigne overgelegt, volgende in deezen geinſereert:

(F. I.)

Dat voorſchreeve propoſitie en uitnodiging door de Caabſche Ministers, en alle de Ingezetenen aldaar, met verontwaardiging van de hand geweezen, en hij geinformeert was, dat het voorſchreeven Engelsch Esquader van *Cabo de Goede Hoop* zoude ſteevenen naar *Ceilon*, en waarſchijnelijk van daar naar deeze Hoofdplaatſe, met diergelijke Misſive voor de Ceilonſche Ministers, en ook voor de Hooge Regeering van Indiën

Indiën voorzien, als de voormelde aan de *Caab* ontvangene inhoud.

Hebbende meergemelde Heer Capitein DEKKER hier bij nog aan Heeren Commisſarisſen Generaal gerapporteert, dat hij, oordeelende best te zijn zich ten ſpoedigſten van het Engelsch Esquader te verwijderen, te raade was geworden zijne reize naar *Batavia* te vervorderen, en dat hij van dit voorneemen kennisſe gegeeven had aan den Heer Commisſaris over het Gouvernement aan *Cabo de Goede Hoop*, met afvrage of dezelve genegen was, de tot zijn Convooi gehorende naar deeze hoofdplaatſe gedestineerde Scheepen te gelijk met hem te laaten vertrekken; doch dat gemelde Heer Commisſaris, niet hebbende konnen goedvinden de Scheepen in die omſtandigheden te depecheeren, hij daar op alleen zijne reize herwaarts had voortgezet, na alvorens van den Engelſchen Admiraal verzekering erlangt te hebben, dat hij hem in zijn vertrek niet hinderlijk zoude zijn, en na dat hij daar en tegen, ter requiſitie van den Admiraal voormelt, op zijn woord van eer, had verklaart geene plaatſen, behoorende aan de Franſche Natie, te zullen aandoen.

Waar op gedelibereert, en rijpelijk overwogen zijnde, dat nergens blijkt van eenige qualificatie van den wettigen Souverain op zijne Doorlugtige

ge Hoogheid, om zodanige orders, en dat wel buiten de Republiek, uit een vreemd Land, te expediëeren, als Hoogstdeszelfs aanſchrijvingen aan het Gouvernement aan *Cabo de Goede Hoop*, en de Commandeerende Officieren van 's Lands Scheepen, gedateerd *Kew* in *Engeland*, vervatten; en dat derhalven die, en alle andere zoortgelijke lastgeevingen, niet voldoende zijn om hun, aan wien de bewaring en veiligheid van Compagnies bezittingen is toevertrouwt, te ontſlaan van de op hun leggende verpligting tot het obſerveeren, zo veel mogelijk, van het geſtatueerde bij extract Reſolutie hunner Hoog Mogenden van den 5den Maart 1789, om geen Oorlogſcheepen, of gewapende Manſchappen van vreemde Natiën, in de Indiſche Etablisſementen van de Nederlandſche Compagnie te admitteeren; en even zo min van een exacte nakoming van het aanſchrijvens, dat den Heer eerſte Advocaat van de Oost Indiſche Compagnie Mr. P. J. GUEPIN, met voorkennisſe en toeſtemminge der Vergadering van XVII., bij Misſive van den 10den October 1794, aan den Commisſaris over het Gouvernement aan *Cabo de Goede Hoop*, zo ter zijner narigt en obſervantie, als ter verdere bedeeling naar Indiën, heeft laaten afgaan, om zorgvuldig op hoede te zijn, om door geen Europeesch vijand, *wie het ook zoude mogen weezen*, overvallen te

wor-

worden, breder omſchreeven ter ſecreete Reſolutie van den 16den Meij laatstleeden; wijl daar tegen directelijk zoude ſtrijden, wanneer een gewapende magt van eenige Europeeſche Mogendheid, wie het ook zoude mogen weezen, en gevolgelijk ook van de Engelſche, in Compagnies Bezittingen wierde geadmitteert, en dat het zelfs des te noodzaakelijker is die behoedzaamheid speciaal tot de Engelſchen uit te ſtrekken, daar uit het geproponeerde door den Generaal Major CRAIG, (hier vooren geinſereert) blijkt, hun voorneemen te zijn Compagnies Bezittingen, immers bij proviſie, te brengen onder een ſoort van dependentie van zijne Groot Brittanniſche Majeſteit, daar toe gebruik makende van voorſtellen, waar aan noch Heeren Commisſarisſen Generaal, noch de Hooge Regeering van Indiën, ofte iemand van Compagnies Ministers en verdere Dienaaren, wie zij ook mogen zijn, behoudens haar eed en pligt, het oor konnen leenen, zonder daar toe wettiglijk, en door een expres bevel van wegens den Souverain, te zijn geauthoriſeert; zo is goedgevonden het gehouden gedrag der Caabſche Ministers omtrend het afslaan der voorſtellen door den Engelſchen Generaal Major CRAIG, alhoewel deswegen nog geene directe berigten van hun zijn ingekomen, te laudeeren en volkomen goed te keuren.

En

En, ofschoon Heeren Commisſarisſen Generaal vertrouwen, dat een iegelijk eerlievend Dienaar van de Compagnie genoegzaam zijn pligt zal kennen, om te weeten, hoedanig hij, bij eene onverwagt verſchijning van Oorlogſcheepen, of eene andere gewapende magt van vreemde Europeeſche Mogentheden, zich zal moeten gedragen; is echter ten overvloede dienſtig geacht, en mitsdien goedgevonden, de Hooge Regeering van Indiën bij Misſive aanteſchrijven, de Ministers en Bediendens op de reſpective Buiten-Comptoiren, (zo verre de gelegenheid zal toelaaten) ten allerſpoedigſten, bij eene ſecreete circulaire Misſive, te informeeren van de voorſchreeven gebeurtenisſen, zo in *Nederland*, als aan *Cabo de Goede Hoop*, en hen tevens te gelasten, zich als nog ſtiptelijk te reguleeren naar de voorwaarts gemelde jongſte beveelen der Vergadering van XVII., voorkomende bij de circulaire verzonden copia Misſive van den Heer eerſten Advocaat van de Compagnie Mr. P. J. GUEPIN aan den Heer Commisſaris over het Gouvernement aan *Cabo de Goede Hoop*, de dato 10den October 1794, en dienvolgende zorgvuldig op hoede te zijn, zo wel tegen de Engelſchen, als alle andere Natiën, om door dezelve niet te worden overvallen, mitsgaders, indien onverhooptelijk, en tegen de billijke verwagting van Heeren Commisſarisſen Generaal,

 van

van wegens eenige Europeesche Natië, wie het ook zoude mogen weezen, het zij door het debarqueeren van troupes, ofte op eenige andere wijze, pogingen mogten worden aangewend, die zouden konnen ſtrekken, om zich dadelijk van eenige van Compagnies Bezittingen te empareeren, zulks, des noods, met geweld te keer te gaan, tot dat zij nadere poſitive orders zullen hebben bekomen; het zij direct van wegens den Souverain, of van Heeren Bewindhebberen, dan wel van Heeren Commisſarisſen Generaal, of de Hooge Regeering van Indiën zelfs, met interdictie, om aan eenige andere orders, of aanſchrijvingen, van wie dezelve ook zouden mogen weezen, te obtempereeren.

Al verder in overweging genomen zijnde, dat, daar de geheele equipage van 's Lands Fregat *Medemblik* kennisſe draagt van het voorgevallene met de Engelſchen aan *Cabo de Goede Hoop*, en de tijding door hun aldaar uit Europa aangebragt, het niet mogelijk is de narigten van den Heer Capitein DEKKER deswegens hier ontfangen geheim te houden, maar tot conſervatie van de goede orde, en bevordering van het algemeen welzijn, veel eer raadzaam geoordeeld moet worden, daar van aan het publiek, als meede aan de Inlandſche Vorſten en Grooten, advertentie te doen, ten einde te prevenieeren, dat

de

de menigvuldige en differente verhaalen van die zo nadenkelijke gebeurtenisfen van de eene zijde, en het fecreteeren derzelve Compagnieswegen van de andere kant, geen nadeelige impresfiën verwekken, inzonderheid in het gemoed van zodanige Afiatifche Vorften, Grooten; en Volkeren, als door Contracten, Tractaaten, of anderzints, aan de Compagnie verbonden zijn, zo is, om die reden, goedgevonden, de Hooge Regeering van Indiën te qualificeeren, de Gemeente bij eene Publicatie, die alomme in de gewoone Landstaalen geaffigeerd zal moeten worden, kennis te geeven van de voorfchreeven gebeurtenisfen, in de Republiek der Vereenigde Nederlanden geëxteert, onder te kennen geeven van derzelver vertrouwen, dat Compagnies Dienaaren en de goede Ingezetenen, een iegelijk in zijne refpective betrekking, zijn pligt zal blijven betragten, en zijne functien waarneemen, mitsgaders de wettiglijk geconftitueerde Magten en Overheden, behoorlijk blijven refpecteeren en gehoorzaamen, in afwagting van de dagelijks verwagt wordende nadere berigten der Wel Edele Hoog Agtbaare Heeren XVII.; met bijvoeging verder tot een ieders narigt, dat de voorfchreeven gebeurtenis geen verandering maakt in het beftaan van de Compagnie, alzo men vastelijk verwagtende is, dat die, in alle mogelijke gevallen, bij haare

Rechten en Privilegiën zal blijven geconſerveert en gemaintineert: — voorts alle Ministers, welken zulks aangaat, te recommandeeren, om op eene voorzigtige wijze, bij alle zodanige Vorsten, Grooten, en Volkeren, welke door Contracten, Tractaaten, of anderzints, aan de Compagnie verbonden zijn, dan wel aan derzelver Ministers en Beſtuurders, te doen penetreeren, dat de gemelde gebeurteniſſen, ofschoon van grooten invloed op de geſteldheid der zaaken in de Republiek, echter geene atteinte toebrengen aan het beſtaan van de Compagnie; maar dat die, gelijk bevorens, zal voortgaan met haaren handel te drijven, en aan alle haare verbinteniſſen geſtand te doen, en dierhalven ook van de Inlandſche Vorſten, Grooten, en Volkeren is verwagtende, dat zij de ſubſiſteerende Contracten en Tractaaten, met alle getrouwheid en nauwkeurigheid, zullen blijven nakomen.

De Heer Commiſſaris Generaal NEDERBURGH heeft met betrekking tot de voorſchreeven publicatie en affixie alhier in de gewoone Landstaalen in het beſoigne gecommuniceerd, dat zijn Hoog Edelheid zig geinformeerd hadde bij den Gecommitteerden tot en over de zaaken van den Inlander ENGELHARD, of zulks wel geraden zoude zijn, en niet miſſchien eene verkeerde uitwerking kunnen maken op den Inlander, en dat voor-

voornoemden Gecommitteerde zulks daarop hadde afgeraden, en verklaard van begrip te zijn, dat het beter zoude weezen, dat de Inlander in het district van *Jaccatra*, en de Regentschappen onder hetzelve sorteerende, door hem Gecommitteerde van de voorsz. gebeurtenissen met de nodige omzigtigheid wierd onderrigt.

Hebbende welmelde zijne Hoog Edelheid vervolgens in bedenking gegeeven, van de voorschreeven publicatie en affixie in de gewoone Lands-taalen af te zien, en liever van het voorstel van den Gecommitteerden tot en over de zaaken van den Inlander, hier voren vermeld, gebruik te maaken;

Doch zijn de Heeren Commissarissen Generaal ALTING en SIBERG van begrip geweest, naar de kennisse, welke Hoogstdezelve beiden, en inzonderheid laatstgem. zijne Hoog Edelheid door een langjaarig bestuur als Gouverneur van JAVA, van den aart der Inlander betuigden te hebben verkreegen, dat het verre præferabel was, aan dezelve directelijk, bij wege van publicatie, in hunne eigene taale, van de voorsz. gebeurtenisse kennisse te geeven, waar aan de Heeren Commissarissen Generaal NEDERBURGH en FRYKENIUS, als minder over den aart van den Inlander kunnende oordeelen, vervolgens gemeend hebben te moeten defereeren.

Nog in overweging genomen zijnde, dat de ingekomen tijdingen geen twijffel overlaten, of er heeft eene notabele verandering plaats in het publiek bestuur van de Republiek, en dat dienvolgens de jegenswoordige orde van voorbidding in de Kerken, zo ter deezer Hoofdplaatse, als op alle verdere Compagnies bezittingen, niet kan geacht worden meer van applicatie te zijn, zonder dat men echter, door gebrek aan voldoende informatie, voor als nog kan bepaalen, welke speciale veranderingen daar in zouden behooren te worden gemaakt; — Is, na deliberatie, goedgevonden, met alteratie van de voormelde orde van voorbidding, dat de Predikanten, zo ter deezer Hoofdplaatse, als op alle verdere Compagnies bezittingen in Indiën, en aan *Cabo de Goede Hoop*, provisioneel zullen worden gelast, gelijk dezelve gelast worden bij deeze, zich voortaan, in dit opzigt, bij de publieke gebeden te bepaalen, tot 's Lands en 's Compagnies *Hooge Magten en Bestuurderen*, *zo in Nederland als in deeze Gewesten.*

En zal Extract deezes gezonden worden aan de Hooge Regeering van Indiën, ten einde te zorgen, dat aan de voorsz. dispositie ten spoedigsten de nodige executie worde gegeeven.

Hier na ter deliberatie gebragt zijnde, of het niet geraden zoude zijn, en ter behartiging van

Com-

Compagnies meest interest ſtrekken, dat alle Vaart, behalven naar Compagnies Comptoiren, in de nabijheid van *Batavia* gelegen, bij proviſie wierd opgeſchort, ten einde de Scheepen en Vaartuigen in deeze zo critieke en onzekere omſtandigheden niet te exponeeren; zo is daar op gedelibereerd zijnde goedgevonden, alle Vaart, Compagnieswegen voor eerst, of tot zo lange deezen aangaande nader zal worden gedisponeert, te laaten ſtilſtaan, en van de afzending der voor *Nederland*, *Ceilon* en *China* gereed leggende Scheepen, af te zien.

Dan gemerkt de noodzakelijkheid echter vereischt, verdagt te zijn, om het ter Reſolutie van den 4den der gepasſeerde maand Julij gearresteert berigt aan de Vergadering van XVII. zo ſpoedig mogelijk in Nederland te bezorgen, ten einde in der tijd te konnen verſtrekken tot decharge van Heeren Commisſarisſen Generaal, alzo de voorgevallen verandering in het publiek Beſtuur van de Republiek Hunne Hoog Edelheden niet ontſlaat van de verpligting, tot het volbrengen der Commlsſie aan Hoogstdezelven geconfereert en opgedragen; zo is goedgevonden, in ſteede van het Schip *de Onderneeming*, tot het overbrengen derwaards van voorſz. berigt, met en benevens het vervolg op het verſlag der werkzaamheden van Heeren Commisſarisſen Generaal; en

de adviſen der Hooge Regeering van Indiën, een Pacquetboot in gereedheid te laten brengen, mitsgaders den Gezaghebber van dat Vaartuig te muniëeren met een verzegelde inſtructie, om niet eerder geöpend te worden, voor dat hij buiten ſtraat *Sunda* zal zijn gekomen, waar naar hij zich gedurende zijne reize naar Europa zal moeten gedragen.

De Heer Commisſaris Generaal FRYKENIUS was van gevoelen, dat met den Vaart en Handel op *China* gecontinueert behoorde te worden, op dat de Compagnie in ſtaat moge zijn aan haare verbintenis, om de Republiek met een genoegzaame quantiteit Thee te zullen voorzien, te konnen voldoen; betuigende zijne Hoog Edelheid tevens zulks des te noodzakelijker te oordeelen, om dat men dient te onderſtellen, dat, hoe de zaaken in Europa ook geſchikt mogen zijn, de Republiek nogtans de Republiek zal zijn gebleeven, en dat Engeland, hoewel alle moeite aanwendende, om de Nederlanders tot zig te lokken, echter niet zal overgaan tot het declareeren van den Oorlog aan Hun Hoog Mogende; hebbende zijn Hoog Edelheid voor het overige meede ingeſtemt in de beſluiten, tot het laten ſtilſtaan bij proviſie van allen Vaart Compagnies wegen, het excuſeeren van de reize naar *Nederland* en *Ceilon*, van de Scheepen

de

de Onderneeming, *de Eensgezindheid* en *Berlicum*, en het aanleggen van een Pacquetboot naar Nederland tot overbreng van papieren.

Op de communicatie van den Heer Commisſaris Generaal SIBERG, als waarneemende het Ampt van Directeur Generaal, dat de ſchrale voorraad van geld niet permitteert, een door de Ministers van *Ceilon* op deeze hoofdplaats getrokken wisſel, groot Rops. 30617$\frac{5}{6}$, en twee andere van de Bengaalſche Ministers, te ſaamen bedraagende Spaanſche Reaalen 45,000: — alle luidende om in zilvere muntſpecien voldaan te worden, aan de houders te betaalen, zonder Compagnies kasſe ten eenemaal van contanten te ontblooten, 't geen zijne Hoog Edelheid des te ongeradener acht, uit hoofde het vooruitzigt op een ſpoedige ontvangst uit Nederland van een aanzienelijke ſomma gelds thans geheel verdweenen is, en daar op nu niet meer gecijffert kan worden; is goedgevonden welgemelden Heer Commisſaris Generaal te verzoeken, de houders der voorſchreeven drie wisſels bij zich te laaten ontbieden, en dezelve aantezeggen, dat de Compagnie geen geld hier in voorraad heeft, om hunne wisſels te betaalen, maar dat men bereid is, hun het bedragen derzelve te voldoen in Koopmanſchappen die om de West van Indiën zeer gewildt zijn, indien zij zich geneegen vinden die tegen redelijke prijzen te accepteeren, 't geen door Hoogtsdenzelven

ven zo wel bereidwillig op zich genomen is, als om van den uitslag der onderhandeling deswegens, in een volgend besoigne Rapport te zullen doen.

Laatstelijk is goedgevonden den Heer Capitein DEKKER te verzoeken, een summier relaas te formeeren, en aan Heeren Commissarissen Generaal over te geeven, van het gepasseerde bij zijn aanweezen in de baaij *Fals* met de Engelschen, welk relaas de Heer Commissaris Generaal FRYKENIUS heeft op zich genomen van den Heer DEKKER te zullen requireeren.

RE-

K. RELAAS aan de Hoog Edele Gestrenge Heeren Commissarissen Generaal over gehéél Nederlands Indiën en *Cabo de Goede Hoop* &c. &c. wegens 't voorgevallene tusschen den Ondergeteekende, den Admiraal Generaal R. G. ELPHINSTONE en den Edelen Heer Commissaris A. J. SLUYSKEN, à Cabo de Goede Hoop.

Den ondergeteekende heeft d' eer te relateeren, als dat op den 11e. Junij l. l., als wanneer met deszelfs onder hebbend Fregat volkomen gereed was om zijne reijze uit Baaij Fals naar zijne destinatie, volgens inhoude zijner instructie van den Commandant *Oorthuys*, voorttezetten, zeer geinquiëteerd wierd op 't aannaderen van 7 Scheepen, welke de Baaij in kwamen laveeren; ik ondekte wel ras het zelve Oorlogscheepen waren, en daar hunne Manoeuvres met binnen zeijlen zeer allarmeerende was, nam de resolutie mijne 2de Officier op kondschap uittezenden, om te verneemen wat Schepen

pen zulks mogten zijn, en bepaalde met dezelve, om zodra bij die Scheepen aan boord zoude gekomen weezen, en onze vrienden zijnde, de Engelſche Geus te heijzen; wij zagen wel de Chaloup bij een dier Scheepen aan boord gaan, dan het gerusſtellend sein wierd niet gedaan, waar door in de zeekere veronderſtelling was, die Scheepen aldaar met vijandelijke intentien waren gekomen, en daar ik oordeelde men aan de wal hier ook onderrichting van had, zo begaf mij ilico naar den Reſident der Baaij de Heer BRANDT, en gaf dezelve mijne genomene maatregulen te kennen, en de ſuspicien welke door 't niet doen van 't gegeeven sein bij mij opreezen, waar op mij weder naar boord begaf, daar alles tot defenſie in gereedheid liet brengen; intusſchen die Scheepen al meer en meer naderende, deeden eenige ſchoten met ſcherp, waar in van de Batterij *Boetſelaar* geſecondeert wierden, om die Scheepen buiten de Simons Baaij te doen ankeren, 't geen dan ook eindelijk even buiten de Baaij door hun verricht wierd, wordende mij door mijne tweede Officier, welke weder aan boord kwam, gerapporteerd, zulks Engelſche Oorlogſcheepen waren, zonder verder eenige nouvelles meede te brengen; ik lied deeze tijding terſtond de Heer BRANDT meede deelen.

Den 12e. Junij kwamen gemelde Scheepen in de Simons Baaij ten anker, beſtaande uit zes Scheepen

pen

pen van linie en twee Fregatten, onder 't Commando van den S. B. Nacht G. .R ELPHINSTONE, bij de welke mijne eerste Officier aan boord zond, om te complimenteeren, en te trachten of niet iets van hunne expeditie, ten welken einde hier gekomen waren, konde ontdekken, inmiddels ontvangen eene Missive van den Edelen Heer Commissaris SLUYSKEN, welke hier bij voege *La. A.* en depecheerde eene aan zijn Edele af, om van een en ander verslag te doen, en tevens te communiceeren dat zo mijne eerste Officier eenige bijzonderheden van aanbelang had vernomen, ik zijn Edele zulks per expresse zoude meede deelen, neeme de vrijheid copie dier Missive hier bij te annexeeren *La. B.*

Bij 't retour mijner eerste Officier van den Engelsche S. B. N. rapporteerde mij dezelve, als dat niet tegenstaande alle zijne devoiren aangewend had om iets zeekers wegens den toestand te verneemen; waar in Holland bij zijn vertrek uit Engeland zich had bevonden, doch geensints iets van dezelve had kunnen te weeten komen, alleenlijk liet den gem. S. B. N. mij verzoeken mijn vertrek op te schorten, tot zo lange zijn Edele mij eigenhandig eene order van zijne Doorl. Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassau &c. &c. &c., waarmeede gechargeerd was, zoude hebben ter hand gesteld, en welke ook aan mijn eerste Officier heeft getoond,

en

en te gelijktijdig eene aan 't adres van den Commisſaris SLUYSKEN à *Cabo de Gode Hoop*; daar deeze tijding mij wel van dat gewigt voorkwam, om zulks aan den Heer Commisſaris *Sluysken* te communiceeren, zo depecheerde mijne eerſte Officier aan dezelve af, om van 't hier boven gerelateerde mondeling verſlag te doen.

Den 13e. Junij ging ik mijne opwachting bij den Engelſche S. B. N. maken, en was in 't vertrouwen dat dezelve de voor mij onder zich hebbende order zoude ter hand ſtellen, dan tot mijne uiterſte ſurpriſe vond zulx geen plaats, en vertrok weder van deszelfs boord zonder eenige verdere opheldering van zaaken te hebben, intusſchen mijn eerſte Officier van de *Caap* weder terug komende welke lange met den Edelen Heer Commisſaris SLUYSKEN had gesproken, en die tot dato even zo onkundig was dan ik van de Expeditie, ten welken einde de Engelſche Scheepen hier gekomen waren, zo als ook wegens den toeſtand van de Vaderlanden, waarmeede den Engelſchen S. B. N. zeer geheim was, den Commisſaris SLUYSKEN, melde mij in eene Misſive, dat zijn voorneemen geweest was, om in de Baaij te komen, ten einde mij 't vaarwel te zeggen, dan dat nu de *Caap* niet durfde verlaten, alzo 't aannaderen der Engelſche Scheepen 't Land ten ſterkste geälarmeerd had, en dat 'er een gisting in genoegſaam alle gemoederen gevonden wierd;

ik

ik refereere mij wijders aan 't genarreerde in gem. Misfive volgens bijlage *La. C.*

In de N. M. kwam den Engelfche S. B. N. mij een contra vifite maken, en deelde mij de tijding meede, als dat Holland onder de Franfche Wapenen had moeten fecumbeeren, en dat dezelve in 't volle bezit daar van waren, hebbende zijne Doorl. Hoogheid benevens de Vorstelijke Famille zich daar uit gefauveerd, met de vlucht naar Engeland te neemen, en overreikte mij tevens de hier voren aangehaalde order van zijne Doorluchtige Hoogheid; decacheteerde dezelve, en na genome lecture vonde den inhoud van die importantie, (als dicteerende om mij te ftellen onder de orders van den Engelfchen Commandant, en dat geene verhindering moest toebrengen, zo door dezelve een Landing mogt worden ondernomen; dat zonder rijpe overweeging geen befluit daar op konde neemen, 't was dierhalven dat ik den Engelfche Schout bij Nacht te kennen gaf dat hier op fchriftelijk zoude antwoorden, en daar mijne hier voren aangehaalde Inftructie dicteerde om in alles communicatif met 't Gouvernement à *Cabo de Goede Hoop* te ageeren, te meer nog daar mij bewust was den Edelen Heer Commisfaris meede diergelijke order ontvangen had) zo heefiteerde geenfints om in deeze zo aller criticqfte omftande mij naar de *Caap* te begeeven, om aldaar 't wijze advis van even genoemde

Ede-

Edele Heer Commisſaris meede in te neemen, en 't welk was, na zeer ampel daar over te hebben geraiſonneerd, om bij mijn beſluit voor 't arrivement der Engelſche Scheepen genomen te blijven perſiſteeren, namentlijk om met het Fregat naar *Batavia* te ſteevenen, en de twee Hollandſche Koopvaardij Scheepen, welke onder mijn Convoij meede uit *Texel* waren vertrokken meede te neemen, en daar door aan den inhoud mijner Inſtructie voldoen, alle 't welke aan den Engelſche S. B. N. communiceerde per mijne Misſive dato 16e. Junij, welke de eer hebbe hier bij te annexeeren *La. D.* En welke Misfive door mijne eerſte Officier af depecheerde, welke met rapport terug kwam, als dat den S. B. N. zijn leedweezen betuigd had, dat ik die partij had gekozen, en dat verzeekerde dat niet anders dan met vriendelijke intentien daar was gekomen, en dat deszelfs hoofd but alleenig was om de *Caap* voor alle aan vallen der Franſchen te beveiligen, en dat zo dezelve daar mogten komen, hun de Landing met kragt en geweld zoude betwisten, geevende wijders te kennen dat zijne orders waren inhoudende, dat de Koopvaarders eene behoorlijke zeekerheid gaven voor hunne Scheepen, dan dat zulks van hun niet requireerde, uit hoofde tot mijn Convoij behoorden, dat ſimpel maar een declaratoir verzocht, dat die Scheepen geene Franſche Haven, Baaij, en &c. zoude aandoen, en daar

dit

dit verzoek mij zo gering en van zo weinig importantie voorkwam, aarzelde geenſints om dusdanig declaratoir aan den Engelſchen S. B. N. te laten geworden, van inhoude als in de Bijlage *Littera E.* — Ik deed terſtond sein voor de Koopvaardij Schippers, om bij mij aan boord te komen, en offereerde dezelve het geleide naar *Batavia*, ik deed dit ingevolge mijne Inſtructie van den Commandant OORTHUYS, welke wel duidelijk inhoudende was, om met overleg van 't Gouvernement aan *Cabo de Goede Hoop* alle mogelijke ſpoed te maken, om de reijze met 't Convoij voort te zetten, ik gaf van 't afzenden dier Misſive kennis aan den Edelen Heer Commisſaris, als meede van 't antwoord 't welk mijn eerſte Officier daar op van den S. B. N. had ontvangen, zo als in de Bijlage *Littera F.* zal blijken en onder *Littera G.* van 't antwoord op gem. Misſive, van den Edele Heer Commisſaris SLUYSKEN ontvangen, waarin betuigde zeer gecharmeert te zijn, wegens het gecommuniceerde van den S. B. N. ELPHINSTONE en 't geene wijders daar in genarreerd en begaf mij ingevolge 't verzoek in die Misſive gedaan naar de *Caap*, en had met den Edelen Heer Commisſaris een zeer lang mond geſprek, het welk principalijk handelde over de manier hoedanig zoude gedragen, ingevalle de Engelſchen eenige vijandelijke onderneeming teegens de *Caap* mogte doen, mij tevens verzoekende daar

zo lang te vertoeven, tot het Resultat zoude weeten van de Commissie, waarom den Generaal CRAIG naar de *Caap* kwam; gemelde Generaal aldaar s'anderen daags arriveerende, wierd door den Commissaris SLUYSKEN terstond Raads Vergadering belegt, edoch zonder dat ik daar bij geadsisteert heb, dan 't geresulteerde wierd mij na 't eindigen der Vergadering meedegedeelt, geevende zijn Ed. mij kennis van 't geproponeerde door opgem. Generaal in de Vergadering voorgedragen en teevens declareerde mij die propositie niet te zullen nog te willen accepteeren, en dat zo door de Engelschen de uitvoering van dit geproponeerde met geweld mogte gezocht worden, als dan geweld met geweld te keer zoude gaan, mij ten dien einde proponeerende om 't Fregat te verlaten, en mij met mijne manschappen naar de sterkte *Muijzenburg* te begeeven, om met de manschappen die zich daar bevonden te combineeren, en eene Landing te keeren, dat zijn Edele ook in 't zeekere vertrouwen was, dat zo ik mogt resolveeren om met mijn Fregat naar zee te zeilen, daar in door de Engelschen verhindert zoude worden, en dat de Koopvaarders niet zoude laten vertrekken, ik deed zijn Edele van de gezinning des Engelschen S. B. N. voor zo verre dezelve zich teegen mij had uitgelaten, verslag, met bijvoeging dat zo in diervoegen contrarieerde, tegen zijn gegeeven woord, te werk ging,

gantsch

gantsch niet met 't Caracter van een honnet Officier zoude overëenkomen, alle deeze propoſitien en geſprekken van den Edelen Heer SLUYSKEN zo gewigtig en van die aangelegentheid zijnde, dat wel met de bijzonderſte reflexien diende te worden overwogen, zo nam ik van zijn Edele afscheid, zonder iets te hebben gereſulteerd, en begaf mij aan boord van mijn Fregat, en daar alles bedaard overweegende en nagaande, zo was mijns dunkens, de gepaste en meest geſchikſte weg om bij mijn genomen beſluit te blijven, namentlijk om te vertrekken, wijl daar door mogelijk mijn Fregat nog zoude ſauveeren, dat anderzints ten prooïje moest risqueeren, zijnde ik met mijn manſchappen doch geenſints van die force om eene Landing bij vijandelijke aanvallen te kunnen keeren, en daar en boven zo kan deeze tijding niet ſpoedig genoeg in onze overige Bezittingen geweeten worden, dus niet anders konden inzien of hadden goedkeuring van mijn genomen beſluiten te verwagten. — Ik begaf mij nogmaals, hoe wel aan 't gegeeven woord van den Engelſchen S. B. N. geenſints twijffelde, ten allen overvloede om dezelve te toetzen bij zijn Hoog Edele Geſtrenge aan boord, waar aller minſaamst gerecipieerd wierden, en nogmaals de verzeekering kreegen als dat met mijn Fregat konde vertrekken, wanneer zulks mij zoude convenieeren, en dat geene de minste vijandelijkhedens geintentio-

neerd was te doen, maar wel ter befcherming van de *Caap* gekomen was, ik communiceerde dit aan de Edele Heer SLUYSKEN, fub dato 20. Junij, van welke Misfive de eer hebbe extract copie hier bij te voegen, in de Bijlage *Littera H.* En onder gemelde datum ontvangen, eene Misfive van meergemelde Ed. Heer SLUYSKEN, met copie der propofitie door den gemelde CRAIG ter tafel gebragt, en met herhaling van 't gerefulteerde, in die Vergadering daar op genomen, namentlijk, als dat die propofitie eenparig van de hand geweezen en gedeclineerd is, gemelde Misfive behelsde wijders een adhortatie en verzoek om in geval 't noodzakelijk wierd, om niet te vallen in de handen van die geenen, welke zich in de Bezittingen van de Colonien zoude trachte te ftellen, mij bij de troupes en manfchappen van de Comp. te voegen en naar de *Caap* te komen, dat mij daar alles zoude verftrekt worden wat tot onderhoud van Officieren en Equipagie benodigt was, dat de verdiende gagien zoude worden betaald, wijders behelsde gemelde Misfive eene recommandatie aan de Koops. om indien vijandelijk aangevallen wierde en genoodzaakt hunne Bodems te verlaten, als dan de brand daar in te fteeken, copie dier Misfive in de Bijlage *Littera K.* Ik manqueerde niet terftond een antwoord hier op aan den Edelen Heer Commisfaris SLUYSKEN aftevaardigen, en waar van copie in de Bij-

la-

lage *Littera L.* waarin aan zijn Edele mijn dank betuigde voor de gegeeven informatien, en tevens wat mijn vertrek betrof, dat ik mij dienaangaande was refereerende aan de Misſive welke s'morgens zijn Edele had toegezonden, want dat niet konde reſolveeren een Fregat van den Staat aan mij toevertrouwt op dusdanige wijze te verlaten, en verder het geene in dezelve is vervat, ik offreerde wederöm op nieuw aan de 2 Hollandſche Koopvaarders het geleide naar *Batavia*, als kunnende nagaan, hoe welkom dezelve daar met hunne Hollandſche Producten zoude weezen, zijnde ik ook ten vollen verzekerd door de Engelſchen in de voortgang onzer reijze niet verhindert te zullen worden, en het geen ook bij mijn vertrek van daar bewaarheid is.

(Onderſtond,)

Actum aan Boord van 's Lands Fregat *Medemblik*, geankert ter rheede te *Batavia.* — Den 12e. Augustus 1795.

(Was get.) S. DEKKER.

(lager ſtond)

Accordt. met dees Origineel.

(Was get.) J. WELTERS.

E. g. kl.

BIJLAGEN behorende bij 't Relaas wegens 't voorgevallene tusſchen den Ondergeteekende, den Admiraal Generaal G. K. ELPHINSTONE en den Edelen Heer Commisſaris A. J. SLUYSKEN, à *Cabo de Goede Hoop* &c. &c.

Littera A.

MISSIVE van den Edelen Heer Commisſaris A. J. SLUYSKEN, à *Cabo de Goede Hoop.*

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

De zeer criticque geſteldheid van de tijden, mitsgaders de onzekerheid van den toeſtand waarin ons lieve Vaderland zich bevinden mag, noodzaken mij om Uw Ed. Geſtr. te verzoeken van te continueeren bij derzelver attentie en voorzorg om niet geſurpreneerd te worden in cas men eenig voorneemen had (het geen God verhoede) ſtrijdig met die vriendſchap, welke ſteeds tusſchen de Engelſchen en Hollandſchen heeft plaats gevonden, en het geen ik niet hoopen wil noch denken wil, maar de tijden zijn zorgelijk, en de neevelen die ons omringen dienen eerst opgeklaard te worden; zo Uw Ed. Geſtr. eenig nieuws van 't Vaderland verneemt, weest zo goed mij zulks te bedeelen.

Waarmeede Uw Ed. Geſtr. zeer zal verpligten die zich met achting noemt

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

Den 12 Junij 1795.

Uw Ed. Geſtr. zeer ootmoedige en onderdanige Dienaar,
(Was get.) A. J. SLUYSKEN.

Lit-

Littera B.

MISSIVE aan den Edelen Heer Commisſaris A. J. SLUYSKEN, à *Cabo de Goede Hoop.*

WEL EDELE GROOT ACHTBARE HEER!

In antwoord op Uw Ed. Groot Achtb. zeer gereſpecteerde Misſive van heden, zo dient, dat op gisteren bij 't aannaderen der binnenkomende Scheepen, ik Uw Ed. Groot Achtb. mijne inquietude niet kan ontveinzen; ik zond direct buiten alle gewoonlijke voorzorgen, een Chaloup met een Officier om kondſchap te bekomen, welke Scheepen 't waren, en van wat Natie, waarop door den te rug gekomen Officier bericht ontvang, 't Engelſche Oorlogſcheepen te zijn, die in de maand April laatstleden uit *Porsmouth* waren gezeild, echter had gemelde Officier maar ſlaauwlijk eenige Rapporten omtrent den toenmaligen omſtand van ons Vaderland van hun kunnen bekomen, die hier op uitliepen, dat de zaaken bij hun vertrek zich nog in dezelve ſituatie bevonden, als ten tijden wij Europa hadden verlaten, ik hebbe als nu ter meerder zekerheid mijn eerſte Officier (die de Engelſche taal volkomen magtig is) ter meerder ilucidatie derwaards gezonden, ten einde te inquireeren, of niets zekers van hun zoude te verneemen zijn. Intusſchen kan Uw Ed. Groot Achtb. ſtaat maken, dat niets mij zal doen aarzelen in het betrachten van mijn pligt. — Ja zelfs dat bij vijandelijke aanval ('t geen God verhoede) en geen kans ziende mijn Schip te behouden, 't zelve zoude doen zinken en met de Equipage mij naar de Wal begeeven, om daar beneven 't garniſoen alle mogelijke wederſtand te kunnen bieden.

Bij 't retour mijner eerſte Officier zal niet manqueeren,

 in-

indien dezelve eenige bijzonderhedens meede brengt, Uw Ed. Groot Achtb. zulks ten ſpoedigſte per expresſe meede te deelen, waarop Uw Ed. Groot Achtb. zich kunnende verlaaten, mij met alle achting d'eer heb te noemen

WEL EDELE GROOT ACHTB. HEER!

'sLands Fregat *Medemblik*, geankerd in de *Simons Baaij* den 12 Junij 1795.

Uw Ed. Groot Achtb. zeer geh. Dienaar, (Was get.) S. DEKKER.

Littera C.

MISSIVE van den Edelen Heer Commisſaris A. J. SLUYSKEN, à *Cabo de Goede Hoop*, &c. &c.

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

De Misſive waar meede Uw Ed. Geſtr. mij heeft gelieven te honoreeren, heeft mij een allerbijzonderste ſatisfactie gegeeven, en ik ben Uw Ed. Geſtr. ten hoogſten verpligt voor de depêche van den Heer Baron DE VEEGEZAK, naar herwaards, dat mij gelegendheid heeft verſchaft, omſtandig met zijn Ed. Geſtr. over de preſente ſituatie van zaaken te raiſonneeren, met yerzoek om daar van aan Uw Ed. Geſtr. communicatie te geeven, had deeze hiſtorie geen plaats gehad, was ik deeze morgen in de *Baaij* gekomen om Uw Ed. Geb. vaarwel te zeggen; maar nu door de ſeinſchooten het geheele Land op de been gebragt is, en 'er honderden komen herwaards vloeijen, zodanig, dat ik morgen avond 2000 man Cavallerij, wel gewapend en gemoed kan bijeen hebben, is 't onmogelijk voor mij deeze plaats te verlaaten, in een tijd dat een gisting in genoegzaam alle gemoederen gevonden word.

Ik

Ik heb de eer met gedistingueerde hoogachting te zijn

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

Den 12 Junij 1795. Uw Ed. Geſtr. zeer onderdanige Dienaar, (Was get.) A. J. SLUYSKEN.

Littera D.

MISSIVE aan den Engelſchen Schout bij Nacht ELPHINSTONE,

HOOG EDELE GESTRENGE HEER!

De Misſive van zijn Doorl. Hoogheid mij van wegens Uw Hoog Ed. Geſtr. ter hand geſteld zijnde, hebbe d'eer Uw Hoog Ed. Geſtr. daar voor mijn dank te betuigen, en tevens te informeeren als dat mijne Inſtructie is luidende, om de Hollandſche Scheepen naar *Batavia* te convoieeren, en om in alles communicatief met 't Gouvernement alhier te ageeren, zo als dan ook door mij is geſchied en van wegens 't Gouvernement verzocht, om de twee thans hier zijnde Hollandſche Scheepen, 't geleide naar *Batavia* te geeven, aan welk verzoek door mij zal worden voldaan, voldoende daarmeede aan mijne ontvangene order, welk zulks is dicteerende.

Waarmeede d'eer hebbe met alle hoogachting te zijn

HOOG EDELE GESTRENGE HEER!

Aan Boord 's Lands Fregat *Medemblik*, geankerd in *Simons Baaij* 16 Junij 1795. Uw Hoog Ed. Geſtr. zeer ootmoedige Dienaar, (Was get.) S. DEKKER.

Littera E.

COPIE declaratoir gegeeven aan en ter requiſitie van den Schout bij Nacht G. K. ELPHINSTONE.

Den Ondergeteekende Colonel en Capitein ter Zee, in dienst van H. H. Mog. de Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, thans commandeerende in de *Indiaſche* Zeeën, beloofd hier meede op zijn woord van eer, ter requiſitie van den S. B. N. en Ridder G. K. ELPHINSTONE, in dienst van zijn Groot Brittanniſche Majeſteit, dat de twee Scheepen onder mijn Convooi behoorende, en gedestineerd naar *Batavia*, niet zullen eenige Franſche Havens, Baaijen of Rheeden aandoen, maar hunne reizen derwaards met alle mogelijke ſpoed zullen vervorderen.

Gegeeven onder mijn handteekening en zeegel aan Boord, 's Lands Fregat van Oorlog, *Medemblik*, geankerd in *Simons Baaij* 18 Junij 1795.

(Was get.) S. DEKKER.

Littera F.

MISSIVE aan den Edelen Heer Commisſaris A. J. SLUYSKEN.

WEL EDELE GROOT ACHTBARE HEER!

Deeze morgen mij per Misſive aan den Engelſchen Admiraal geaddresſeerd hebbende, met kennisgeving mijn voorneemen te zijn, om met de twee thans hier zijnde Hollandſche Scheepen de reize naar *Batavia* aan te neemen, op 't welk mij door den Baron VAN VEEGEZAK, uit naam van den Admiraal is gerapporteerd, ik mijne reize zonder verhin-

hindering van hier konde voortzetten; maar dat mij verzocht een gefchrift te pasfeeren, waar in op woord van eer beloofde van geene Franfche Havens aan te doen, en welk ook van de Koopvaarders moest requireeren, teffens met verzekering als dat nimmer deszelfs intentie geweest was, om eenige vijandelijkheden te onderneemen, maar wel te beletten de *Caab* door geen Franfchen mogten worden overrompeld. Ik hebbe het van mijn pligt geacht Uw Ed. Groot Achtb. van al 't bovenftaande te prævenieeren, met follicitatie van per Expresfe door Uw Ed. Groot Achtb. van deszelfs intentie aangaande mijn vertrek te mogen worden geinformeerd; en als zulks plaats vind, of ook eenige depêches naar de Indiën met mij wilden doen afvaardigen, den Engelfche Admiraal heeft mij ook gecommuniceert 'er misfchien eenige van deszelfs Scheepen eerstdaags naar Zee zoude gaan.

In afwachting eener fpoedige refcriptie op deeze, zo hebbe d'eer met betuiging van waare hoogachting mij te noemen

WEL EDELE GROOT ACHTBARE HEER!

Aan Boord 's Lands Fregat *Medemblik*, geankerd in de *Simons Baaij* 16 Junij 1795.

Uw Edele Groot Achtb.
zeer ootm. Dienaar,
(Was get.) S. DEKKER.

Littera G.

MISSIVE van den Edelen Heer Commisfaris A. J. SLUYSKEN.

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

Uw Ed. Geftr. Misfive van heeden ontvange ik op dit oogenblik, en heeft het mij daar bij gecommuniceert discours

cours van den Heer Admiraal ELPHINSTONE tegens de Baron VAN VEEGEZAK zeer gecharmeert, en ik denke dat noch Uw Ed. Geſtr. noch de ingehuurde Scheepen onder deszelfs Convooi eenige tegenwerping zullen maaken tegens de vordering van een geſchrift te pasſeeren, waarin Uw Ed. Geſtr. op zijn woord van eer verklaart, geene Franſche Havens te zullen aandoen, alzo ik mij verzekerd houde, dat Uw Ed. Geſtr. zulks zo min zal doen, als dat ik de *Caab* aan de Franſchen zoude willen overgeeven, bij gevolge zoude Uw Ed. Geſtr. zijn Hoog Ed. des gelievende, hier van kunnen kennis geeven.

Daar de Engelſche Vloot juist in de Baaij is gearriveert des avonds te voren, dat de Papieren den volgende morgen van hier naar dezelve Baaij zoude zenden, zo bevinden nog de Particulieren en Compagnies papieren zich hier, en die zal ik zenden, bij eerſte gelegendheid; dan daar dit nog wel een à twee dagen zoude kunnen aanlopen, en ik Uw Ed. Geſtr. nog wel eerst wensch te ſpreeken, zoude Uw Ed. Geſtr. mij zeer verpligten, wanneer voor een oogenblik herwaards kwam, waarom ik den Heer ZÖRN heb verzocht, een paard voor mij te bezorgen, dat ik Uw Ed. Geſtr. hier nevens zende, om daar van gebruik te maaken, ondertusſchen dat ik Uw Ed. Geſtr. wenschte te zien, verwagt ik den Heer Generaal Major CRAIG hier, om mij eene viſite te geeven, wanneer zich mogelijk nog veele neevelen die ons bedekken zullen opklaren.

Waar meede d'eer hebbe met alle hoogachting te zijn

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

Caab de Goede Hoop 16 Junij 1795, 's avonds om 8 uuren,

Uw Ed. Geſtr. zeer onderdanige Dienaar,
(Was get.) A. J. SLUYSKEN.

Lit-

Littera H.

EXTRACT-MISSIVE aan den Edelen Heer Commisfaris A. J. SLUYSKEN, à *Cabo de Goede Hoop.*

WEL EDELE GROOT ACHTBARE HEER!

Ingevolge de &c.

Mijn voornemen is met de eerfte geleegentheid naar Zee te zeilen en aan mijne Inftructie en Ordres te voldoen, hebbende daar in van wegens de Engelfchen geene verhindering te wagten.

Ondertusfchen hebbe d'eer &c.

's Lands Fregat *Medemblik*,
geankerd in de *Simons Baaij* (Was get.) S. DEKKER.
20 Junij 1795.

Littera I.

MISSIVE van den Edelen Heer Commisfaris A. J. SLUYSKEN.

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

Hier inne heb ik d'eer Uw. Ed. Geftr. toetezenden copie van 't door den Generaal CRAIG op gisteren in onze Vergadering voorgedragen, met herhaalde kennisgeeving, dat dezelve voordragt door de Regeering, en door de geheele Colonie, met verontwaardiging aangedaan, eenparig van de hand geweezen en gedeclineerd geworden is; en ofschoon Uw. Ed. Geftr. onder de ordres van dit Gouvernement niet is gefteld, zo mag ik echter niet afzijn, om Uw. Ed. Geftr. te adhorteeren en te verzoeken, om zich, wanneer bij eenen aanval zulks noodzakelijk wordt, ten einde niet te vallen in handen van de geenen, welke zich in de be-

bezitting van deeze Colonie zouden trachten te ftellen, bij de Troupes en Manfchappen van de Compagnie te voegen, en herwaards te komen, zullende Uw. Ed. Geftr. alles worden verftrekt, wat tot onderhoud van zijne Officieren en Equipage benodigd is, en haare gagiën worden betaald, zo als Uw. Ed. Geftr. zulks zal denken te behoren.

Wordende Uw. Ed. Geftr. verzocht, om de fchippers van de onder deszelfs Convooi zijnde fcheepen, aan deszelfs Boord te laten roepen, en van 't een en ander kennis te geeven, ten einde zich daar naar te gedragen, en vooral te zorgen, dat, wanneer genoodzaakt worden hunne Bodems met haare Equipagiën te verlaten, er als dan den brand in fteeken, echter niet anders als wanneer vijandelijk zullen worden aangevallen.

Waarmeede d'eer hebbe met de gedistingueerfte achting te zijn

WEL EDELE GESTRENGE HEER!

In 't Casteel *de Goede Hoop*, den 20 Junij 1795.

Uw. Ed. Geftr. zeer onderdanige dienaar.
(Was get.) A. J. SLUYSKEN.

Littera K.

Geproponeerde door den Generaal Majoor J. H. CRAIG.

Den ondergeteekende, beneevens den Admiraal Sir GEORGE KEITH ELPHINSTONE, is door zijne Groot Brittannifche Majesteit gelast, om uittenodigen en te proponeeren aan 't Gouvernement en Etablisfement van de *Caab de Goede Hoop*, te accepteeren en zich te ftellen onder de protectie van Groot Brittannie, tot dat 'er een generaale bevreediging der onlusten in Europa plaats vindt, en tot dat, door Gods goedheid, de oude en wettige Conftitutie van 't beftier der

Ver-

Vereenigde Staaten hersteld zijnde, zijne Majesteit in staat zich zal bevinden; om hetzelve aan deszelfs rechtmatige en wettige Eigenaren, weederöm te kunnen geeven. — Ten einde om zo weinige inconveniënten en schade, als mogelijk is, door zulk eene verandering te verwekken, zijn den Admiraal en Generaal geauthoriseerd, om het Gouvernement en Ingezeetenen te verzeekeren, dat het de intentie van zijne Majesteit is, dat de Wetten, Gewoontens, en Gebruiken der Ingezeetenen geene verandering of inbreuk hoegenaamd ondergaan zullen.

Dat geen nieuwe belastingen op de Ingezeetenen zullen worden gelegd; zijne Majesteit vertrouwende, dat zijlieden van zelve zullen fourneeren de kosten van derzelver inwendig Gouvernement of Bestier.

Dat alle koophandel met Holland en de Hollandsche Etablissementen noodwendig geëindigd zijnde, aan de Ingezeetenen zal worden gepermitteerd, om met de Etablissementen van de Engelsche Oost Indische Compagnie op dezelve wijze, als de Onderdaanen van de meest begunstigde Natie, te mogen negotieeren, en dat met betrekking tot alle andere koophandel aan hun zal worden toegestaan, om dezelve op de meest voordeeligste wijze te drijven.

Zijne Majesteit zal de betaling der Troupes op zich neemen, alleen begeerende, dat zij een temporeelen eed van getrouwheid aan haar zouden afleggen, tot dat zij door de herstelling van de wettige Constitutie van Holland, in staat gesteld zijn, om wederom tot de gehoorzaamheid te keeren, die zij aan hunne vorige Meesters verschuldigd zijn, en dat ten einde om alle ongenoegens en onlusten ten dien opzichte voor te komen, zijne Majesteit insgelijks zal voldoen alle agterstallen van soldijen, zo 'er eenige aan hun verschuldigd mogten zijn, en eindelijk, dat de amptenaa-

naaren van 't Gouvernement in 't genot van derzelver onderſcheidene en reſpective bedieningen zullen worden gelaten, tot dat het welbehagen van zijne Majesteit bekend zal zijn.

Cabo de Goede Hoop, den 18 Junij 1795.

(Get.) J. H. CRAIG,
Gen. Maj.

(Onder ſtond)

Accord. met 't Origineel, uit het Engelsch getranslateerd door mij,
(Get.) C. G. HÖHM,
Gezw. Transl.

Littera L.

MISSIVE aan den Edelen Heer Commisſaris A. J. SLUYSKEN.

WEL EDELE GROOT ACHTB. HEER!

Ik hebbe d'eer Uw. Ed. Groot. Achtb. mijn dank te betuigen voor 't aan mij toegezonden copie van 't door den Generaal CRAIG geproponeerde in de Vergaderiug, en 't daar op genomen reſultat; en verder komende ter beantwoording van Uw. Ed. Groot Achtb. Misſive, zo dient dat mij ben refereerende aan de mijne deeze morgen aan Uw. Ed. Groot Achtb. toegezonden, met bijvoeging als dat in geenen deelen, entreeren kan, om aan 't verzoek van Uw. Ed. Groot Achtb. te voldoen, niet kunnende reſolveeren, om een Fregat van den Staat, aan mij toevertrouwd, op dusdanige wijze te verlaaten, en ten prooie over te geeven, te meer: daar ik moreel verzeekerd ben, ik met mijne onder

heb-

hebbende Manfchappen hier niet van zo veel nut kan weezen, dan ik ben met mij met 's Lands Fregat van hier naar de Indiën te begeeven (waartoe nu de gelegenheid nog open is) om aldaar aan de Generaale Commisfie van wegens H. H. M. de communicatie te doen van de criticque omftanden in deeze tegenswoordige tijden, ik twijffel niet, of Uw. Ed. Groot Achtb. zult dit met Uw Ed. Gr. Achtb. doordringend oordeel wel pondereeren, dat mijn voorneemen, om van hier te vertrekken, en waarbij blijven perfisteeren, op de billijkfte wijze en gegrondfte reden is fteunende, moetende ik alles in 't werk ftellen, en, zo veel ik kan, mijn devoir aanwenden, om 't Fregat te behouden, waarvoor ik zo veel verantwoording verfchuldigd ben, als Uw. Ed. Groot Achtb. 't voor de behoud van de Colonie is.

Ik hebbe niet gemanqueerd, bij 't ontvangen van Uw. Ed. Groot Achtb. Misfive, de fchippers van de fcheepen onder mijn convooi zijnde, aan Boord te feinen, en hun opening van die Misfive gedaan, voor zo verre zulks hun was concerneerende, hebbende hun lieden weder, volgens inhoud mijner Inftructie, 't geleide naar *Batavia* aangeboden.

Waarmeede d'eer hebbe met gedistingueerde achting te zijn,

WEL EDELE GROOT ACHTB. HEER!

Aan Boord 's Lands Fregat van Oorlog *Medemblik*, geankerd in *Simons Baaij*, den 20 Junij 1795.

Uw. Ed. Gr. Achtb. zeer ootmoedige dienaar
(Was get.) S. DEKKER.

Secreet.

L. EXTRACT uit de ſecreete Reſolutiën van den Raad der Aſiatiſche Bezittingen en Etablisſementen.

Maandag den 15 *November* 1802.

Bij reſumtie gedelibereerd zijnde over de Misſive van den gewezen Commisſaris Generaal over Indiën en de *Kaap de Goede Hoop*, Mr. S. C. NEDERBURGH van den 29ſten October jongstleden, houdende de nadere ophelderingen, van denzelven gerequireerd geweest bij des Raads ſecreete Reſolutie van den 15den October te voren, en bij deeze gelegenheid mede in conſideratie genomen en vergeleken zijnde de gewoone Reſolutiën deezer Vergadering van den 20ſten Augustus des voorleden jaars, en den 13den Meij deezes jaars, wordt, na rijpe deliberatie, beſloten, dat bij Misſive aan het Staatsbewind zal worden voorgedragen, dat deeze Raad, na een gezet en ſcrupuleus onderzoek, zo wel van het Rapport van de voormalige Commisſarisſen Generaal, ter zaake van derzelver afgelegde Commisſie in Indiën, als de daar op ingeleverde conſideratiën en Advies van des Raads Fiskaal MUNTINGHE, en de verdere Stukken en Do-

Documenten, daartoe relatief, in alle de handelingen en verrigtingen van opgemelde Commisfarisfen Generaal, vervat bij de voorzegde Stukken, niet anders heeft kunnen ontdekken, dan de beste trouw, gepaard met allen dien ijver en omzigtigheid, welke van getrouwe en den Vaderlande een goed hart toedraagende Dienaaren, in de positie, waar in dezelve zich hebben bevonden geduurende het grootfte gedeelte van hun verblijf te *Batavia*, konde worden verwagt; dat gevolgelijk deeze Raad, op die gronden, en zich geperfuadeerd houdende, dat geene redenen exfteeren, waarom de voormalige Commisfarisfen Generaal voornoemd nog langer zouden behooren te worden gelaten in die pijnlijke onzeekerheid ten aanzien van de afdoening hunner zaak, waar in dezelve nu zo veele maanden hebben verkeerd, van zijne zijde geen ogenblik zou aarzelen, om aan hun, gewezen Commisfarisfen Generaal in het gemeen, en Mr. S. C. NEDERBURGH in het bijzonder, te verleenen eene compleete en fatisfactoire decharge ter zaake van derzelver volbragte Generale Commisfie, met approbatie en betuiging van des Raads genoegen, tot welke compleete decharge de Raad te meer zou overhellen, vermits die Generale Commisfie derzelver last en Inftructie in der tijd eeniglijk heeft ontvangen van de toenmalige Vergadering van XVII., en aan dezelve geheel en

 al-

alleen verslag, en verantwoording verschuldigd was.

Dat intusschen bij deezen Raad is opgekomen deeze bedenking, of dezelve, ofschoon vervangen hebbende de voormalige Vergadering van XVII., in de tegenwoordige orde van zaaken hier te Lande, wel kon worden gerekend gequalificeerd te zijn, om, *propria auctoritate*, en zonder tusschenkomst van 's Lands Gouvernement, eene zaak van die aangelegenheid te beslissen, en dat de Raad, uit hoofde van die consideratie, zich verpligt heeft geoordeeld, de onderhavige zaak, met de daartoe gehoorende Stukken, te brengen ter cognitie van, en te onderwerpen aan, de beoordeeling en de dispositie van het Staatsbewind.

Accordeert met voorsz. Resolutie.

(Was get.) SMISSAERT.

Aan

Secreet.

M. Aan Commissarissen Generaal over *Nederlands Indiën* en *Cabo de Goede Hoop*, NEDERBURGH, FRYKENIUS, ALTING en SIBERG.

MEDEBURGERS!

Ofschoon wij vertrouwen dat UE. niet onkundig zullen zijn of zullen blijven, van onze Missive van den 14 April laatstleden aan Gouverneur en Raden van Indiën, zo min als van de daar bij overgezondene stukken, hebben wij nogthans niet willen afzijn, ditmaal eene copie van gedagte Missive hier bij voegende, ook meer onmiddelijk tot uwe kennisse te brengen, de nevensgaande Resolutiën en Publicatie van de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, respectivelijk van den 24 December 1795 en 4 Februarij deezes jaars, als meede eene Proclamatie van de Nationale Vergadering, representeerende het Volk van Nederland, welke onderscheidene Documenten UE. tot zo veele bewijzen zullen verstrekken: de eersten, dat het vorig Bestuur der Oost Indische Compagnie vernietigd — en derzelver algemeen Bewind met den 1 Maart laatst-

laatstleden in onze handen overgegaan is, en de laatfte; de Proclamatie namelijk, dat de Hooge Regeering deezer Landen, voormaals uitgeoeffend door hun Hoog Moogende, zedert even den zelfden 1 Maart, is berustende in den boezem van welgemelde Nationale Vergadering, zullende UE. de zaken wel daar heen willen dirigeeren, dat aan onze intentie, tot afkondiging en affictie van voorgedagte Publicatie en Proclamatie, zo wel als aan den verderen inhoud van onze meergenoemde aanfchrijving aan Gouverneur en Raden, tot dewelke wij ons kortheidshalve refereren, wordt voldaan.

Uit de papieren, welke wij, zedert de aanvaarding van het Beweid, hebben kunnen doorlopen, en uit andere ftukken, hebben wij met genoegen gezien, dat UE. zich met allen iever acquiterende van de hun opgedragene importante Commisfie, aanvangelijk onderfcheidene heilzame redresfen hebben te weeg gebragt, waar van de Maatfchappij wel licht reeds eenige gewenschte vrugten zou hebben kunnen plukken, indien dezelve niet, door den tusfchen gekomen Oorlog, en door den verraderlijken handel van 's Lands Vijand, daar van verftooken was geworden. Niet twijffelende, of UE. zullen bij aanhoudenheid voortgaan in dezelfde goede dispofitie, ten behoeve van eene Compagnie, tot bevoordering van welker belangen dezelve zich aan eene penibele en verre reize hebben willen bloot-

ftel-

ſtellen, inſteren wij met den meesten ernst, dat UE. al verder, alle derzelver vermogens aanwendende tot behoud en tot herſtel van een zoo belangrijk LigHaam, waarbij ons Vaderland zo aanmerkelijk geïnteresſeerd is, niets onbeproefd willen laten, om alle lopende zaken, behoorende tot uwe Commisſie, in behoorlijke orde aftedoen, en dezelve te brengen tot zodanige liquiditeit, dat de Maatſchappij nimmer kan worden geëxponeerd aan den minsten ſtaat van twijffelagtige onzekerheid, waar toe wij, behalven de continuatie van alle zaken, amptenaren en geëmploïeerden, in derzelver tegenwoordigen ſtaat, en in hunne reſpective bedieningen, vervat in onze dikwijls genoemde Misſive aan Gouverneur en Raden, UE. boven al op het nadrukkelijkſte aanbeveelen, de verdediging en beveiliging der Indiſche Bezittingen van de Maatſchappij tegen alle aanvallen der Engelſchen, en de herwinning, was 't mogelijk, van dat gedeelte, het welk reeds voor de magt of voor het verraad van die roversbenden heeft moeten bukken: trouwens, het geen door dien gezworen Vijand van den Staat is uitgevoerd, zo met opzicht op deeze Republiek en derzelver Ingezetenen in het gemeen, als ten aanzien van de Compagnie en van derzelver Scheepen, welke op de trouw der Volken in zijne Havens waren gelopen, in het bijzonder, zal UE. nevens ons zodanig hebben gepenetreerd van de imperieuſe nood-

zakelijkheid, om meer dan gewoone middelen in het werk te ftellen ter afweering van eenen trotfchen Vijand, die niet fchroomt de heiligfte regten der menfchen en volken met voeten te treden, zo dikwijls zulks met zijne gewaande convenientie overeenkomt, dat wij dit gewigtig ftuk, waar mede de behoudenis of de val van de Maatfchappij zo nauw verbonden is, gerustelijk aan derzelver trouwe zorg en wijze directie kunnen overlaten, zonder verdere drangredenen bij te brengen; verlangende alleenlijk dat tot dat einde zo wel de hulp van de Franfche Republiek, als van deezen Staat, worde ingeroepen, over al waar dezelve dienstig en nodig zal worden bevonden, zo als wij ons ook gaarn willen verlaten op alle die maatregelen, welke UE. zullen oordeelen nog te moeten aanwenden, geduurende derzelver verblijf in Indiën, tot handhaving van goede orde, van inwendige rust, en van eerbied en ontzag voor de Wetten, zo wel ter plaatze van uwe Refidentie, als in alle de overige Etablisfementen, waar toe de notabele invloed aan uwe Commisfie verbonden, zo veel kan contribueren.

Ingevolge van het dus ver-gezegde, verwagten wij, dat UE. van nu af aan directelijk met ons zullen corresponderen, over alle zaken, welke tot uwe Commisfie en directie fpecteren, zonder eenige andere aanfchrijvingen of beveelen te refpecteeren;

ren; kunnende de zaken, welke eene bijzondere geheimhouding vereïsſchen, worden geädresſeerd aan de uit ons midden benoemde Leden der aparte Commisſie tot de correspondentie met Commisſarisſen Generaal, welke wordt geadſisteerd door onzen algemeenen Secretaris SMISSAERT, onder wiens bewaring, de papieren, daar toe behoorende, blijven berusten.

Na dit alles, na dat uwe taak afgelopen — en deeze uwe arbeid volvoerd zal zijn, zal voor de twee eerſte van uwe Commisſie niet anders overblijven, dan zich gereed te maaken tot de terug reis naar het Vaderland, welke wij verlangen dat als dan zo ſpoedig door dezelve wordt aangenomen, als de gelegenheid en de tijds omſtandigheden zulks eenigzints zullen toelaten.

Ons voor het overige gedragende tot de Misſiven van den 21 December 1795, onder het vorig Bewind der Oost Indiſche Compagnie afgezonden aan de Hooge Indiſche Regering, en aan de verdere Comptoiren, welke UE. copielijk moet zijn ter hand geſteld, vooral ten aanzien van de te bewijzen adſistentie aan het esquader onder den Schout bij Nacht LUCAS, en het gezag en den rang door Hun Hoog Mogende aan denzelven opgedragen, verblijven wij, na toewenſching en aanbieding van

Heil en Broederschap!

De Bewindhebberen van de Generale
Nederlandsche Oost Indische
Compagnie, en uit dezelve:

Amsterdam den
2 Meij 1796.

(Was get.)

J. W. SCHORER.
WYBO FYNJE.
J. M. VAN RHYN.
S. JZ. WISELIUS.
J. H. DE ROTH.
C. J. VOS.
N. W. CRONÉ *junior*.
G. VAN GROLL.
B. F. VON LIEBEHERR.
F. W. FENNEKOL.
VAN KOOTEN.
P. B. VAN DUIRVELT.
P. P. QUINT ONDAATJE.
W. KIST.

Accordeert.

(Was get.) SMISSAERT.

Aan

N. Aan den Gouverneur Generaal en de Raden van *Indiën* wegens de Generale Nederlandsche geoctroieerde Oost Indische Compagnie, resideerende
te
Batavia.

MEDEBURGERS!

Uit de nevensgaande Resolutien van de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, gedateerd respectivelijk op den 24 December 1795 en den 4 Februarij 1796, zal UE. op de volledigste wijze consteren, dat alle vorige directie over de Oost Indische Compagnie vernietigd, en derzelver generaal Bestuur, zedert den 1 Maart l. l., in onze handen, onder den naam van het Committé tot den Oost Indischen Handel en Bezittingen, overgebragt is geworden; gelijk ook ééne van de laatstgemelde UE. zal doen zien, uit welke Leden en Ministers ons Committé voornoemd aanvangelijk is gecomposeerd.

Deeze stukken aldus tot UE. kennisse brengende, voegen wij al verder hier bij, eene Publicatie van wel-

welgemelde Hoog Mogende Heeren van denzelven 24 December 1795, tenderende ten zelfden einde; als meede eene Proclamatie van de Nationale Vergadering, reprefenterende het Volk van Nederland, ftrekkende ten fine daar bij vermeld, UE. wel ernftiglijk recommanderende en gelastende, dezelve Publicatie en Proclamatie, ieder afzonderlijk, alomme te doen publiceren en affigeren, op alle plaatfen, waar men gewoon is zodanige publicatien en affictien te doen, op dat aldus een iegelijk van derzelver inhoud behoorlijk worde geinformeerd, zonder eenige onweetenheid te kunnen voorwenden.

Ingevolge van voorzegde Refolutien en Publicatie requireeren en verwagten wij, dat van nu af aan eeniglijk met ons, en met niemand anders, zal worden gecorrespondeerd, over al het geen eenige betrekking heeft op den Handel en de Bezittingen in *Indiën*, waar over UE. in onzen naam het Bewind voeren, met de ftiptfte opvolging van onze beveelen, zonder eenige andere orders te refpecteeren, van welke kant dezelve UE. ook mogten toekomen.

Gelijk wij al mede vorderen: dat de manifesten der Schepen, welke door UE. mogten worden gedestineerd voor de Comptoiren te *Middelburg*, te *Delft*, te *Rotterdam*, te *Hoorn*, of te *Enkhuizen*; zo wel als de cognoscementen der goederen; en de lijsten der equipagie en vragt goederen, worden geadresfeerd aan Commisfarisfen uit ons mid-

den,

den, op bovengemelde Comptoiren refiderende: terwijl door gemelde Commisfarisfen, bij het vertrek van Schepen naar de *Indiën*, van wegen die Comptoiren aan UE. zullen worden overgezonden zodanige brieven en befcheiden, zo als zulks eertijds door de refpective kameren pleegden te gefchieden.

Voor het overige is het onze ferieufe intentie, dat alle zaken in de refpective Indifche Bezittingen bij provifie worden gehouden in den tegenwoordigen ftaat van directie, zonder dat in dezelve eenige alteratien worden ingevoerd; dat gevolglijk alle vorige orders en beveelen van het geweezen Bewind over de Oost Indifche Maatfchappij, het welk onder dezelfde titulature op ons is overgegaan, in obfervantie blijven tot onze nadere dispofitie; en dat alle amptenaaren en geëmploieerdens, op hunne verantwoordelijkheid, in de waarneming van derzelver refpective bedieningen blijven voortgaan, zonder eenigzints onze deliberatien voor uit te loopen.

Dit alles nogthans behoudens zodanige veranderingen of redresfen, welke bereids door Commisfarisfen Generaal mogten zijn gemaakt, of welke als gevolgen der alzo reeds geintroduceerde veranderingen of redresfen kunnen aangemerkt, en dienvolgens als noodzakelijk befchouwd worden; zo wel als onverminderd de beveelen, welke UE. mogten zijn toegekomen door het esquader onder den

Schout

Schout bij Nacht LUCAS, ten aanzien van den welken, en de adſistentie, aan denzelven te bewijzen, wij ons gedragen aan de Misſive van den 24 December 1795, door het voorig Beſtuur aan UE. geadresſeerd.

En eindelijk verzoeken en vermanen wij UE. met den meesten aandrang, dat dezelve tog alles willen in het werk ſtellen, zonder eenige middelen onbeproefd te laten, waar door de Indiſche Bezittingen van de Maatſchappij kunnen worden beveiligd en verdeedigt tegen de rovereijen, den ſluikhandel, en alle aanvallen der Engelſchen, zo wel als van andere Magten; terwijl UE. aan den anderen kant, alle die hulp en bijſtand inroepende, zo wel van de Franſche Republiek, als van deezen Staat, welke UE., naar mate der omſtandigheden, dienstig en nodig zullen voorkomen, en wijders behoorlijke zorg dragende voor de handhaving van rust, voor het ontzag der Wetten, en voor de goede orde onder uw Beſtuur, niet zullen nalaten de communicative bevoordering van deeze onze heilzame oogmerken en beveelen, in alle die overige Indiſche Etablisſementen, alwaar Uwe medewerking tot dat einde nuttig en voordeelig zoude kunnen weezen, daar toe de nodige afſchriften van deeze onze Misſive ten ſpoedigſten derwaards zendende; — Ons hier op verlatende, blijven wij, na toewenſching en aanbieding van

Heil

Heil en Broederschap!

De Bewindhebberen der Generale Nederlandsche Oost Indische Compagnie, en uit dezelve.

Amsterdam den 14 April 1796.

(Was get.)

J. W. SCHORER.
WYBO FYNJE.
S. M. VAN RHYN.
S. JZ. WISELIUS.
J. A. DE ROTH.
C. J. VOS.
N. W. CRONÉ *junior.*
G. VAN GROLL.
B. F. VON LIEBEHERR.
F. W. FENNEKOL.
TH. VAN KOOTEN.
P. B. DUIRVELT.
P. P. J. QUINT ONDAATJE.
W. KIST.

P. S. De bijgaande Publicatie van de Nationale Vergadering, na het schrijven deezer ontfangen, strekke tot narigt en gebruik in de resp. Indische Bezittingen: gelijk wij ook ten zelfden einde hier bij voegen het Manifest van welgemelde Nationale Vergadering tegen het Rijk van Groot Brittannien.

Accordeert.

(Was get.) SMISSAERT.

EXTRACT uit de Refolutien van den Raad der Afiatifche Bezittingen en Etablisfementen.

Donderdag 17 *November* 1805.

Wordt gelezen een Extract uit de Befluiten van het Staatsbewind dezer Republiek, genomen op Vrijdag den 11 dezer lopende maand N. 22, houdende des Bewinds favorabele dispofitie op een Request van Mr. S. C. NEDERBURGH, voormaals Commisfaris Generaal over Indie en de Kaap de Goede Hoop, en, dien ten gevolge, autorifatie op dezen Raad, om aan Mr. S. C. NEDERBURGH voornoemd, in zijne opgemelde qualiteit, de door denzelven verzochte honorabele decharge te verleenen.

En wordt, na deliberatie, en uit aanmerking dat zoo min bij welgemeld Bewind, als bij dezen Raad, eenige redenen zijn voorgekomen, waarom aan het billijk verlangen van den Requestrant niet zoude behoren te worden voldaan, goedgevonden en verftaan, op grond der autorifatie vervat bij het bovengedagt Staatsbefluit van den 11 November jongstleden, den veelgenoemden Mr. S. C. NEDERBURGH, gewezen

Commisfaris Generaal in Indie, in gemelde zijne qualiteit, deszelfs honorabele decharge te verleenen, gelijk dezelve hem wordt verleend bij deze.

Zullende Extract dezer worden gezonden aan den meergemelden gewezen Commisfaris Generaal Mr. S. C. NEDERBURGH, om te ftrekken tot deszelfs informatie en narigt.

(Onder ftond,) Accordeert met voorfz. Refolutie,

(Was getekend,) SMISSAERT.

COM-

COMMISSIE OF OPENE BRIEVEN VOOR COMMISSARISSEN GENERAAL VOOR INDIE EN CABO DE GOEDE HOOP.

Nademaal de toeſtand van de GENERALE GEOCTROYEERDE NEDERLANDSCHE OOST INDISCHE MAATSCHAPPY door de meenigvuldige rampen en verliezen haar in de laatſte jaaren overgekomen, buitengewoone voorzieningen en redresſen vereischt;

Zo is het, dat door Zijne Doorlugtige HOOGHEID, op ſpeciaale auctoriſatie van Haar Hoog Mogende de Heeren STAATEN GENERAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN, benoemd, en vervolgens ter Vergadering van 17en, na voorafgaand overleg met de Heeren Hun Hoog Mogende GECOMMITTEERDENS TOT DE ZAAKEN VAN DE OOST INDISCHE COMPAGNIE, aangeſteld en gecommitteerd zijn, aangeſteld en gecommitteerd worden bij deeze, de Heeren Mr. SEBASTIAAN CORNELIS NEDERBURGH, Eerſte Advocaat van de Generaale Nederlandſche Oost Indiſche Maatſchappij, SIMON HENDRIK FRYKENIUS, Capitain ter Zee ten dienſte deezer Landen, Mr. WILLEM ARNOLD ALTING, Gouverneur Generaal, en HENDRIK VAN STOKKUM, Directeur Generaal van Nederlandsch Indie, die bij ons worden geoor-

deeld te bezitten de voorzigtigheid, bekwaamheid, en probiteit tot zaaken van dat gewigt vereischt wordende, omme als ons repræſenteerende, ingevolge derſelver Inſtructie, in alle 's Compagnies Bezittingen in geheel Indie en aan Cabo de Goede Hoop, alle 's Compagnies zaaken en aangeleegenheeden te onderſoeken, te ontdekken de abuizen, malverſatien, knevelarijen, en wat van diergelijke ſlegte practijken meer is, welken daar zouden mogen plaats hebben, de reformes en redresſen, welke zij in alle takken van 's Compagnies beſtaan, administratie, en handel, zullen nodig oordeelen, daar te ſtellen; onbekwaame en ſlegte Dienaaren, van wat qualiteit zij ook mogen zijn, uit hunne posten te ſtellen en naar Nederland op te zenden, dan wel aan de Justitie over te geeven, en derzelver posten wederom met andere bekwaame Subjecten, en ook alle openvallende bedieningen dadelijk en finaal te vervullen, en voorts in alles de goede orde en behoorlijke ſubordinatie te herſtellen, en ſodanig te disponeeren en te doen, als zij raadſaam zullen oordeelen.

Wijders de Vorſten en Volkeren met welke de Maatſchappij verbindtenisſen heeft, die dezelve getrouwlijk nakoomen, van onſe Vriendſchap, geneegendheid en protexie te verſeekeren, en dezelve dadelijk te verleenen; met dezelve

zelve nadere verbindtenisſen aan te gaan, die geene, welke zig aan de Contracten niet mogten houden, daar toe te noodzaaken, en generaallijk in alle geleegenheeden 's' Compagnies eer en gezag wettiglijk te handhaaven, waar toe aan dezelve gezamentlijk, en waar zij zig ook elders, dan op BATAVIA zouden mogen bevinden, afzonderlijk, word gegeeven, ſodanige ampele magt, als maar immer kan nodig weezen, en wij zelven bezitten, zelfs om bij overlijden van een of meer derzelver anderen te mogen benoemen, ontbiedende en beveelende derhalven alle onſe Gouverneurs, Directeurs, Commandeurs en alle andere hooge en laage Ministers, Dienaaren en Onderzaaten van de Compagnie in Indie en aan de Caab de Goede Hoop, waar voornoemde onſe Commisſarisſen zig 't zij gezamentlijk, 't zij afzonderlijk, in hunne qualiteit zouden mogen bevinden, hun als onſe expresſe en Generaale Commisſarisſen te erkennen, te reſpecteeren en te gehoorzaamen, en alle mogelijke hulpe en adſistentie te bewijzen, alzoo wij zulks ten meesten nutte van de Maatſchappij zodanig geoordeeld hebben te behooren.

Aldus gedaan en gearresteerd bij zijne Doorlugtige HOOGHEID DEN HEERE PRINCE VAN ORANGE EN NASSAU, Erfstadhouder, Capi-

 tain

tain Generaal en Admiraal der Vereenigde Nederlanden, Opperbewindhebber en Gouverneur Generaal van de Generaale Geoctroijeerde Vereenigde Nederlandsche Oost Indische Compagnie, en de Heeren BEWINDHEBBEREN GECOMMITTEERT TER VERGADERING VAN 17en de gemelde Compagnie representeerende, in s' Gravenhage deezen 19den Augustus des jaars Seeventien honderd een en negentig.

(Was get.) N. FAAS, als Præsident der Vergadering,

P. J. GUEPIN,
als Advokaat.

(Ter zijde was gedrukt het wapen der Oost Indische Compagnie op eenen rooden ouwel overdekt met een papieren star, waarop het randschrift) SOCIETAS INDIÆ ORIENTALIS FOEDERAT. PROVINC.

IN-

INSTRUCTIE beraamd en vastgefteld door zijne Doorluchtige HOOGHEID, DEN HEERE PRINCE VAN ORANGE EN NASSAU, Erfftadhouder, Capitein Generaal en Admiraal der Vereenigde Neederlanden, Opperbewindhebber en Gouverneur Generaal van Neederlandsch Indie &c. &c. &c., mitsgaders de Heeren BEWINDHEBBEREN van de Generale Neederlandfche Oost Indifche Compagnie, GECOMMITTEERD TER VERGADERING VAN 17en de gemelde Compagnie reprefenteerende, en zulks met overleg van de Heeren Haar Hoog Mogende Gecommitteerdens tot de zaaken van gemelde Compagnie voor

Mr. SEBASTIAAN CORNELIS NEDERBURGH, Eerfte Advokaat derzelver Compagnie, SIMON HENDRIK FRYKENIUS, Capitain ter Zee ten dienfte deezer Landen, Mr. WILLEM ARNOLD ALTING Gouverneur Generaal, en HENDRIK VAN STOKKUM Direćteur Generaal van Nederlandsch Indie, als door welgemelde zijne HOOGHEID, op aućtorifatie van Haar Hoog Mogende, vervat in Hoogst derzelver Refolutie van den 19 Maij 1791, benoemt, en ter Ver-

gadering van 17^{en} aangefteld tot Commisfarisfen Generaal over alle de Etablisfementen van de gemelde Compagnie in Indie en aan Cabo de Goede Hoop.

Alzoo de toeftand van de Maatfehappij door de menigvuldige rampen en verliezen haar in den jongsten oorlog van de Republiek met de Kroon van Engeland overgekomen en toegebragt, is geworden van een allernadeeligst uitzigt, zoo dat zij is genoodzaakt geworden tot het doen van zeer aanmerkelijke opneemingen van gelden, tot overgroot bezwaar van haare finantien; dat men wel getragt heeft in dat bezwaar door een ruimeren aanbreng van winstgeevende Retouren te voorzien, dog met geen voldoende gevolg, alzo, niet tegenftaande alle de daar toe aangewende pogingen, de jaarlijkfche uitgaaven de inkomften der Generaale Maatfchappij merkelijk zijn blijven overtreffen; dat zulks voornamentlijk daar aan is toe te fehrijven, dat de Indifehe Lasten tot eene fehrikbaarende hoogte zijn gefteegen, terwijl geene de minfte gegronde hoop word gegeeven om dezelve in tijds, en voor dat de Maatfehappij, gelijk noodwendig zoude moeten gebeuren, onder dien ondraaglijken last zoude bezwijken, binnen behoorlijke paalen te zien

zien terug brengen, dat dit te minder kan worden verwragt, daar in de huishouding in Indie, en alle de verfchillende Departementen van administratie aldaar, zijn ingefloopen zeer groote gebreeken, welke geduurig aanleiding geeven tot verregaande malverfatien en fraudes, tot onbereekenbaar nadeel van de Compagnie, gelijk zulks in de importante te kort koming aan de groote geldkas te BATAVIA, en de fchandelijke handelwijs omtrend de kruidnagelen in de Westzijdfche negotie pakhuifen, nog onlangs op het eclatantst is gebleeken; dat ook de onkunde, forgeloosheid omtrent 's Compagnies belangen, en infubordinatie onder alle clasfen van Dienaren (gelijk uit de klagten, welke de Vergadering van 17en van de Hoge Regeering van Indie heeft ontfangen, en de menigvuldige bewijzen van flordigheid, flegt overleg, en fchandelijke directie op meest alle Comptoiren, welke jaar op jaar voorkomen, maar al te duidelijk blijkt) zodanig zijn toegenomen, dat daar van de ergfte gevolgen moeten worden geäpprehendeerd, dat de afgeleegenheid van het Moederland intusfchen meest al verhinderd met de vereischte fpoed en effect van hier de nodige redresfen en reformes daar te ftellen, uit hoofde van gemis van locaale kennis in verfcheide zaaken, en de onzekerheid omtrend gebeurtenisfen, welke in een zoo

 lang

lang tijdverloop als tot de correfpondentien met de Indifche Comptoiren vereischt word, kunnen voorvallen, hetwelk het niet zelden ongeraaden maakt om zodanige ftellige beveelen te geeven, als de dienst van de Maatfchappij anderfints wel zoude vereisfchen.

Soo is bij overweeging van dat alles voorgekomen, dat om daar in te voorzien, en voor te komen den totaalen val en het onherftelbaar bederf van een lighaam, zoo naauw verknogt aan 't belang van 't Gemeenebest, ten hoogften noodzaakelijk en geen meer gefchikt middel overig was, dan eenige daar toe gefchikte perfoonen te committeeren, en te bekleeden met eene zodanige uitgeftrekte magt en auctoriteit, als wij zelven bezitten, omme efficacieufelijk de hand te leenen aan de executie der middelen, welke tot herftel der zaaken in Indien reeds beraamd en vastgefteld zijn, of nog beraamd en vastgefteld zullen worden, en om wijders na te gaan de geheele Indifche administratie in alle desfelfs deelen, te ontdekken de ongereegeldheden, abuifen en malverfatien, welke daar in plaats hebben, de fchuldigen te doen ftraffen, en ijverige en getrouwe Subjecten in derzelver plaats aan te ftellen, en om wijders in het algemeen te overleggen en dadelijk vast te ftellen, en te introduceeren zodanige middelen, als aan hun het meest

meest gepast zullen voorkomen, om het goed beſtuur en de orde te doen herleeven, den omſlag en uitgaaven merkelijk te beſnoeijen, de winſten en inkomſten te vermeerderen, en daar door, voor zo verre zulks immer practicabel zal zijn, de Indiſche lasten te verminderen tot eene voor de Maatſchappij draaglijke hoogte.

Deeze oogmerken aan Haar Hoog Mogende als de Hooge en Souveraine Verleenders van het Octroij, waar op de Maatſchappij ſubſisteerd, bij misſive der Vergadering van 17en van den 17 Meij 1791 zijnde opengelegd, en Hoogst dezelve verzogt zijnde omtrend de voorſchr. zaak zodanige maatregelen te neemen en orders te ſtellen, als Hoogst dezelve ten meesten nutte van de Compagnie zouden oordeelen te behooren, zo zijn door zijne Doorluchtige Hoogheid, op auctoriſatie van Haar Hoog Mogende, tot de voorſchreeve Commisſie benoemd, en vervolgens door de Vergadering van 17en aangeſteld de Heeren Mr. SEBASTIAAN CORNELIS NEDERBURGH, Eerſte Advokaat der Generaale Nederlandſche Oost Indiſche Maatſchappij, SIMON HENDRIK FRYKENIUS, Capitein ter Zee ten dienſte deezer Landen, Mr. WILLEM ARNOLD ALTING, Gouverneur Generaal, en HENDRIK VAN STOKKUM, Directeur Generaal van Nederlandsch Indie, die bij ons worden geoordeeld te bezitten de voor-

zig-

zigtigheid, bekwaamheid en probiteit, tot eene zaak van die aangeleegenheid vereischt wordende, geevende aan dezelve zodanige ampele magt en auctoriteit, als tot het uitvoeren van hunne Commisſie nodig is, en in de opene brieven door ons verleend breeder is uitgedrukt.

En zijn wijders door ons beraamd de volgende poincten, waar na de voornoemde Commisſarisſen zich in de uitvoering hunner Commisſie, zoo veel mogelijk, zullen moeten gedraagen.

Art. 1.

De voornoemde Mr. SEBASTIAAN CORNELIS NEDERBURGH en SIMON HENDRIK FRYKENIUS in het aanſtaande najaar van hier zullende vertrekken, zullen bij behouden aankomst aan Cabo de Goede Hoop zig in hunne voorſz. qualiteit aan de gezamentlijke Compagnies Dienaaren doen voorſtellen, en zich vervolgens omſtandig verſlag laaten doen van het geen aldaar in opvolging der aanſchrijvingen van de Vergadering van 17en in datis 1 en 2 October 1790, en de daar bij geſtelde beveelen tot reductie van den omſlag als anderſints reeds zal zijn verrigt, de zwarigheden, welke dezelve tegens verwagting mogten hebben ontmoet, onderzoeken en zoo veel mogelijk uit den weg ruimen.

Voorts de huishouding en verſchillende admi-

nis-

nistratien met alle naauwkeurigheid onderzoeken, en daar in zodanige orders te ſtellen, als 't meest kunnen ſtrekken, om dezelve op de meest eenvoudige en min kostbaare wijze in te rigten, met afschaffing van allen onnodigen en kostbaaren omſlag, met opzigt tot het ſtuk der Fortificatien ſtiptelijk in het oog houdende, de aanſchrijvingen der Vergadering van 17en in dato 2 October 1790.

Art. 2.

Zoo ook zullen de genoemde Commisſarisſen Generaal zich exactelijk doen informeeren van den ſtaat der inkomſten deezes Gouvernements, dezelve zoo veel mogelijk tragten te verbeeteren, en inzonderheid tot effect brengen de verpagtingen der uitgaande en inkoomende regten, ingevolge het aanſchrijvens van de Præſidiaale Kamer Amſterdam in dato 23 October 1789.

Art. 3.

Zij zullen wijders onderzoeken den ſtaat der Magazijnen, als meede of de Restanten, zoo als dezelve bij de Boeken loopen, in weezen zijn, en werkelijk de waarde hebben, waar voor ze bekend ſtaan, ten einde de abuizen en misbruiken, die daar in plaats hebben, te doen verbeeteren, het onnodige bij bekwaame ſcheepsgeleegenheeden te doen verzenden, op dat de

Boe-

Boeken gezuiverd, en de weezentlijk exteerende Restanten daar bij werden bekend gefteld tot derzelver intrinficque waarde.

Art. 4.

Indien voor, of geduurende hun aanwezen aan Cabo de Goede Hoop voornoemd, aldaar mogten ontfangen zijn of worden de orders der Hoge Regeering omtrend de belastingen, welke volgens het aanfchrijvens der Vergadering van 17en in dato 4 Januarij 1791 alomme in Indie onder het resfort van de Compagnie moeten worden geheeven, en de inrigtingen door de Hoge Regeering dienaangaande gemaakt, zullen zij zorgen, dat die beveelen ftrictelijk werden geëxecuteerd.

Art. 5.

Daar wel eens heeft moeten worden getwijffeld, of de Caabfche Ingezeetenen in allen opzigte vergenoegd zijn over de Regeering door 's Compagnies Dienaaren aldaar in haaren naam wordende uitgeoeffend, en er de Maatfchappij ten hoogften aangeleegen legt, dat die reedenen van onvergenoegdheid, welke door de gemaakte difpofitien der Vergadering van 17en, bijfonder voorkomende bij haare Brieven aan den Gouverneur en Raad van den 9 Augustus 1782, 5 December 1783 en die van de Kamer Zeeland in

da-

dato 28 Julij 1785 nog niet geheel ſchijnen te zijn opgehouden, indien dezelve gegrond zijn, werden weggenomen, en dat voor zoo verre dezelve niet gegrond zijn, de voorſz. Ingezeetenen daar van door alle mogelijke middelen van perſuaſie werden te rug gebragt, en daar het ook waarſchijnlijk is, dat meergemelde Ingezeetenen bij de verſchijning der voornoemde Commisſarisſen aldaar hunne meermaalen ingebragte zogenaamde bezwaaren, zullen herhaalen, of met nieuwe klagten en verzoeken opkomen, zo zullen gemelde Commisſarisſen in 't algemeen zodanige klagten en verzoeken overneemen, omme dezelve op BATAVIA met en beneevens de overige Leeden der Commisſie te onderzoeken, en daar op zodanige diſpoſitien te neemen, en des noods bij hun retour aan Cabo de Goede Hoop voornoemd dadelijk te effectueeren, als in æquiteit en op alles rijpelijk gelet zijnde, tot het meeste weezentlijk en duurzaam voordeel van de Compagnie zal bevonden worden te behooren.

Art. 6.

Hun wordt niet te min vrij gelaten, om, wanneer zij het nodig en dienſtig mogten oordeelen, op deeze en geene van zodanige klagten en verzoeken onmiddelijk zodanige diſpoſitien te nee-

neemen, als zij ten meesten nutte van de Compagnie zullen oordeelen te behooren.

Art. 7.

En word hun in 't bijfonder, ter voldoening aan het gerefolveerde ter Vergadering van 17en in dato 29 Maart 1791, aanbevoolen te onderzoeken, of niet aan de Ingezeetenen van Cabo de Goede Hoop zoude kunnen worden vergund de vrijheid om met eigen fcheepen de Lands producten te mogen vervoeren naar Indie, en van daar weeder gepermitteerde Retouren aan te brengen, als ook om langs de Oostkust van Afrika en op Madagascar ten flavenhandel te vaaren, mitsgaders om langs de kusten, en in de baaijen omftreeks de Caab de Goede Hoop de Walvischvangst te onderneemen, welke aldaar door de Engelfchen en Noord-Americaanen met veel fucces word gepractifeerd, en daarop in te neemen de confideratien van den Gouverneur of deszelfs plaats vervangende, en verdere Leeden van den Politieken Raad.

Voor zo verre dit een en ander door hun dienftig zal worden geoordeeld, zullen zij de nodige dispofitien daaromtrend neemen; maar, dewijl door zodanige vergunningen, behalven de aanmoediging van de graan- en wijncultuure, ook in-

insonderheid zoude worden gebuteerd om aan de verschillende clasfen der Ingezeetenen meer middelen van bestaan en eene meerdere werkzaamheid te verschaffen, zal daar bij moeten in 't oog gehouden worden, dat de bemanning der scheepen en vaartuigen tot die partikuliere vaart geëmploijeerd wordende voor eerst zal moeten bestaan, ten minste voor de helft uit Kaabsche inboorlingen, gelijk ook om tegens misbruiken en ongeoorloofde handelingen zoo veel mogelijk te voorzien, zal moeten worden gezorgd, dat door de Reeders werde gegeeven behoorlijke zeekerheid dat hunne scheepen en vaartuigen niet zullen worden gebruikt buiten de vaarwateren, welke door Commisfarisfen voornoemd tot de voorschreeven vaart zullen zijn aangeweezen, en dat daar jeegens pœnaliteiten werden gesteld, genoegzaam om hun daar van, en van allen verboden handel af te houden, mitsgaders toezigt gehouden, dat de walvischbaarden niet met 's Compagnies scheepen naar Europa werden gezonden, teegens het verbod, voorkomende bij het 53ste Artikel van Haar Hoog Mogende Resolutie van 4 Januarij 1743.

Art. 8.

Zij zullen wijders onderzoeken, of niet de handel in hout in de bosschen omstreeks de

Plettenbergs baaij en elders op 's Compagnies grond vallende, zoude behoren te worden overgelaaten aan de Burgers en Ingezeetenen, 't zij door jaarlijksche verkoop van eene quantiteit boomen bij perceelen, of op eenige andere meest geschikte wijze, en of ook niet de handel van graanen in de Mosselbaaij aan particulieren zoude kunnen worden overgelaaten, en door zodanige maatregelen een of meerder vaartuigen, welke thans aan dat Gouvernement moeten worden aangehouden, te missen, en ook daar door de omslag te verminderen zoude zijn.

Art. 9.

Het lang aanhouden van 's Compagnies uitgaande en t'huis komende scheepen voor haare belangen ten hoogsten nadeelig zijnde, daar het er egter verre van daan is, dat de heilzaame orders door de Vergadering van 17en daaromtrend gesteld, naar behooren worden agtervolgd, zo zullen Commissarissen Generaal in 't bijsonder tragten de oorzaaken daar van op te speuren, en de meest gepaste middelen in 't werk stellen, om voor zoo verre die niet alleen mogten geleegen zijn in verzuim of verkeerde directie der Bediendens, dezelve uit den weg te ruimen, en voorts er in voorzien, dat de voorschreeven or-

orders, zo veel immer mogelijk, weder in vigeur werden gebragt.

Art. 10.

Na het volvoeren van deeze en zodanige andere verrigtingen, als zij uit kragte van de op hun verleende Commisſie ten meesten nutte en profijte van de Compagnie zullen dienſtig oordeelen, (waaromtrend hun egter word aanbevoolen, om zig, zoo veel mogelijk, te beſpoedigen, en hun verblijf aan Cabo de Goede Hoop zo veel te bekorten, als de omſtandigheeden het zullen toelaten, en om voor hun vertrek van daar, van alles aan zijne Doorluchtige Hoogheid, en de Vergadering van 17en omſtandig verſlag te doen, mitsgaders kennisſe te geeven aan de Heeren Hunner Hoog Mogende Gecommitmitteerdens tot de zaaken van de Oost Indiſche Compagnie) zullen zij hunne reize vervolgen naar BATAVIA, en zig ook aldaar, benevens de andere Leeden der Commisſie, met naame Mr. WILLEM ARNOLD ALTING en HENDRIK VAN STOKKUM, Gouverneur en Directeur Generaal van Nederlandsch Indie, in meergemelde qualiteit doen voorſtellen.

Art. 11.

De gezamentlijke Leeden der Commisſie zullen zig vervolgens in die zelfde qualiteit doen

 in-

introduceeren in de Vergadering van Generaal en Raden, en aldaar fesfie neemen, mitsgaders dezelve Vergadering bijwoonen, zo dikwijls zij zulks nodig of raadfaam zullen oordeelen; wordende omtrend derzelver rang, en de honneurs aan hun te bewijzen, ten deezen gerefereerd aan de aparte aanfchrijvingen, welke desweegens aan de refpective Comptoiren onder den huidigen datum worden afgezonden, terwijl ook omtrent den rang en de wijze der deliberatiën onder hun te houden aan 't goedvinden der van hier uitgezonden Commisfarisfen zal moeten worden voldaan.

Art. 12.

Hun word in 't algemeen aanbevoolen om ten fpoedigften te beraamen en vast te ftellen de middelen, welke hun de meest gefchikte en efficacieuste zullen voorkoomen tot herftel der zaaken van de Maatfchappij in Indie, verminderingen der uitgaaven, en vermeerdering der inkomften, daar toe de Indifche huishouding pertinentelijk nagaande in alle de onderfcheiden deelen en administratiën, en om in 't bijfonder, voor zoo veel de omftandigheden zulks zullen toelaten, ten uitvoer te doen brengen de middelen van belasting door de Vergadering van 17en voor geheel Indie gearresteerd bij haar aanfchrijvens van den 4 Januarij 1791.

Art.

Art. 13.

Wijders word hun tot derzelver informatie gegeeven de memorie door de Heeren Bewindhebberen FALCK, CRAEYVANGER en SCHOLTEN geformeerd over de middelen van redres, welke in 's Compagnies tegenswoordige gesteldheid behooren te worden aangewend, en de Resolutien door de Vergadering van 17en, mitsgaders door de Kamer Amsterdam, ingevolge de qualificatien der Vergadering van 17en daar op genoomen, in datis 29 Maart en 27 Meij 1791, en van de Kamer in datis 6, 9 en 27 Junij 1791, alle welke stukken gehouden worden voor ten deezen geïnsereerd, en zulks, ten einde, overeenkomstig dezelve Resolutien, in train te brengen de verschillende middelen van redres daar bij beraamd en gearresteerd.

Art. 14.

Hun word egter volkomen vrijheid gegeeven om deeze middelen te vervangen door zodanige andere, als zij, na den stand der zaaken, zo als zij die wezentlijk zullen bevinden, meer geschikt zouden mogen oordeelen tot vermindering der lasten, vermeerdering der inkomsten, en in 't algemeen ter bereiking van de heilzaame oogmerken der Vergadering van 17en bij voorsz. Resolutien gemanifesteerd, 't welk te noodzakelij-

 ker

ker is geoordeeld, omdat de teegenwoordige zorgelijke gefteldheid der Maatfchappij aanleiding zoude kunnen geeven tot gebeurtenisfen, welke niet kunnen worden voorzien, in welke gevallen het de uitdrukkelijke begeerte is van zijne Doorluchtige Hoogheid, en de Vergadering van 17en, dat Commisfarisfen Generaal met die zelfde magt en volkomene authoriteit, als welgemelde zijne Hoogheid en voornoemde Vergadering, zelve prefent zijnde, zouden kunnen uitoeffenen, de meest prompte en efficacieufe middelen tot behoud der Maatfchappij zullen daarftellen.

Zij zullen zich ook met raad en daad kunnen doen adfisteeren door zodanige goede en getrouwe Dienaaren, als zij daar toe zullen verkiezen, als mede de magt hebben, om onbekwaame of flegte fubjecten uit derzelver posten te ftellen, en naar Nederland op te zenden, dan wel aan de Justitie over te geeven, zonder desweegens tot eenige verandwoording gehouden te zijn, en in derzelver plaats andere en getrouwe perfoonen aan te ftellen, zijnde wel expresfelijk verftaan, dat door hun alleen, geduurende derzelver aanweezen in Indie, finaallijk zullen vervuld worden alle openvallende posten zonder onderscheid, ook die der Leeden van de Hooge Tafel; doch

ten

ten aanzien van de laatſte, bij proviſie, en onder approbatie.

Voorts te verleenen alle qualiteiten en rangen, hoe ook genaamd, ook zonder op de proviſioneele vervullingen, of voordragten te letten, de voorkeuze geevende aan de bekwaamſte en eerlijkſte, wordende ten dien einde aan Commisſarisſen Generaal ook overgelaten de dispoſitie op de voordragten waar op nog niet is gedisponeerd, voorkomende bij de Brieven der Hooge Regeering en Kaapſche Ministers.

Art. 15.

En ingeval de van hier uitgezonden Commisſarisſen, 't zij aan Cabo de Goede Hoop, of op eenig ander Etablisſement in Indie zig afzonderlijk mogten bevinden, zonder de aanweezigheid der Commisſarisſen in Indie, zullen zij meede weezen gequalificeerd tot al het geen bij 't voorenſtaande Articul aan de gezamentlijke Heeren Commisſarisſen gedemandeerd is.

Art. 16.

Bijſonder zullen zij daarin kunnen in 't oog houden, om te vergelden de dienſten welke aan hun in hunne qualiteit ter bevordering van 's Compagnies belangen zullen worden beweezen, waar toe hun al meede uitgeſtrekte magt

 en

en qualificatie word gegeeven, egter daar in handelende met alle bescheidenheid en betamelijk menagement van 's Compagnies Financien.

Art. 17.

Voor zoo verre nu de Commisfarisfen van hier uitgaande het nodig mogten oordeelen, om ook andere Comptoiren of Bezittingen van de Compagnie, welke die ook zouden mogen weezen, in perfoon te vifiteeren, zal hun zulks volkomen vrijftaan, als meede, om daar toe andere perfoonen te benoemen, en af te zenden, op welker bekwaamheid en integriteit volkoomen vertrouwen kan worden gefteld, en zullen zij, of de perfoonen in voegen voormeld door hun benoemd, op alle zulke plaatzen, waar zij zig zullen bevinden, worden gerefpecteerd en gehoorzaamd, eeven of wij in perfoon aldaar tegenwoordig waren, en in 't generaal die zelfde magt uitoeffenen, als op BATAVIA met de twee andere Commisfarisfen.

Art. 18.

Op BATAVIA zullen Commisfarisfen Generaal gezamentlijk geduurende het aanweezen der Commisfie aldaar, en op alle andere Etablisfementen, de van hier uitgezonden Commisfarisfen, geduurende hun aanweezen, privativelijk, en met

met uitſluiting van alle anderen uitoeffenen, het regt van het maaken van vreede en oorlog met de Aſiatiſche Mogendheden, als meede dat van abolitie en gratie of pardon.

Ook zullen alle onderhandelingen en correſpondentien met Inlandſche Vorſten en Volkeren moeten geſchieden met hun overleg en goedkeuring, het welk ook omtrend alle andere zaaken van eenig belang zal moeten worden geobſerveerd.

Art. 19.

De Commisſarisſen van hier uitgaande worden gequalificeerd, om te openen en kennis te neemen van alle Brieven en Papieren zonder onderſcheid, aan de Vergadering van 17en elk der reſpective Kameren, en alle Commisſien der Vergadering van 17en of Kameren, geene ook hoe genaamd uitgezonderd, geaddresſeerd, welke zij geduurende hunne Commisſie mogen vinden of ontmoeten in Zee of aan Land, waar zulks ook zoude mogen weezen, zorgende, dat de door hun geopende Brieven en Papieren ten ſpoedigſten wederom werden verzeegeld, en naar de plaats hunner deſtinatie voortgezonden.

Art. 20.

Commisſarisſen Generaal zullen van tijd tot tijd aan zijne Doorluchtige Hoogheid, en de

 Ver-

Vergadering van 17en, of zodanige Commisſie, als daar toe door de Vergadering van 17en met overleg van welgemelde zijne Hoogheid zal worden benoemd, en bij retour der van hier uitgezondene Leeden, of die bij onverhoopt overlijden in derzelver plaats mogten zijn gefuccedeerd, aan zijne Hoogheid en de Vergadering van 17en omſtandig rapport doen van hunne verrigtingen.

En zullen voorts gehouden zijn van tijd tot tijd aan de Heeren Hun Hoog Mogende Gecommitteerdens tot de zaaken van de Oost Indiſche Compagnie van gemelde verrigtingen kennisſe te geeven.

Art. 21.

Voorts worden hier bij gevoegd Extracten uit de Reſolutien der Vergadering van 17en in datis 14 Meij, 8, 9, 11, 15 en 18 Augustus 1791 raakende verſchillende onderwerpen aan Commisſarisſen Generaal gedemandeerd, omme te ſtrekken tot derzelver informatie en narigt.

Art. 22.

Eindelijk zullen de Heeren Commisſarisſen Generaal van hier gaande, gehouden weezen in handen van zijne Doorluchtige Hoogheid, en die geenen, welke zig in Indien bevinden, in handen

den van den eerstgenoemden af te leggen den eed hier na volgende.

Dat zweer ik, te weezen Commisſaris Generaal over alle de Etablisſementen van de Nederlandſche Oost Indiſche Compagnie in Indie en aan Cabo de Goede Hoop, dat ik in de uitoeffening van voorſz. qualiteit, zonder aanzien van perſoonen, het welzijn van gezegde Compagnie op alle plaatzen en tijden zal behartigen, dat ik geene giften, gaaven, geſchenken, hoe ook genaamd, en welke die ook mogten weezen, voor mij of de mijne directelijk of indirectelijk zal aanneemen, dat ik aan geene beloften of toezeggingen, zo min als aan eenige bedreigingen, van wie die ook zouden moogen gedaan worden, gehoor zal geeven, dat ik mij in allen deele na den inhoud van mijne Inſtructie zal gedraagen, en voorts alles doen, dat een goed en getrouw Commisſaris Generaal ſchuldig is en behoort te doen.

Aldus gedaan en gearresteerd, bij zijne Doorlugtige HOOGHEID, DEN HEERE PRINCE VAN ORANGE EN NASSAU, Erfstadhouder, Capitain Generaal en Admiraal der Vereenigde Nederlanden,

Op-

Opperbewindhebber en Gouverneur Generaal van de Generaale Geoctroijeerde Vereenigde Nederlandsche Oost Indische Compagnie, en de Heeren BEWINDHEBBEREN Gecommitteerd ter Vergadering van 17en, de gemelde Compagnie representeerende, in s' Gravenhage deezen 19 Augustus des jaars Seeventien honderd een en negentig.

(Was get.) N. FAAS, als Præsident der Vergadering,

J. GUEPIN, als Advokaat.